

eko-precyzja

**Raport z realizacji Programu Ochrony
Środowiska dla Gminy Gryfino
za lata 2020-2021**

Gryfino, 2022

Wykonawca:

Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja

43-450 Ustroń ul. Sikorskiego 10

tel. +48 512 110 314; fax (33) 487 63 98

biuro@eko-precyzja.eu

eko-precyzja

Spis treści

1. Wstęp.....	5
1.1. Podstawa prawna.....	5
1.2. Okres sprawozdawczy	5
1.3. Źródła danych	5
1.4. Zakres opracowania.....	5
2. Charakterystyka gminy	6
2.1. Położenie	6
2.2. Komunikacja	8
2.3. Demografia	9
2.4. Energetyka, sieć gazowa, ciepłownicza.....	9
2.5. Budowa geologiczna i zasoby kopalin	10
2.6. Gleby	12
2.7. Klimat.....	15
2.8. Wody powierzchniowe i podziemne.....	16
2.9. Formy ochrony przyrody.....	20
3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gryfino	29
Ochrona klimatu i jakości powietrza	37
Zagrożenia hałasem	45
Pola elektromagnetyczne.....	47
Gospodarowanie wodami	49
Gospodarka wodno-ściekowa	51
Zasoby geologiczne	55
Gleby.....	55
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	57
Zasoby przyrodnicze	60
Zagrożenia poważnymi awariami	66
Edukacja ekologiczna.....	69
4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska	71
5. Ocena systemu monitoringu	72
5.1. Ochrona powietrza	75
5.2. Hałas.....	77
5.3. Gospodarka wodna	78
5.4. Gospodarka odpadami	80
6. Koszty realizacji Programu	83
7. Podsumowanie.....	85
Spis tabel.....	86
Spis rysunków.....	87

Wykaz skrótów

b.d.	brak danych
ARiMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
JCWP	Jednolita Część Wód Powierzchniowych
JCWpd	Jednolita Część Wód Podziemnych
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OZE	Odnawialne Źródła Energii
PEM	Pola elektromagnetyczne
PGN	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej
PGW WP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PIG-PIB	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy
PMŚ	Państwowy Monitoring Środowiska
POP	Program Ochrony Powietrza
POŚ	Program Ochrony Środowiska
PSZOK	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
UE	Unia Europejska
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

1. Wstęp

1.1. Podstawa prawna

Zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raporty z wykonania Programu, które przedstawia się radzie gminy. Po przedstawieniu raportów radzie gminy, raporty są przekazywane przez organ wykonawczy gminy odpowiednio do organu wykonawczego powiatu.

Program Ochrony Środowiska ma na celu realizację polityki ochrony środowiska na terenie gminy Gryfino. Jego realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego i efektywnego zarządzania środowiskiem. Celem Raportu jest ocena stopnia realizacji i analiza ujętych w Programie działań wraz z poniesionymi nakładami finansowymi.

1.2. Okres sprawozdawczy

Niniejszy Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska Gminy i Miasta Gryfino na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023” sporządzono na podstawie analizy realizacji zadań zawartych w Programie, określonych dla gminy Gryfino.

Raport obejmuje okres od **01 stycznia 2020 – 31 grudnia 2021 r.**

1.3. Źródła danych

Dane wykorzystane podczas sporządzania niniejszego raportu pochodzą z:

- Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie,
- Starostwa Powiatowego w Gryfinie,
- Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie,
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Szczecinie,
- Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie,
- Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Szczecinie.

1.4. Zakres opracowania

W skład niniejszego Raportu wchodzi następujące składowe:

- Charakterystyka gminy Gryfino,
- Zakres realizacji Programu,
- Ocena realizacji Programu,
- Ocena systemu monitoringu,
- Podsumowanie.

Ileokroć w Raporcie pojawia się określenie „gmina Gryfino” ma się na myśli miasto i obszar wiejski Gryfina.

2. Charakterystyka gminy

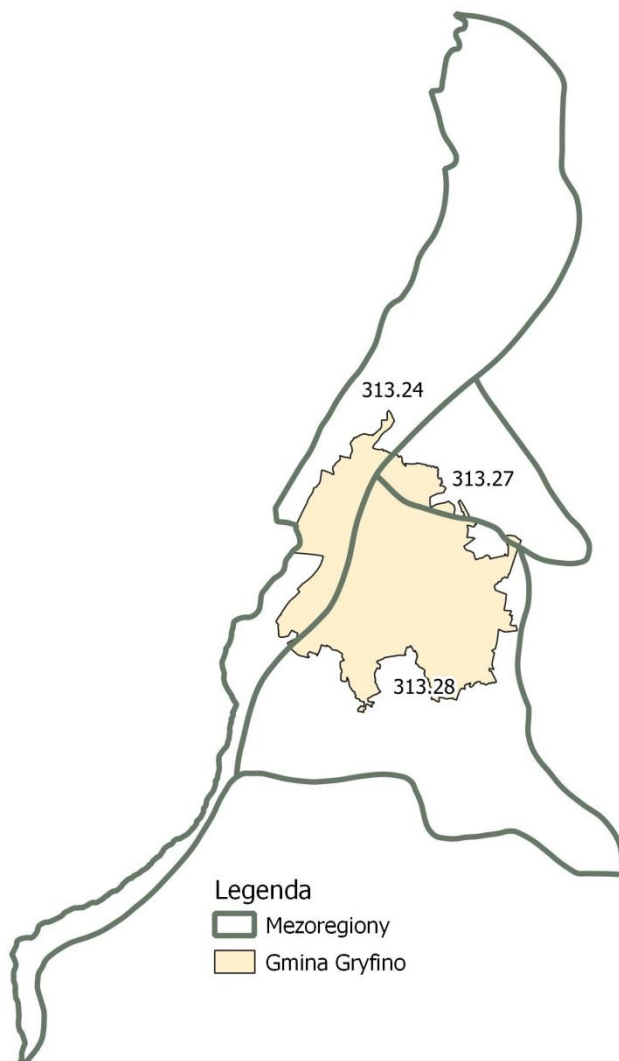
2.1. Położenie

Gmina miejsko-wiejska Gryfino jest gminą zlokalizowaną w zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie gryfińskim. Od zachodu graniczy na niewielkim odcinku z Republiką Federalną Niemiec. Gmina obejmuje swoim zasięgiem fragment Parku Krajobrazowego Dolina Dolnej Odry.

Rysunek 1. Położenie gminy Gryfino na tle powiatu i województwa
źródło: opracowanie własne

W skład gminy Gryfino wchodzi 28 sołectw: Bartkowo, Borzym, Chlebowo, Chwarstnica, Czepino, Daleszewo, Dołgie, Drzenin, Gardno, Krajnik, Krzypnica, Mielenko Gryfińskie, Nowe Czarnowo, Parsówek, Pniewo, Radziszewo, Sobiemyśl, Sobieradz, Steklino, Steklno, Stare Brynki, Wirów, Wełtyń, Włodkowice, Wysoka Gryfińska, Żabnica, Żórawie i Żórawki.

Rysunek 2. Gmina Gryfino na tle mezoregionów.
źródło: opracowanie własne

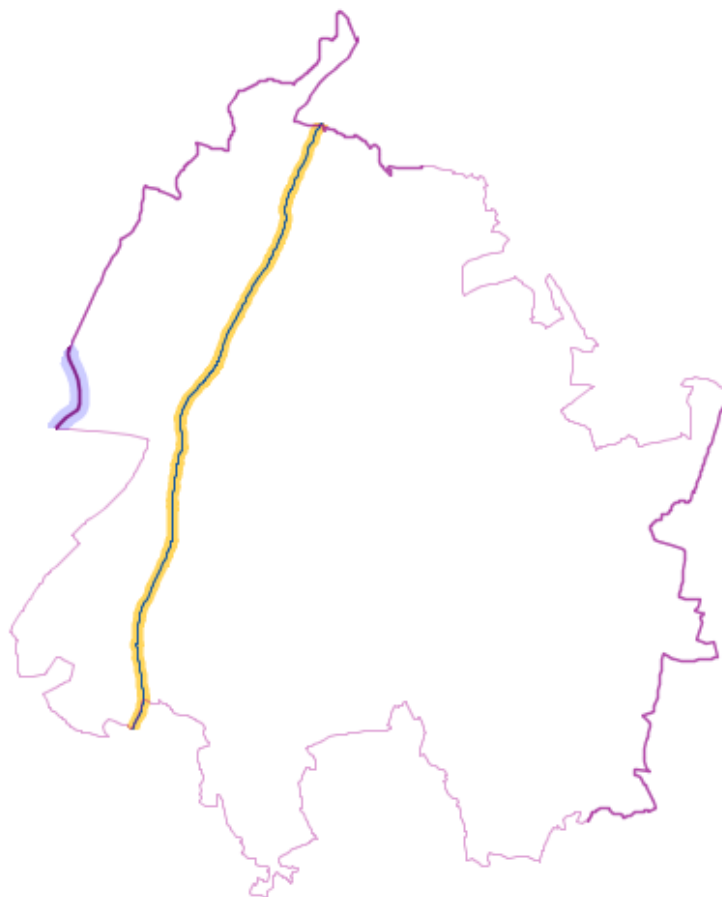
Według fizyczno – geograficznej regionalizacji Polski J. Solona (2018) gmina Gryfino umiejscowiona jest w następujących jednostkach:

- megaregion – Pozaalpejska Europa Środkowa,
  - o prowincja – Niż Środkowoeuropejski (31),
    - podprowincja – Pobrzeża Południowobałtyckie (313),
      - makroregion – Pobrzeże Szczecińskie (313.2),
        - o mezoregion – Dolina Dolnej Odry (313.24),
        - o mezoregion – Wzgórza Bukowe (313.27),
        - o mezoregion – Równina Wełtyńska (313.28)

2.2. Komunikacja

Przez gminę Gryfino przebiegają drogi krajowe (w tym fragment autostrady A6) oraz wojewódzkie. Przez wschodnią część gminy biegnie droga E65 pełniąca funkcję drogi ekspresowej, która umożliwia podróż z południa na północ z ominięciem miasta Gryfino. Przez teren gminy Gryfino przebiegają drogi powiatowe o łącznej długości 81,733 km.

Przez teren gminy przebiega zmodernizowana magistrala kolejowa relacji Szczecin - Gryfino - Wrocław. Jest to linia dwutorowa, zelektryfikowana, łącząca Pomorze Zachodnie ze Śląskiem. Linia ta przechodzi wzdłuż Gryfina, gdzie w jego centrum zlokalizowany jest dworzec kolejowy¹. Jest to odcinek wchodzący w skład ważnej międzynarodowej linii transportu kombinowanego AGTC.

Rysunek 3. Przebieg linii kolejowej przez teren gminy Gryfino
źródło: mapa.plk-sa.pl

Na terenie gminy Gryfino kursują autobusy komunikacji aglomeracyjnej, miejskiej, podmiejskiej i sezonowej, obsługiwane przez Przedsiębiorstwo PKS w Szczecinie. Przez obszar gminy przechodzą również trasy linii autobusowych dalekobieżnych, kursujących między innymi w kierunkach: Banie, Cedynia, Chojna, Dębno, Dłusko, Dłużyna, Górnowo, Kartno, Kołbacz, Krajnik Dolny, Myślibórz, Parnica, Pyrzyce, Szczecin, Trzcińsko Zdrój, Widuchowa, Żarczyn, Żelechowo, Żelewo.

W okresie sprawozdawczym na obszarze gminy funkcjonowało 11 linii autobusowych łączące tereny wiejskie w mieście Gryfino.

¹ gryfino.pl

2.3. Demografia

Na koniec 2021 ponad 65% ludności gminy zameldowane było w mieście Gryfino. Gęstość zaludnienia gminy ogółem wynosiła 124 os/km².

Tabela 1. Ludność gminy Gryfino w latach 2019-2021

Ludność	2019	2020	2021
gminy miejsko-wiejskiej	31 827	31 626	31 421
w tym miasta	21 167	20 923	20 733

źródło: GUS

Tabela 2. Liczba ludności na terenie gminy Gryfino wg płci.

Rok	Liczba ogółem [os.]	Liczba [os.]	
		Mężczyźni	Kobiety
2019	31 827	15 557	16 270
2020	31 626	15 466	16 160
2021	31 421	15 359	16 062

źródło: GUS

Tabela 3. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w gminie Gryfino w latach 2019-2021.

Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem			
-	2019	2020	2021
w wieku przedprodukcyjnym	17,7	17,5	17,4
w wieku produkcyjnym	59,7	59,0	58,6
w wieku poprodukcyjnym	22,6	23,5	24,0

źródło: GUS

Na podstawie powyższej tabeli zauważyć można zjawisko starzejącego się społeczeństwa. Z roku na rok ubywa osób w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym, natomiast wzrasta udział ludności w wieku poprodukcyjnym.

2.4. Energetyka, sieć gazowa, ciepłownicza

Na obszarze gminy Gryfino funkcjonuje sieć ciepłownicza. Na koniec 2021 roku długość sieci ciepłej przesyłowej i rozdzielczej wynosiła 19,2 km, a długość przyłączy do budynków – 25,0 km.

Ogółem, 66,8% mieszkańców gminy Gryfino korzysta z sieci gazowej, w tym 88,3% mieszkańców miasta Gryfino oraz 25,2% mieszkańców obszarów wiejskich. Na terenie całej gminy istnieje 6 998 gospodarstw będących odbiorcami gazu, z czego 1 837 gospodarstwa to odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem.

2.5. Budowa geologiczna i zasoby kopalin

Gmina i Miasto Gryfino objęte są arkuszem mapy geośrodowiskowej Polski Gryfino 265.

Dolina Dolnej Odry jest płaską niziną aluwialną położoną od 0,1 do 0,5 m n.p.m., wyścieloną grubą warstwą osadów akumulacji bagiennej (torfy i gytie). Brzeżnej partii doliny na odcinku Gryfino-Brynki towarzyszy wąska listwa tarasu nadzalewowego (6–10 m). Koryto Odry pod Widuchową (na sąsiednim arkuszu) dzieli się na dwa ramiona – Odrę Zachodnią i Odrę Wschodnią (Regalicę), połączone licznymi rozgałęzieniami, rowami i rozlewiskami Starej Regalicy. Wzdłuż północnych stoków wału morenowego zachowały się wyższe poziomy tarasów erozyjno-akumulacyjnych Odry. Wysoczyznę rozcinają liczne suche dolinki denudacyjne (peryglacialne), licznie występują też drobne zagłębienia bezodpływowe wypełnione torfami i namułami. Równina Wełtyńska zajmuje niewielki fragment w rejonie Gryfino-Żórawki-Pniewo. Jest to falista wysoczyzna moreny dennej tworząca tę równinę, która wznosi się od 50 do 70 m n.p.m. i opada wyraźnym stokiem rozciętym doliną Tywy, ku półkom tarasów nadzalewowych doliny Odry. Jest ona urozmaicona licznymi formami charakterystycznymi dla deglacji arealnej. Rozcinają ją liczne rynny subglacialne na głębokość 30 m jak rynna Tywy. Budowa geologiczna podłoża podczwartorzędowego jest słabo rozpoznana i wynika to z braku głębokich otworów wiertniczych w tej części Niecki Szczecińskiej. Na podstawie analogii z obszarami sąsiednimi (otwór strukturalny Banie 1-arkusz Banie) można sądzić, że strop podłoża krystalicznego znajduje się na głębokości poniżej kilku tysięcy metrów. Osady paleozoiku (reprezentowane przez utwory karbonu dolnego i permu) są wykształcone w postaci piaskowców, mułowców, a utwory mezozoiku (triasu, jury i kredy dolnej) jako piaskowce, wapnienie i margle. Na powierzchni podczwartorzędowej odsłaniają się jedynie osady kredy górnej oraz paleogenu i neogenu. Paleogen i neogen tworzą utwory oligocenu i miocenu. Brak starszych ogniów paleogenu wynika z intensywnych procesów erozji i denudacji, jakie miały miejsce w czasie tworzenia się wczesnopaleogeńskiej sieci rzecznej, a następnie transgresji płytkiego zbiornika morskiego w eocenie dolnym i znacznie silniejszej transgresji w oligocenie².

Na terenie miasta i gminy Gryfino istnieją następujące udokumentowane złoża:

Tabela 4. Udokumentowane złoża surowców mineralnych z terenu gminy i miasta Gryfino

Nazwa złoża	Kopalina wg Nkz	Powierzchnia [ha]	Stan zagospodarowania
Piaski i żwiry			
Daleszewo	Złoża mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	49,50	Złoże rozpoznane szczegółowo
Radziszewo	-	5,76	Złoże rozpoznane szczegółowo
Wełtyń	Złoża piasków budowlanych	1,70	Złoże rozpoznane szczegółowo
Surowce ilaste ceramiki budowlanej			
Wełtyń	Złoża kopalin ceglarskich	17,67	Złoże rozpoznane szczegółowo

źródło: geoportal.pgi.gov.pl/

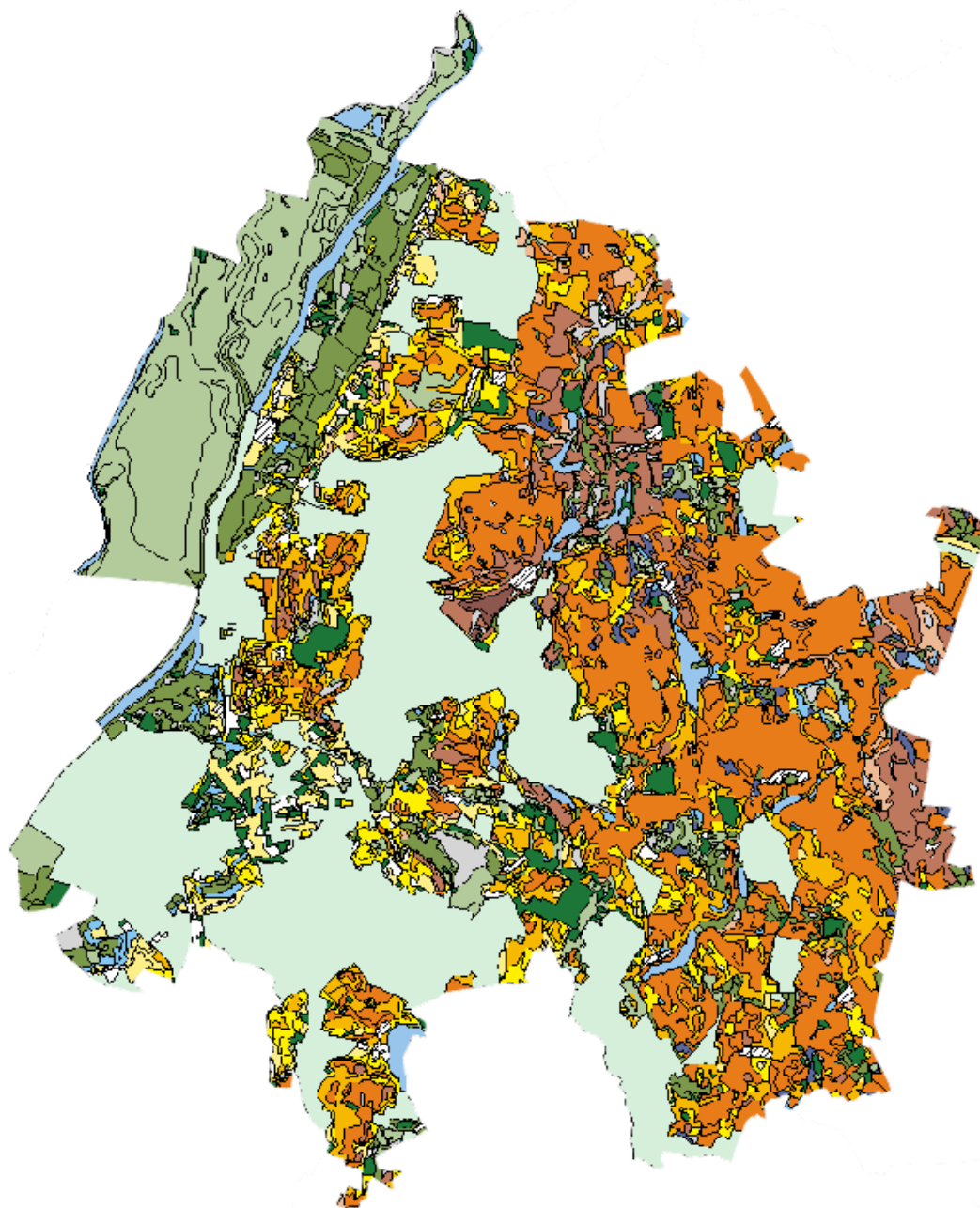
² *Objaśnienia do mapy geośrodowiskowej Polski, Arkusz Gryfino (265)*

Rysunek 4. Złóża kopalin znajdujące się na terenie gminy Gryfino.
źródło: opracowanie własne na podstawie danych CBDG

2.6. Gleby

Rysunek 5. Kompleksy rolniczej przydatności gleb.
źródło: opracowanie własne

Kompleksy rolniczej przydatności gleb

Kompleksy gleb użytków ornych

- kompleks pszenno-bardzo dobry
- kompleks pszenno-dobry
- kompleks pszenno-wadliwy
- kompleks żytni bardzo dobry
- kompleks żytni dobry
- kompleks żytni słaby
- kompleks żytnio-lubinowy
- kompleks zbożowo-pastewny mocny
- kompleks zbożowo-pastewny słaby
- kompleks pszenno-górski
- kompleks zbożowy górski
- kompleks owsiano-ziemniaczany górski
- kompleks owsiano-pastewny górski

Kompleksy trwałych użytków zielonych

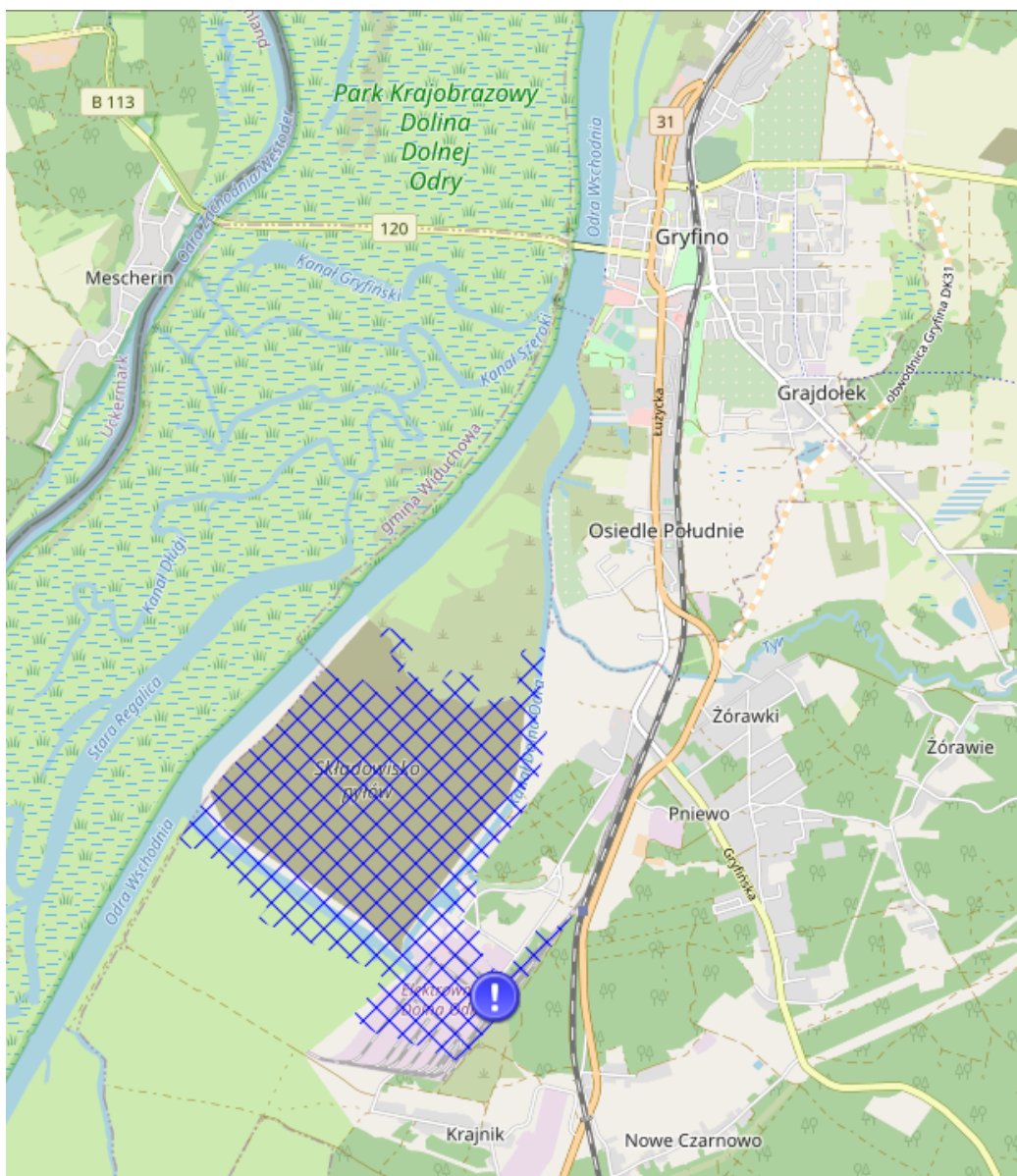
- użytki zielone dobre i bardzo dobre
- użytki zielone średniej jakości
- użytki zielone bagienne i pobagienne słabe i bardzo słabe

- lasy
- wody
- nieużytki
- rolnicze nieużytki

Wschodnia część gminy Gryfino charakteryzuje się kompleksami dobrej jakości. Natomiast przez centralną i zachodnią część gminy rozciąga się jasno-zielony kompleks użytków słabych i bardzo słabych.

Historyczne zanieczyszczenia środowiska

Zgodnie z art. 101a ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska zanieczyszczenie powierzchni ziemi ocenia się na podstawie przekroczenia dopuszczalnych zawartości substancji powodujących ryzyko w glebie lub w ziemi. Dopuszczalna zawartość w glebie i w ziemi substancji powodującej ryzyko oznacza zawartość, poniżej której żadna z funkcji pełnionych przez powierzchnię ziemi nie jest znacząco naruszona, z uwzględnieniem wpływu tej substancji na zdrowie ludzi i stan środowiska. Funkcję pełnioną przez powierzchnię ziemi ocenia się na podstawie jej faktycznego zagospodarowania i wykorzystania, chyba że inna funkcja wynika z planu zagospodarowania przestrzennego.

Rysunek 6. Lokalizacja zanieczyszczenia powierzchni ziemi w gminie Gryfino.
źródło: geoserwis.gdos.gov.pl

Tabela 5. Charakterystyka zanieczyszczenia środowiska na terenie gminy Gryfino.

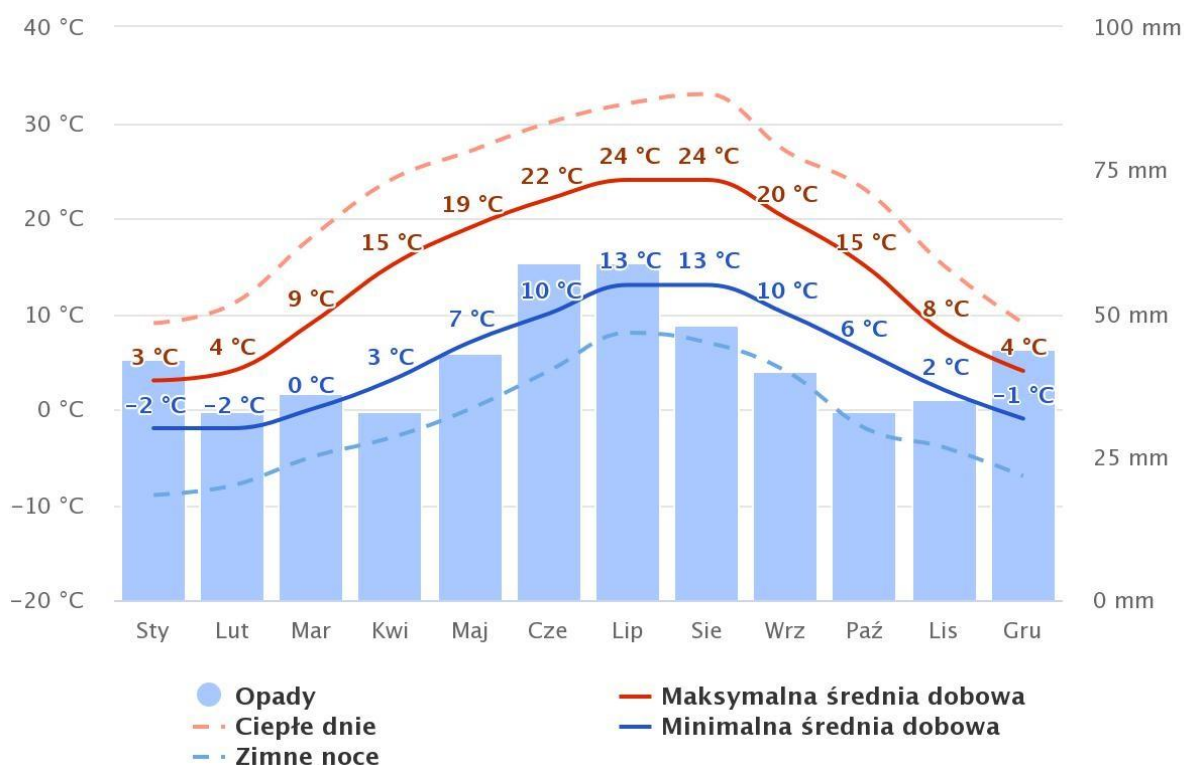
Lokalizacja	Substancja	Status
Zanieczyszczenia powierzchni ziemi		
Składowisko pyłów, Elektrownia Dolna Odra	Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Suma węglowodorów C6-C12, składników frakcji benzyn	teren, na którym występuje historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, na którym nie podjęto remediacji

źródło: geoserwis.gdos.gov.pl

2.7. Klimat³

Gryfino zakwalifikowane zostało przez Koźmińskiego (1983) do dwóch krain klimatycznych:

- VII krainy klimatycznej tj. Gólczewsko – Pyrzyckiej, rozciągającej się na obszarze całej gminy poza doliną Odry. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,5 – 8,0°C. Sezon wegetacyjny trwa 217 – 224 dni, średnia temperatura tego okresu wynosi 13,6 – 14,0°C. Roczne opady wahają się pomiędzy 500 – 600 mm, a okresie wegetacyjnym 350 – 400 mm. Średnia liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi 36 – 50 dni.
- VIII krainy klimatycznej, tj. doliny rzeki Odry, obejmującej dolinę tej rzeki. Kraina ta jest najcieplejszą krainą klimatyczną byłego województwa szczecińskiego o najdłuższym okresie wegetacyjnym, najkrócej zalegającą pokrywą śnieżną i najniższych opadach. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8°C. Sezon wegetacyjny trwa 224 – 230 dni, średnia temperatura tego okresu wynosi 13,6 – 14,6°C. Roczne opady wahają się pomiędzy 500 – 550 mm, a w okresie wegetacyjnym 340 – 400 mm. Średnia liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi 28 – 42 dni. Stosunkowo często występują tu niekorzystne zjawiska atmosferyczne, zwłaszcza wiosenne przymrozki i mgły. Wilgotność powietrza jest wysoka na skutek parowania wód powierzchniowych Odry i kanałów Międzyodrza.

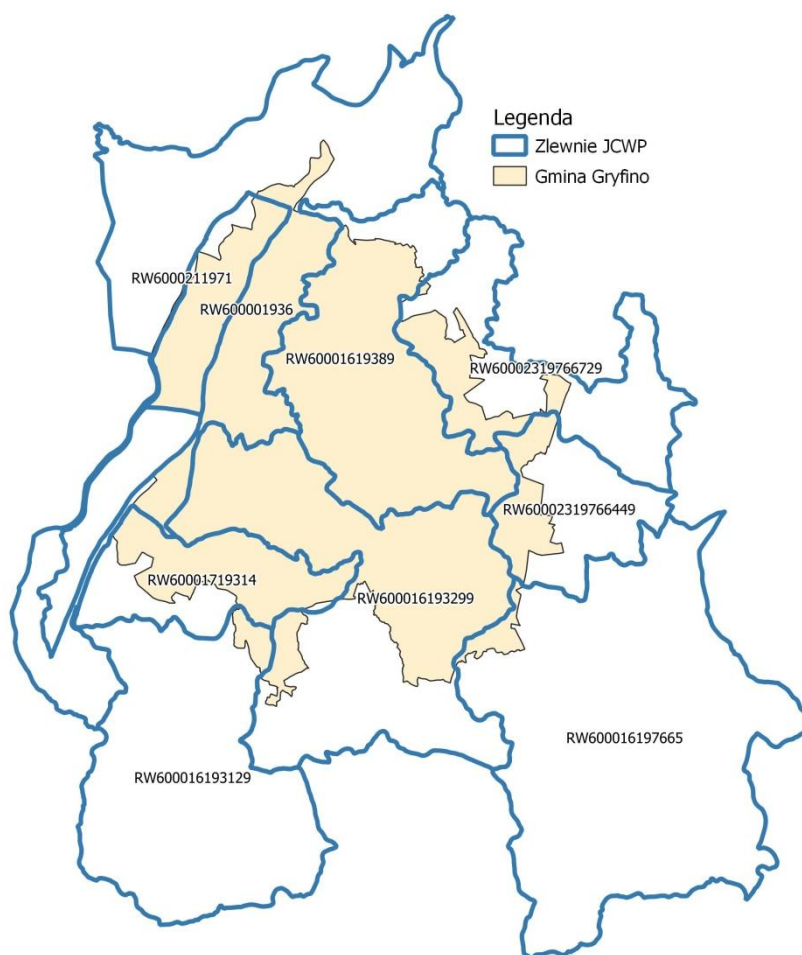
Rysunek 7. Średnie temperatury i opady występujące na terenie gminy Gryfino
źródło: www.meteoblue.com

³ Charakterystyka przyrodnicza gminy Gryfino, gryfino.pl

2.8. Wody powierzchniowe i podziemne

Gmina Gryfino znajduje się w Obszarze Dorzecza Odry, w regionie wodnym Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego. Przez gminę przepływa rzeka Odra, natomiast zachodnia granica gminy pokrywa się fragmentarycznie z korytem Odry Zachodniej.

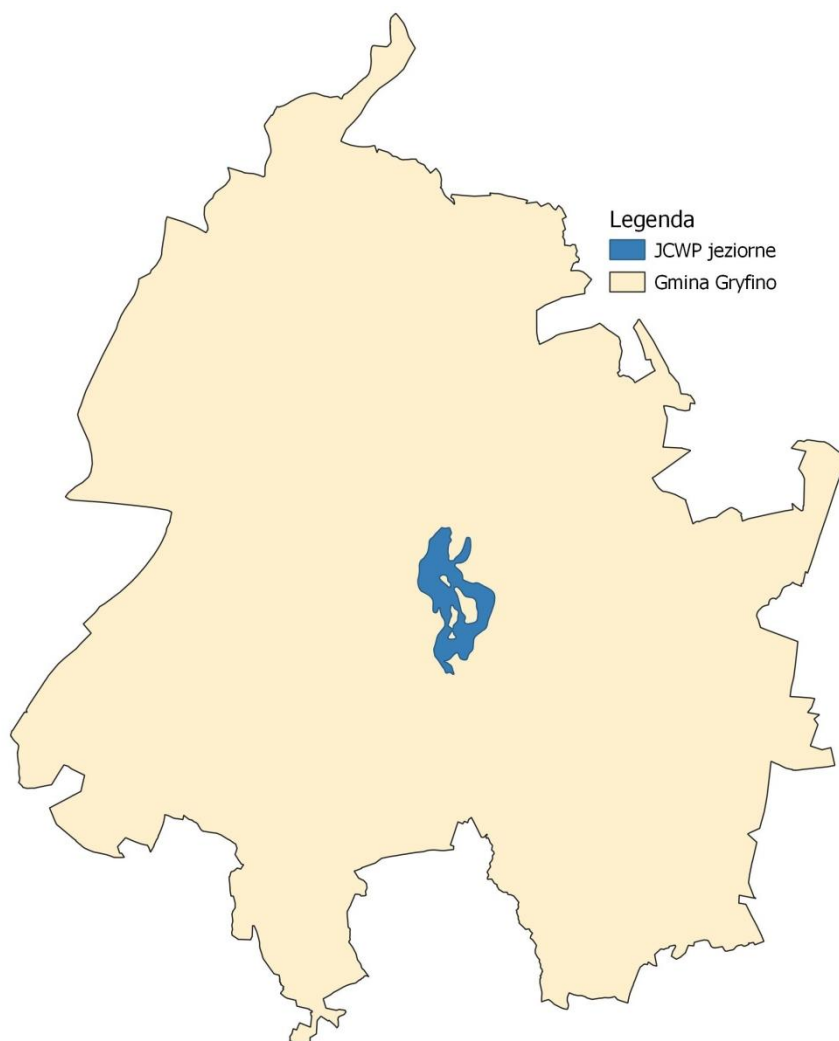
Na terenie gminy znajduje się około 50 jezior, a 23 z nich mają powierzchnię powyżej 1 ha i powstały na skutek obecności lodowca na tym obszarze. Dzięki temu krajobraz gminy jest urozmaicony. Czynnikiem kształtującymi misy jezior były: żłobienie i akumulacja lodowca, erozja wód lodowcowych i wytapianie się brył martwego lodu. W zależności od sposobu powstawania wyróżniamy jeziora rynnowe, morenowe oraz sandrowe. Do największych jezior znajdujących się na terenie gminy należą: Jezioro Wełtyńskie oraz Jezioro Steklnio. Na terenie gminy znajdują się także stawy i zbiorniki wodne wykorzystywane do hodowli ryb oraz dobrze rozwinięta sieć kanałów, które odprowadzają nadmiar wód z terenów podmokłych⁴.

Rysunek 8. Zlewnie JCWP, w zasięgu których leży gmina Gryfino.
źródło: opracowanie własne

⁴ Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Gryfino na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023

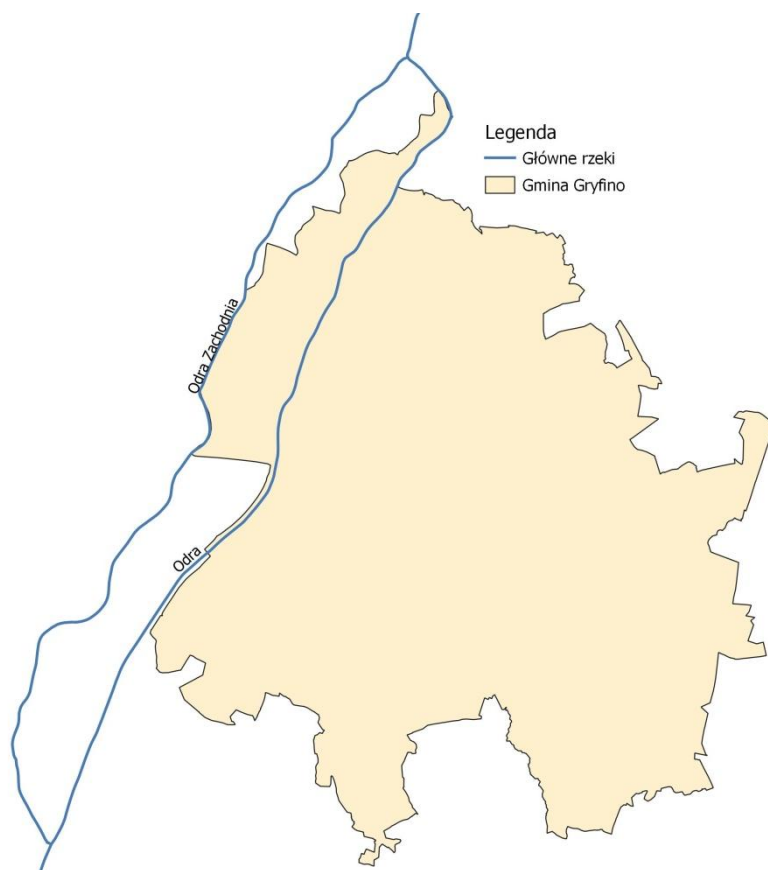

Rysunek 9. JCWP jeziorne występujące na terenie gminy Gryfino.
źródło: opracowanie własne

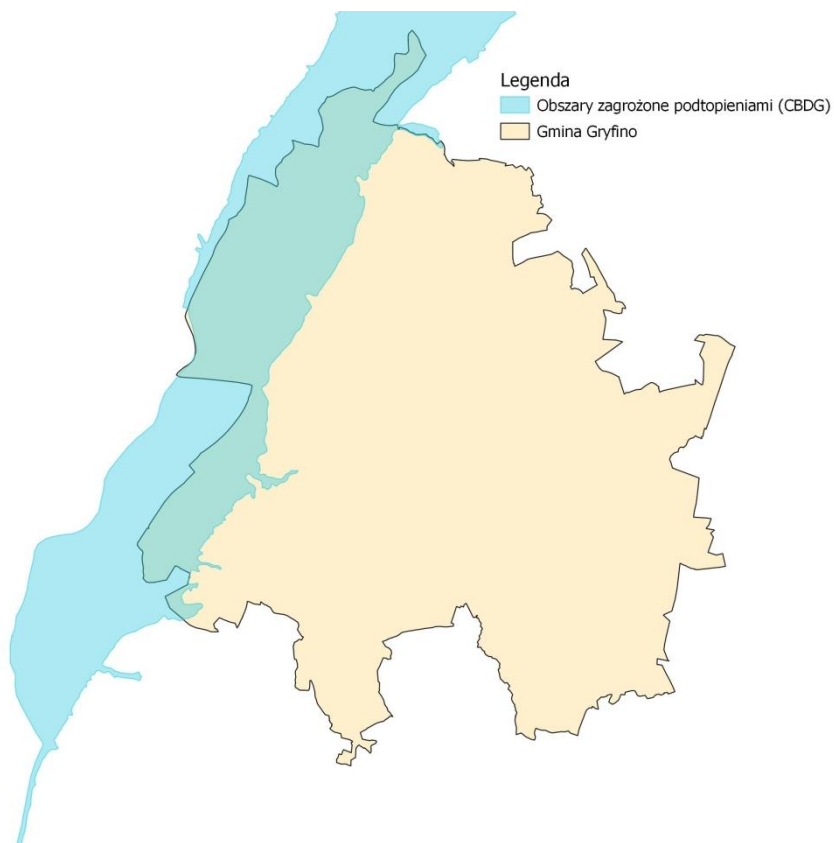
Tabela 6. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze gminy Gryfino

Lp.	KOD JCWP	Nazwa JCWP	Czy JCWP jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych?
1.	LW11020	Wełtyńskie	niezagrożona
2.	RW600001936	Dopływ z Łęgów Odrzańskich II	zagrożona
3.	RW600016193129	Marwicka Struga	zagrożona
4.	RW600016193299	Tywa od dopływu z Tywic do ujścia	zagrożona
5.	RW60001619389	Omulna	zagrożona
6.	RW600016197665	Ostrowica od źródeł do wypływu z Jez. Będgoszcz	zagrożona
7.	RW60001719314	Pniewa	niezagrożona
8.	RW6000211971	Odra od Odry Zachodniej do Parnicy	zagrożona
9.	RW6000231934	Dopływ z Łęgów Odrzańskich I	niezagrożona
10.	RW60002319766449	Dopływ z Babina	niezagrożona
11.	RW60002319766729	Krzekna od źródeł do jez. Będgoszcz	niezagrożona

źródło: PGW WP

Rysunek 10. Przebieg głównej rzeki przez gminę Gryfino
źródło: opracowanie własne

Rysunek 11. Obszary zagrożone powodzią wód gruntowych.
źródło: opracowanie własne

Obszar zagrożone podtopieniami występują wzdłuż rzek Odra oraz Odra Zachodnia.

Gmina Gryfino położona jest w obrębie JCWPd numer 4, 23 oraz 24.

Tabela 7. Charakterystyka JCWPd.

JCWPd	4	23	24
Położenie hydrologiczne i hydrogeologiczne			
Dorzecze	Odry		
Region wodny RZGW	Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego RZGW Szczecin		
Główna zlewnia w obrębie JCWPd	Odra (I)	Odra (I), Myśla, Słubia, Rurzyca, Tywa (II)	Płonia, Ina, Kanał Komarowski, Kanał Łąka (II)
Obszar bilansowy	S-II Miedzyorze	S-VIII Rurzyca, Tywa, S-IX Myśla, Kurzyca, Słubia	S-VII Płonia, S-VI Ina
Zagospodarowanie terenu			
% obszarów antropogenicznych	9,06	1,87	3,70
% obszarów rolnych	42,17	56,43	70,85
% obszarów leśnych i zielonych	12,79	39,26	21,22
% obszarów podmokłych	1,88	0,22	0,15
% obszarów wodnych	34,10	2,23	4,08
Hydrogeologia			
Liczba pięter wodonośnych	2	3	2
Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania			
Zasoby [m ³ /d]	18 755	278 484	130 254
% wykorzystania	38,0	5,9	11,0
Antropopresja			
Leje depresji związane z poborem wód podziemnych, odwodnieniami kopalnianymi, wpływem aglomeracji itp.	Leje depresji związane głównie z poborem wód podziemnych występujące w sąsiedztwie ujęć komunalnych i przemysłowych, w tym w rejonie Elektrowni „Dolna Odra”, a także na skutek melioracji	nie występują	Lokalne obniżenia zwierciadła wody wywołane melioracją
Ingresja lub ascenzja wód słonych do wód podziemnych	brak	brak	brak
Ocena stanu JCWPd			
Rok	2019	2019	2019
Stan ilościowy	dobry	dobry	dobry
Stan chemiczny	dobry	dobry	dobry
Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych	niezagrożona	niezagrożona	niezagrożona

źródło: Karta informacyjna JCWPd nr 4, 23 i 24, Monitoring jakości wód podziemnych

Gmina Gryfino nie leży na obszarze żadnego GZWP.

Rysunek 12. Gmina Gryfino na tle JCWPd
źródło: opracowanie własne

2.9. Formy ochrony przyrody⁵

Na terenie gminy Gryfino występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszary Natura 2000:
  - o *Ostoja Wełtyńska,*
  - o *Dolina Tywy,*
  - o *Dolna Odra,*
  - o *Wzgórza Bukowe,*
  - o *Jeziora Wełtyńskie,*
  - o *Dolina Dolnej Odry.*
- Rezerwat przyrody *Kanał Kwiatowy,*
- Parki Krajobrazowe:
  - o *Szczeciński Park Krajobrazowy Puszcza Bukowa,*
  - o *Dolina Dolnej Odry,*

⁵ CRFOP

- 1 pomnik przyrody – *Krzywy Las*,
- Użytki ekologiczne:
  - o *Dolina Storczykowa*,
  - o *Zgniły Grzyb*.
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy *Wełtyń*.

Obszary Natura 2000

1. Ostoja Wełtyńska,

Obszar został wyznaczony 18.01.2014 r. w ramach dyrektywy siedliskowej i zajmuje obecnie powierzchnię 1 470,92 ha. Obszar obejmuje kompleks zbiorników wodnych oraz siedlisk hydrogenicznych - łągów, łąk trzęślicowych i torfowisk w zlewni niewielkiego ciek, dopływu Odry - Omulnej, z dużym jeziorem - Jez. Wełtyńskim (349 ha). W otoczeniu zbiorników dominuje krajobraz rolniczy - pola uprawne, niewielkie łąki, pastwiska i zadrzewienia, jedynie w dwóch miejscach, w południowo zachodniej i północno wschodniej części, zachowały się niewielkie kompleksy leśne zdominowane przez lasy łągowe. Ponad 90% powierzchni obszaru pokrywa się z wyznaczonym dla ochrony ptaków i ich siedlisk Obszarem Specjalnej Ochrony Ptaków Jeziora Wełtyńskie PLB320018. Ostoja ma znaczenie dla ochrony sześciu typów siedlisk przyrodniczych z zał. I Dyrektywy Siedliskowej - jezior twardowodnych, jezior eutroficznym, łąk trzęślicowych, torfowisk alkalicznych, kwaśnych dąbrów oraz łągów olszowo-jesionowych. Największą powierzchnię zajmuje siedlisko 3140 (jeziora twardowodne) do którego zaliczono większość powierzchni jeziora Wełtyńskiego. Nieco mniejszy obszar zajmują zbiorniki eutroficzne (3150) oraz lasy łągowe reprezentowane przede wszystkim przez dobrze wykształcone łągi olszowo-jesionowe (91E0).

2. Dolina Tywy,

Obszar wyznaczony 01.03.2011 r. w ramach dyrektywy siedliskowej. Zajmuje powierzchnię 3 754,86 ha. Obszar "Dolina Tywy" jest dość mocno zróżnicowany geomorfologicznie, poczynając od typowego krajobrazu pojeziernego i strefy moreny czołowej w części południowej (południowa część gminy Banie) do równiny o falistej rzeźbie w części północnej (gmina Gryfino). Osią ostoi jest rzeka Tywa, płynąca początkowo z południa na północ w rynnę lodowcowej (tzw. Bańskiej), w krajobrazie obfitującym we wzgórza pokryte lasami liściastymi, jeziora, źródlika, torfowiska, następnie skręcająca na zachód, w krajobrazie równinnym moreny dennej, pozbawionym jezior, obfitującym w pola uprawne i użytki zielone, by ostatecznie na kilkukilometrowym odcinku koło Gryfina płynąć w głębokiej i wąskiej rynnicy o stromych zboczach porośniętych żyznymi lasami liściastymi. Dominującym typem siedlisk są lasy liściaste (głównie żyzne buczyny niżowe oraz łągi olszowe i jesionowo-olszowe) oraz naturalne eutroficzne zbiorniki wodne. Znajdują się tu także rozległe kompleksy szuwarów i zarośli wierzbowych (skupione głównie w środkowej części obszaru). Tywa na całej swojej długości wykazuje duże zróżnicowanie zarówno w kształcie i szerokości koryta, a także głębokości i szybkości przepływu wody. Taki układ powoduje powstawanie odcinków cieków o charakterze typowej rzeki górskiej, jak i odcinków wody praktycznie niepłynącej, zastojowej. Wpływ na charakter rzeki mają także liczne jeziora, przez które Tywa przepływa. Różnorodność powstałych w ten sposób biotopów wpływa pozytywnie na liczbę gatunków występujących w tym cieku. Rzekę tą trudno jest jednoznacznie zakwalifikować do określonego typu rybackiego. W prawie całym cieku warunki morfometryczne, hydrologiczne, hydrobiologiczne oraz skład ichtiofauny wskazują na zaliczenie tych odcinków do krainy brzozy, a nawet leszcza (Starmach 1956), chociaż spotykane są odcinki typowe dla krainy

prąga - szczególnie odcinek koło miejscowości Żórawki, gdzie rzeka płynie miejscami w głębokim wąwozie. Największą wartością przyrodniczą obszaru siedliskowego "Dolina Tywy" jest jego różnorodność siedliskowa. Stwierdzono tu występowanie 16 typów siedlisk przyrodniczych, w tym 3 priorytetowych. Pokrywają one ok. 31% powierzchni obszaru.

3. Dolna Odra,

Obszar wyznaczony 06.03.2009 r. w ramach dyrektywy siedliskowej i zajmuje obecnie powierzchnię 30 406,64 ha. Dolna Odra (z dwoma głównymi kanałami: Wschodnią Odram i Zachodnią Odram), rozciągająca się na przestrzeni ok. 90 km, stanowi mozaikę obejmującą: tereny podmokłe z torfowiskami i łąkami zalewanymi wiosną, lasy olszowe i łęgowe, starorzecza, liczne odnogi rzeki i wysepki. Odra jest rzeką swobodnie płynącą (według terminologii hydrotechników). Duży udział w obszarze mają naturalne tereny zalewowe. Ostoja obejmuje również fragmenty strefy krawędziowej Doliny Odry z płatami roślinności sucholubnej, w tym z murawami kserotermicznymi oraz lasami. Tereny otaczające ostoję są użytkowane rolniczo. Gospodarka łąkowa oraz wypas bydła są też prowadzone na niewielkim fragmencie obszaru. W okolicach ostoi zlokalizowane są liczne zakłady przemysłowe.

Procedowana jest zmiana granicy obszaru. W oparciu o uchwałę Nr 9 Rady Ministrów z dnia 25 stycznia 2022 r. w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie Komisji Europejskiej dokumentu "Lista zmian w sieci obszarów Natura 2000" (M. P. poz. 111) propozycja zmiany granic obszaru została przekazana do Komisji Europejskiej. Do terenów proponowanych do włączenia w granice obszaru zastosowanie ma art. 33 ustawy o ochronie przyrody.

4. Wzgórza Bukowe

Obszar wyznaczony 15.01.2008 r. w ramach dyrektywy siedliskowej i zajmuje powierzchnię 11 987,08 ha. Obejmuje kompleks leśny zwany Puszczą Bukową, rozciągający się wzdłuż południowo-wschodnich dzielnic Szczecina oraz gmin Kobylanka, Stare Czarnowo i Gryfino. Pokrywający pasmo morenowych wzgórz (do 147 m n.p.m.). Cały teren cechuje się bardzo zróżnicowaną rzeźbą terenu, wzgórz pocięte są dolinami i wąwozami, wiele bezodpływowych zagłębień wypełnionych jest jeziorami i torfowiskami. Wzgórza stanowią lokalny dział wodny; wody odprowadzane są licznymi strumieniami na zewnątrz obszaru. Lasy stanowią głównie żyzne i kwaśne buczyny, mniejszy udział mają łągi jesionowo-olszowe i jesionowe, kwaśne dąbrowy oraz olsy, jeszcze mniejsze powierzchnie zajmują brzeziny bagienne, lasy mieszane z sosną i bory sosnowe. Ze względu na bogatą rzeźbę terenu, żyzność siedlisk i długie tradycje ochrony obiektu - lasy mają charakter zbliżony do naturalnego.

5. Dolina Dolnej Odry

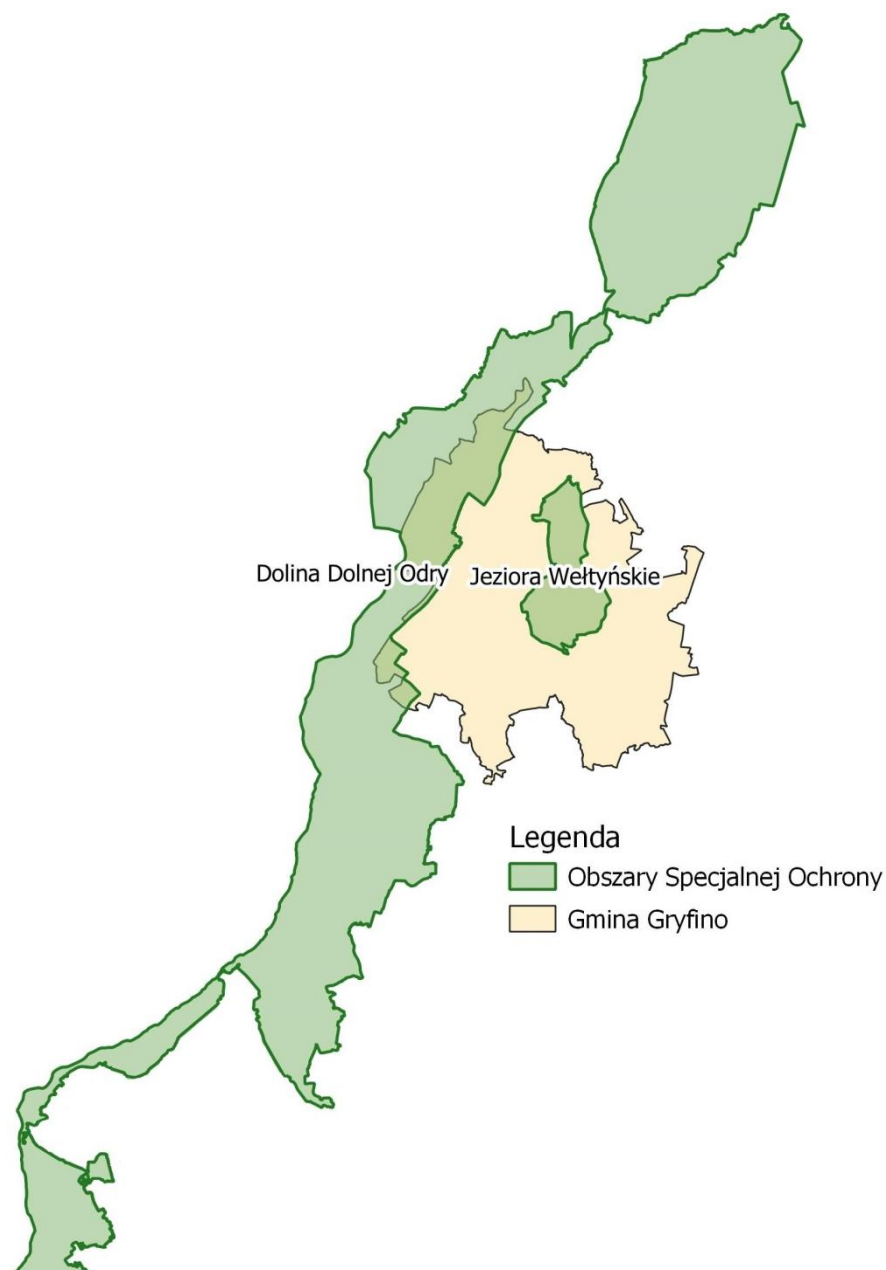
Został utworzony 05.11.2004 r. w ramach Dyrektywy ptasiej i zajmuje obecnie obszar 61 605,38 ha. Obszar obejmuje dolinę Odry pomiędzy Kostrzynem, a Zalewem Szczecińskim (dł. ca 150 km) wraz z Jeziorem Dąbie. J. Dąbie jest płytkim, deltowym zbiornikiem (5600 ha, głęb. max. 4 m), o urozmaiconej linii brzegowej. Zasilane jest zarówno przez wody opadowe i rzeczne, jak i przez wody morskie (zjawisko cofki). Jezioro od nurtu Odry oddzielają wyspy: Czapl i Ostrów, Sadlińskie Łąki, Mienia, Wielka Kępa, Radolin, Czarnołęka, Dębina, Kacza i Mewia. Z południowo-wschodnim brzegiem jeziora sąsiadują łąki i mokradła Rokiciny, Sadlińskie i Trzebuskie Łągi. W J. Dąbie występuje bogata roślinność wodna. Brzegi zajmuje szeroki pas szuwarów (głównie trzcinowych i oczeretów), za którymi wykształcają się ziołorośla nadrzeczne. Duże powierzchnie zajmują łągi i zarośla

wierzbowe. Wnętrza dużych wysp pokryte są olsami i łęgami jesionowo-olszynowymi. W części ujściowej Odra posiada dwa główne rozgałęzienia - Odra Wschodnia i Regalica. Obszar pomiędzy głównymi odnogami (kanałami) (Międzyodrze) jest płaską równiną z licznymi jeziorami i mniejszymi kanałami, jest on zabagniony, posiada okresowo zalewane łąki i fragmenty nadrzecznych łęgów. Obszar poniżej Cedyni nosi nazwę Kotliny Freienwaldzkiej, w obrębie której szczególne znaczenie dla ptaków posiada tzw. Rozlewisko Kostrzyneckie. W ostoi w całości zawiera się siedliskowy obszar Natura 2000 Dolna Odra. Po stronie niemieckiej wzdłuż Odry rozciąga się Park Narodowy Dolina Dolnej Odry. W części środkowej i południowej obszaru włączono doń fragmenty przylegających do doliny lasów o największym zagęszczeniu ptaków drapieżnych.

Ostoja ptasia o randze europejskiej E 06. Występują na niej co najmniej 43 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 14 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Jest to bardzo ważny teren szczególnie dla ptaków wodno-błotnych w okresie lęgowym, wędrownym i zimowiskowym.

6. Jeziora Wełtyńskie

Obszar został utworzony 05.11.2004 r. w ramach Dyrektywy ptasiej i zajmuje obecnie obszar 2 811,18 ha. Obszar obejmuje od północy zespół małych jezior śródpolnych, otoczonych przez pola uprawne, łąki i pastwiska. Teren ten charakteryzuje się dobrze zachowanym krajobrazem rolniczym oferującym dogodnie siedliska dla zwierząt krajobrazu rolniczego w szczególności płazów i ptaków. Największe jezioro to jez. Wełtyńskie o powierzchni ok. 360 ha. Jezioro to charakteryzuje się relatywnie niskim poziomem trofii i umiarkowanym poziomem zmian antropogennych. Na jeziorze znajdują się wyspy oraz niewielkie połączenia szuwarów trzcinowych. Oferuje ono dobre warunki rozrodu dla ptaków wodno-błotnych. Na tym terenie występują niewielkie lasy bukowe oraz obszary leśne terenów podmokłych. Na obszarze ponadto występuje 13 jezior o powierzchni większej niż 1 ha. Zdecydowana większość zlokalizowana jest w północnej części obszaru Natura 2000. Jeziora te charakteryzują się zróżnicowanym poziomem trofii zdeterminowanej oddziaływaniem antropogennym. Wszystkie te zbiorniki to jeziora eutroficzne z dobrze wykształconym pasem szuwaru trzcinowego. W przypadku 5 z nich (J. Brudno, J. Gardzienko, J. Gardyńskie, J. Głębokie, J. Krzywienko) występują szczególnie dogodnie siedliska dla występowania ptaków oraz płazów. Obszar Natura 2000 Jeziora Wełtyńskie PLB320018 jest jedną z najmniejszych ostoi ptasich w Polsce. Jednak ostoja ta, ze względu na swoje położenie pomiędzy innymi ostojami ptasimi ma kluczowe znaczenie dla spójności sieci Natura 2000. Jest zwłaszcza łącznikiem pomiędzy OSO Jezioro Miedwie i okolice PLB320005 oraz OSO Dolina Dolnej Odry PLB320003. Obszar ten został wyznaczony w sposób niezwykle oszczędny pod względem powierzchniowym ale siedliska gatunków ptaków ważnych dla Wspólnoty, zajmują tu niemal 100% powierzchni ostoi. Siedliska te są zachowane w dobrym stanie, dzięki czemu oferują ptakom bardzo atrakcyjne warunki, co z kolei uwidacznia się w wyjątkowo wysokim zagęszczeniu par lęgowych.

Rysunek 13. Lokalizacja obszarów Natura 2000 Dyrektywy ptasiej
źródło: opracowanie własne

Rezerwat przyrody - Kanał Kwiatowy

Data uznania: 15.12.1976 r.

Powierzchnia: 3,126 [ha]

Rodzaj rezerwatu: florystyczny

Typ rezerwatu: florystyczny

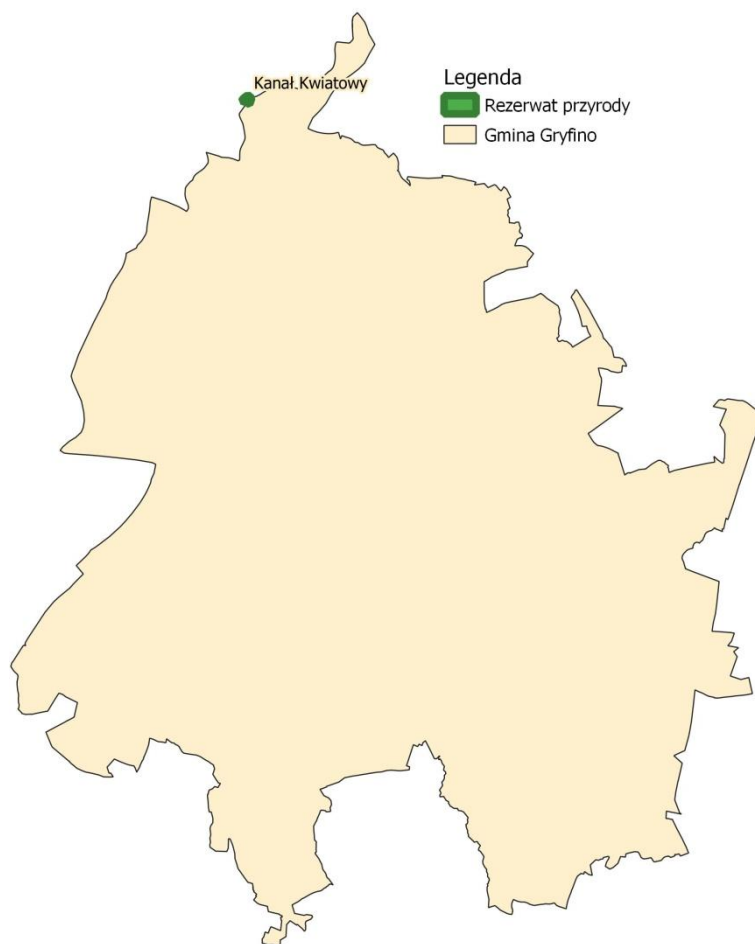
Podtyp rezerwatu: roślin zielnych i krzewinek

Typ ekosystemu: różnych ekosystemów

Podtyp ekosystemu: ekosystemów wodnych i nieleśnych

Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie stanowisk rzadkich gatunków roślin wodnych i błotnych. Na terenie rezerwatu obowiązuje plan ochrony.

Rysunek 14. Rezerwat przyrody leżący na terenie gminy Gryfino
źródło: opracowanie własne

Parki Krajobrazowe⁶

1. Szczeciński Park Krajobrazowy Puszcza Bukowa

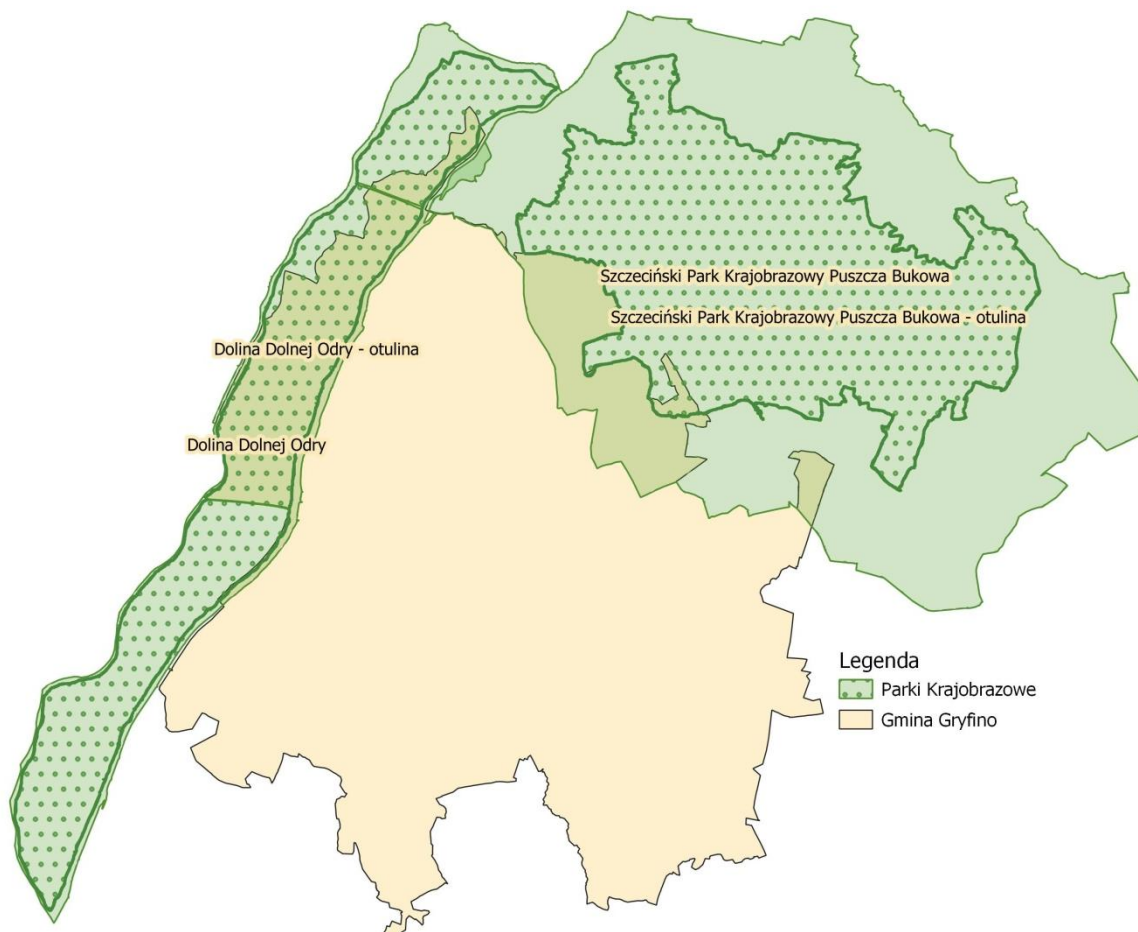
Został utworzony 04.11.1981 r. i zajmuje obecnie powierzchnię 9 096,00 ha. Obejmuje rozległy kompleks leśny porastający Wzgórza Bukowe oraz Polany Kołowską, Binowską i Dobropolską. Park cechuje się dużymi walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi. Wokół Parku została wyznaczona otulina, która stanowi swoistą strefę buforową pomiędzy Parkiem, a obszarami zagospodarowanymi.

2. Dolina Dolnej Odry

Park utworzono 01.04.1993 r. i zajmuje powierzchnię 6 009,00 ha. Szczególnym celem ochrony Parku jest zachowanie i popularyzacja jego wartości przyrodniczych, historycznych i kulturowych oraz walorów krajobrazowych w warunkach zrównoważonego rozwoju. Obszar parku, leżący w dolinie Odry, to największe w Europie Zachodniej i Środkowej fluwiogeniczne torfowisko niskie, na którym występują rośliny i zwierzęta niespotykane już w dolinach innych wielkich rzek. Park Krajobrazowy Dolina Dolnej Odry obejmuje płaski obszar torfowiska między dwoma korytami Odry, która niedaleko Widuchowej rozgałęzia się na Odrę Zachodnią i Regalicę. Szerokość powstałego w ten sposób regionu Międzyodrza zmienia się od około 2 km w południowej jego części do nawet 12 km w okolicach Szczecina. Druga część doliny Odry, na południe od Widuchowej po niemieckiej stronie objęta jest

⁶ zpkwz.pl

również ochroną jako Park Narodowy Doliny Dolnej Odry. Obecny kształt doliny i terenów w bezpośrednim sąsiedztwie Międzyodrza powstał po ostatnim zlodowaczeniu, a wielokorytowy, ustabilizowany układ rzeka zawdzięcza dość gwałtownemu narastaniu torfów od około 6 tys. lat.

Rysunek 15. Parki Krajobrazowe znajdujące się na terenie gminy Gryfino
źródło: opracowanie własne

Pomnik przyrody – Krzywy Las

Pomnik obejmuje obszar 0,5043 ha, na którym znajduje się 105 osobiwie zdeformowanych sosen zwyczajnych. Pierwotnie ustanowiony w dniu 15.12.2006 r. przez Wojewodę Zachodniopomorskiego oraz w wyniku zmian prawnych usankcjonowany Uchwałą Rady Miejskiej w Gryfinie w dniu 28.10.2021 r. Pomnik przyrody zlokalizowany w części działki nr 116/2 obręb Pniewo, stanowiącej własność Skarbu Państwa, w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo Gryfino.

Użytki ekologiczne

1. Dolina Storczykowa

Rodzaj użytku: siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków

Data ustanowienia: 16.09.1998 r.,

Powierzchnia: 5,96 [ha]

Opis wartości przyrodniczej: Trzcinowisko śródpolne otoczone polami ornymi, sadem i łąką kośną, występuje tu storczyk szerokolistny.

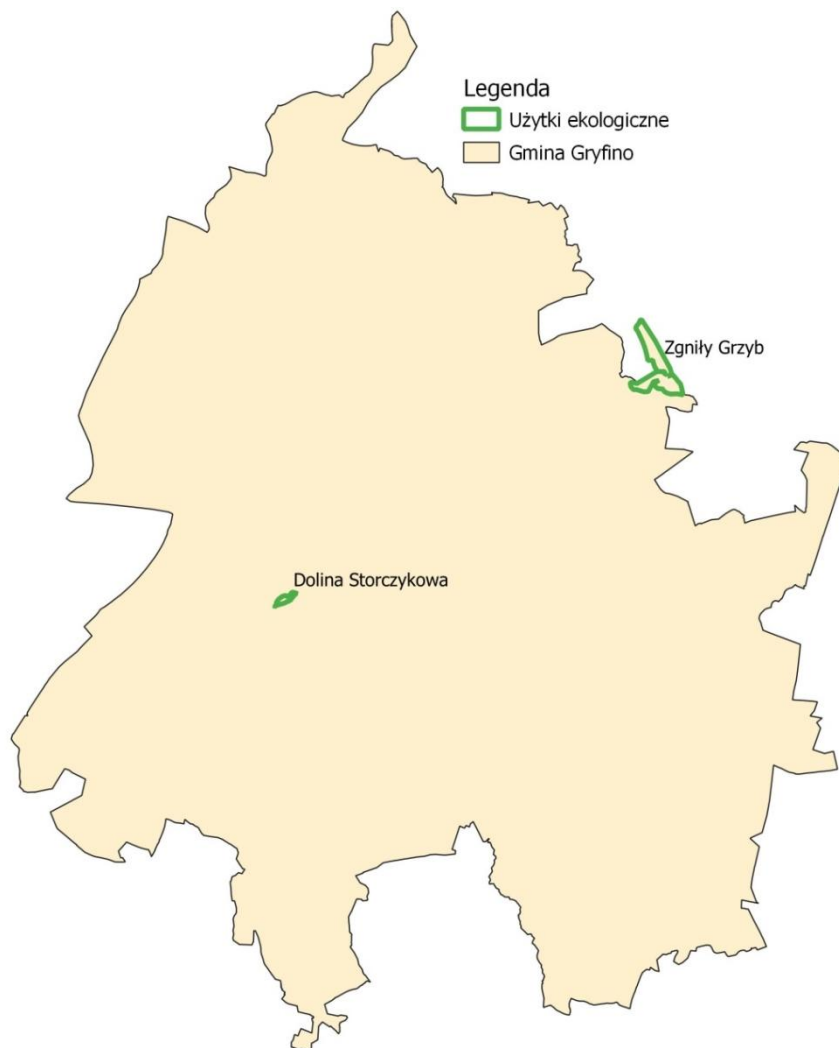
2. Zgniły Grzyb

Rodzaj użytku: naturalny zbiornik wodny

Data ustanowienia: 19.10.1995 r.,

Powierzchnia: 50,25 [ha]

Opis wartości przyrodniczej: Jezioro wraz z terenem źródłowym rzeki Krzekny, pola i łąki uprawne, nieużytki.

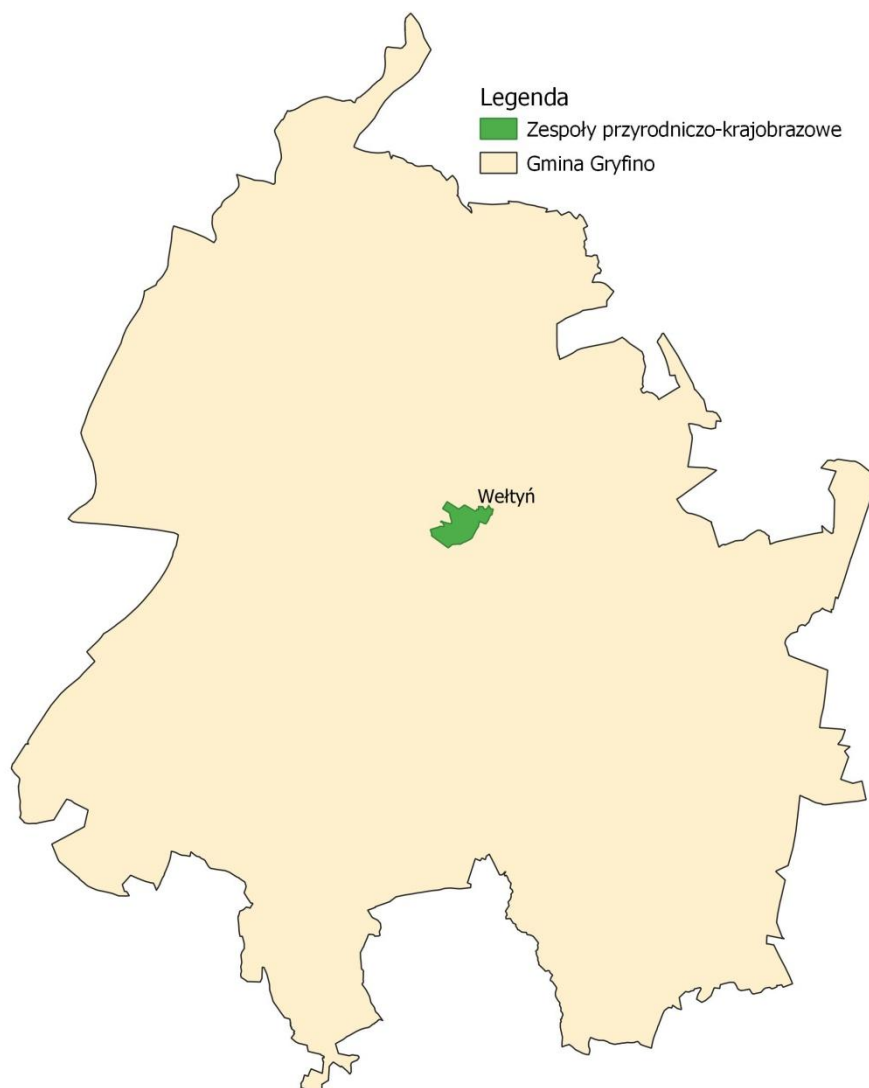
Rysunek 16. Rozmieszczenie użytków ekologicznych.
źródło: opracowanie własne

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Weltyń

Data ustanowienia: 18.07.2014 r.,

Powierzchnia: 75,0 [ha]

Opis wartości przyrodniczej: Obszar o wysokich walorach krajobrazowych i społecznych, stanowiących fragment krajobrazu naturalnego i kulturowego.

Rysunek 17. Lokalizacja zespołu przyrodniczo-krajobrazowego na obszarze gminy Gryfino
źródło: opracowanie własne

3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gryfino

W poniższej tabeli przedstawiono zadania ustalone w *Programie Ochrony Środowiska Gminy i Miasta Gryfino na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023* oraz symbolicznie określono stan ich realizacji.

Tabela 8. Stan realizacji zadań

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Ochrona klimatu i jakości powietrza			
Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych			
1.1	Podłączanie budynków do sieci ciepłowniczej	Gmina, Gryfińskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego	←
1.2.	Termomodernizacja budynków: 1) Termomodernizacja budynku administracyjno-biurowego przy ul. Łużyckiej – do 2020 r. 2) Termomodernizacja budynku przy ul. Niepodległości 35-37 3) Termomodernizacja budynków mieszkalnych jednorodzinnych	Gmina	↑
1.3	Remont i modernizacja Pałacyku pod Lwami	Gmina	→
1.4	Zmiana systemu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie, w tym wymiana ogrzewania węglowego na gazowe, olejowe lub geotermalne	Gmina, Gryfińskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego	↑
1.5	Modernizacja istniejących kotłowni	Gmina, Gryfińskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego	↑
1.6	Budowa drogi do Steklinka	Gmina, Zarządcy dróg	↓
1.7	Przebudowa i modernizacja dróg w m. Żabnica	Gmina, Zarządcy dróg	↓
1.8	Przebudowa ul. Targowej w Gryfinie	Gmina, Zarządcy dróg	←
1.9	Budowa dróg dojazdowych na terenie osiedla w rejonie ul. Jana Pawła II w Gryfinie	Gmina, Zarządcy dróg	→
1.10	Budowa dróg dojazdowych w rejonie osiedla Północ w Gryfinie	Gmina, Zarządcy dróg	→
1.11	Budowa dróg gminnych w Czepinie	Gmina, Zarządcy dróg	←
1.12	Zintensyfikowanie ruchu rowerowego poprzez likwidację barier technicznych i tworzenie nowych ścieżek rowerowych	Gmina, Powiat, Zarządcy dróg	→
1.13	Kontrola dotrzymywania standardów emisyjnych przez podmioty korzystające ze środowiska	WIOŚ	↑

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
1.14	Prowadzenie monitoringu powietrza	WIOŚ	↑
1.15	Ograniczenie emisji ze źródeł punktowych obiektu energetycznego spalania paliw poprzez kontrolę instalacji oraz wprowadzanie nowoczesnych technik spalania paliw i stosowanie wysokoparowych urządzeń odpylających	WIOŚ, Użytkownicy środowiska, Zakłady przemysłowe	↑
1.16	Modernizacja, hermetyzacja i automatyzacja procesów technologicznych w zakładach przemysłowych	Podmioty gospodarcze	→
1.17	Wdrożenie nowoczesnych technologii w zakładach, przyjaznych środowisku oraz systemów zarządzania środowiskiem (ISO 14001)	Podmioty gospodarcze, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Powiat, Gmina	↑
1.18	Rozbudowa i modernizacja sieci gazowej	Przedsiębiorstwa	↑
1.19	Wspieranie działań inwestycyjnych w zakresie ochrony powietrza podejmowanych przez podmioty gospodarcze	Wojewoda, WFOŚiGW, NFOŚiGW, Powiat, Gmina	↑
Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii			
1.20	Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania alternatywnych źródeł energii	Gmina, Powiat, Marszałek, Wojewoda, Prywatni inwestorzy, Organizacje pozarządowe	↑
1.21	Promocja wspierania rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii i zmniejszające materiałochłonność gospodarki	Gmina, Powiat, Marszałek, Wojewoda, Prywatni inwestorzy, Organizacje pozarządowe	↑
1.22	Montaż kolektorów słonecznych w budynku administracyjnobiurowym przy ul. Łużyckiej	Gmina, Administratorzy budynku	↓
1.23	Instalacja kolektorów słonecznych Centrum Wodne „Laguna”	Gmina, Administratorzy budynku	↓
Zagrożenia hałasem			
Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców na ponadnormatywny hałas			
2.1	Kontrola jednostek gospodarczych w zakresie emitowanego hałasu	WIOŚ	↑
Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców			
2.2	Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców ponadnormatywnym hałasem poprzez: budowę obwodnic i dróg alternatywnych do istniejących (wraz ze skutecznymi zabezpieczeniami)	Gmina, Zarządcy dróg, Policja	↑

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
	akustycznymi), przeprowadzenie remontu nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg, zastosowanie zmniejszenia prędkości pojazdów		
2.3	Opracowanie i wdrożenie zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu do środowiska oraz utworzenie obszarów ograniczonego użytkowania (w przypadku braku innych technicznych możliwości)	Gmina, Zarządcy dróg	↓
2.4	Ograniczenie uciążliwości akustycznej w miejscach występowania szczególnych uciążliwości akustycznych dla mieszkańców (szczególnie w okolicach takich budynków jak: szpitale, szkoły, przedszkola, internaty, domy opieki społecznej itp.) poprzez: budowę ekranów akustycznych, stosowanie mat antywibracyjnych, wykopów, tuneli, tworzenie pasów zieleni przy głównych trasach komunikacyjnych, zwiększenie izolacyjności akustycznej budynków	Gmina, Zarządcy dróg, linii kolejowych oraz budynków	↑
Pola elektromagnetyczne			
Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych			
3.1	Prowadzenie monitoringu poziomów pól elektromagnetycznych	WIOŚ	↑
Ograniczenie narażenia mieszkańców na oddziaływanie pól elektromagnetycznych			
3.2	Uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zagadnień pola elektromagnetycznego (pozostawienie w sąsiedztwie linii wysokich napięć wolnych przestrzeni)	Gmina	↑
3.3	Budowa i modernizacja sieci elektroenergetycznych na terenie gmin z uwzględnieniem ich małokonfliktowych lokalizacji oraz likwidacja sieci na potrzeby nowych uzbrojeń terenu	Gmina, Gestor sieci	↑
3.4	Przestrzeganie granic stref ochronnych zgodnie z ocenami oddziaływania na środowisko dla urządzeń nadawczych	Właściciele obiektów	↑
3.5	Identyfikacja i kontrole zagrożeń promieniowania elektromagnetycznego	WIOŚ	↑
3.6	Prowadzenie rejestru o terenach, na których odnotowano przekroczenia dopuszczalnych pól elektromagnetycznych w miejscach dostępnych dla ludności i przeznaczonych pod zabudowę	WIOŚ	0
3.7	Podnoszenie świadomości społeczeństwa o źródłach i stopniu oddziaływania pól elektromagnetycznych	Marszałek, Powiat, Gmina, Użytkownicy emitujący PEM	↑
Gospodarowanie wodami			
Zwiększenie retencji w zlewniach i ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych			
4.1	Utrzymywanie koryt cieków, kanałów i obwałowań w należyłym stanie technicznym, remonty budowli wodnych, w tym regulacyjnych, zapewnienie drożności koryt cieków i kanałów, poprawa warunków przepływu wód powodziowych	ZZMiUW, RZGW, Gmina, Podmioty korzystające z wód	→

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
4.2	Uwzględnienie granic obszarów przedstawionych na mapach zagrożenia i mapach ryzyka powodziowego w dokumentach planistycznych, takich jak plany zagospodarowania przestrzennego szczebla wojewódzkiego oraz mpzp	Wojewoda, Samorządy gminne	↑
Zapewnienie dobrej jakości wód użytkowych i racjonalne ich wykorzystanie			
4.3	Budowa i modernizacja systemów zbiorowego zaopatrzenia w wodę	Gmina	↑
4.4	Racjonalizacja gospodarowania zasobami wodnymi dla ochrony przed deficytami wód oraz przed skutkami powodzi	Gmina, WFOŚ	↑
Przywrócenie i ochrona ciągłości ekologicznej koryt rzek, jezior			
4.5	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych	WIOŚ, PIG	↑
4.6	Renaturyzacja koryt i dolin rzecznych, w tym ochrona, zachowanie i przywracanie biotopów oraz naturalnych siedlisk przyrodniczych wodnych i od wód zależnych oraz introdukcja rodzimych gatunków ryb	RZGW, ZZMiUW, Gmina, Powiat, Lasy Państwowe, organizacje pożytku publicznego	↓
4.7	Rewitalizacja jezior oraz zagospodarowywanie terenów wokół jezior dla potrzeb turystyki i rekreacji w sposób zapewniający ochronę wód jeziornych przed zanieczyszczeniem	Gmina, Powiat, Właściciele ośrodków wypoczynkowych	↓
Gospodarka wodno-ściekowa			
Poprawa jakości wód, osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych			
5.1	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Wełtyń	PUK	←
5.2	Budowa kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Czechosłowackiej	Gmina	↓
5.3	Budowa kanalizacji deszczowej w rejonie ul. Łużyckiej i CW Laguna	Gmina	↓
5.4	Modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej zlokalizowanej w ul. Łużyckiej w Gryfinie wraz z budową przepompowni ścieków oraz rurociągu tłocznego	Gmina, PUK	←
5.5	Przebudowa sieci wodociągowej w rejonie ul. Łużyckiej w Gryfinie	Gmina	→
5.6	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Pniewo i Żórawki	Gmina	←
5.7	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w rejonie strefy przemysłowej w Gardnie	Gmina	↓
5.8	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Flisaczej w Gryfinie	PUK	←
5.9	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej do strefy przemysłowej w rejonie ul. Pomorskiej w Gryfinie	Gmina	←
5.10	Wspieranie rozwoju – tam, gdzie jest to uzasadnione, pod względami środowiskowymi i ekonomicznymi – lokalnych systemów oczyszczania ścieków bytowych poprzez	Gmina, Właściciele nieruchomości	↑

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
	wyposażenie nieruchomości w przydomowe oczyszczalnie ścieków		
5.11	Weryfikacja obszarów zagrożonych zanieczyszczeniem związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych	Okręgowe Stacje Chemiczno – Rolnicze, RZGW	↑
5.12	Działania podejmowane w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych	Okręgowe Stacje Chemiczno – Rolnicze, RZGW	↓
5.13	Wspieranie budowy szczelnych zbiorników na gnojowicę i/lub gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych prowadzących hodowlę i chow zwierząt	Gmina	↓
5.14	Prowadzenie kontroli zrzutu ścieków przemysłowych i komunalnych	Gmina	↓
Zasoby geologiczne			
Minimalizacja strat w eksploatowanych złożach oraz ochrona środowiska przed negatywnym oddziaływaniem przemysłu wydobywczego			
6.1	Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego wszystkich znanych złóż w granicach ich udokumentowania wraz z zapisami o ochronie ich obszarów przed trwałym zainwestowaniem	Gmina	↑
6.2	Kontrola w zakresie wykonywania postanowień udzielanych koncesji oraz eliminacja nielegalnych koncesji	OUG, Geolog Wojewódzki, Powiat	↑
6.3	Podjęcie działań mających na celu racjonalne i efektywne gospodarowanie kopalinami oraz innymi surowcami i materiałami z nich pochodzącymi	Gmina	↑
Gleby			
Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem rolnictwa i innych rodzajów działalności gospodarczej			
7.1	Promocja rolnictwa ekologicznego i integrowanego, poprzez szkolenia rolników	ZODR	↑
7.2	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb, zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi	Zarząd Województwa, ZODR, Właściciele gospodarstw rolnych	↑
7.3	Ochrona gleb przed erozją i zakwaszeniem, ograniczenie zjawisk nadmiernej eksploatacji i zanieczyszczenia gleb	Zarząd Województwa, ZODR, Właściciele gospodarstw rolnych	↑
Inwentaryzacja i rekultywacja gleb zdewastowanych i zdegradowanych			
7.4	Rozwój systemu identyfikacji i monitoringu terenów zdegradowanych, w tym: prowadzenie monitoringu azotu mineralnego w glebie, prowadzenie monitoringu azotu i fosforu w wodach do głębokości 90 cm pod powierzchnią	Okręgowe Stacje Chemiczno - Rolnicze	↑

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
	gleby oraz prowadzenie monitoringu siarki siarczanowej i ogólnej w glebie		
7.5	Rekultywacja i/lub rewitalizacja terenów zdegradowanych działalnością przemysłową, gospodarczą, wojskową oraz na skutek zjawisk naturalnych	Gmina, Właściciele terenu	O
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów			
Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO 2014			
8.1	Intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno – edukacyjnej w tym zakresie	Gmina, Powiat, Marszałek, Wojewoda, Organizacje pozarządowe	↑
8.2	Wyeliminowanie praktyk niewłaściwej eksploatacji i rekultywacji składowisk odpadów	Marszałek, Gmina	O
8.3	Wydawanie decyzji związanych z realizacją celów spełniających założenia wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, koszty likwidacji "dzikich wysypisk odpadów"	Gmina, Powiat, Wojewoda, Marszałek	↑
8.4	Zakończenie uporządkowania składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne	Gmina, Zarządcy składowisk	↑
Prawidłowa gospodarka odpadami komunalnymi			
8.5	Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych: w 2020 r. więcej niż 35%, w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.	Gmina, Przedsiębiorcy	↑
8.6	Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recykling materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości, odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych minimum 50% masy do 2020 roku	Gmina, Przedsiębiorcy	↓
8.7	Monitoring dzikich składowisk, koszty likwidacji "dzikich wysypisk odpadów"	Gmina	↑
Prawidłowa gospodarka odpadami niebezpiecznymi			
8.8	Prowadzenie bazy danych PCB	Marszałek	↑
8.9	Monitoring prawidłowego postępowania z olejami odpadowymi (w pierwszej kolejności odzysk poprzez regenerację, a jeśli jest niemożliwy ze względu na stopień zanieczyszczenia poddanie olejów odpadowych innym procesom odzysku)	WIOŚ	↓
8.10	Zwiększenie nadzoru nad prowadzeniem gospodarki odpadami przez małych wytwórców odpadów medycznych i weterynaryjnych w małej ilości (źródła rozproszone)	WIOŚ, PIS (dla wytwórców odpadów medycznych)	↓
8.11	Prowadzenie cyklicznych kontroli poszczególnych podmiotów wprowadzających pojazdy, punktów zbierania pojazdów, stacji demontażu prowadzących strzępiarki, w zakresie przestrzegania przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych	WIOŚ	↓

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
	z eksploatacji		
8.12	Zwiększenie wykorzystania osadów ściekowych w trakcie prowadzenia inwestycji w zakresie budowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków	Zarządcy oczyszczalni ścieków	↓
8.13	Realizacja działań zawartych w dokumencie pn. Program Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest dla Gminy Gryfino na lata 2009 – 2032 – Aktualizacja I	Gmina	→
Zasoby przyrodnicze			
Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych			
9.1	Opracowanie planów zadań ochronnych, planów ochrony oraz programów/strategii ochrony dla najcenniejszych gatunków	RDOŚ, Instytucje naukowe	↑
Stworzenie prawno-organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody			
9.2	Tworzenie nowych form ochrony przyrody na podstawie wyników inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej	Gmina, RDOŚ	0
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej			
9.3	Monitoring stanu gatunków i siedlisk na obszarach Natura 2000 i pozostałych obszarach cennych przyrodniczo oraz przeciwdziałanie pogorszeniu się tego stanu	RDOŚ, RDLP, Organizacje pozarządowe, Instytucje naukowe	↑
9.4	Czynna ochrona siedlisk cennych przyrodniczo (np. terenów podmokłych, łąk i pastwisk, wrzosowisk)	RDOŚ, RDLP, Organizacje pozarządowe	↓
9.5	Przebudowa drzewostanów pod kątem zgodności z siedliskiem, w szczególności na terenach obszarów chronionych	RDLP	↑
9.6	Wsparcie ochrony bioróżnorodności na obszarach wiejskich poprzez szkolenie i wsparcie rolników we wdrażaniu programów rolnośrodowiskowych	ZODR, ARiMR	↑
Ochrona ekosystemów leśnych			
9.7	Prowadzenie waloryzacji przyrodniczej obszarów leśnych	Lasy Państwowe, Właściciele lasów prywatnych	↑
9.8	Wyznaczenie ostoje różnorodności biologicznej	Lasy Państwowe	←
Wdrożenie zasad turystyki zrównoważonej na obszarach chronionych			
9.9	Promocja turystyki związanej z gospodarką leśną, łowiectwem, turystyki ekologicznej i rowerowej	Lasy Państwowe	↑
Promocja przyrodniczych walorów turystycznych			
9.10	Podkreślanie znaczenia walorów przyrodniczych i ich ochrony w kampaniach promocyjnych poszczególnych regionów	Samorządy, Organizacje pozarządowe	↑
Zagrożenia poważnymi awariami			
Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii			
10.1	Prowadzenie kontroli na terenach zakładów przemysłowych	WIOŚ	↑
10.2	Bezpieczne dla ludzi i środowiska lokalizowanie inwestycji	Gmina	↑

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
	mogących znacząco oddziaływać na środowisko		
Edukacja ekologiczna			
Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców			
11.1	Prowadzenie akcji edukacyjnych w zakresie odnawialnych źródeł energii, efektywności energetycznej, ochrony powietrza (jedna kampania rocznie, przed sezonem grzewczym uświadamiająca mieszkańcom wpływ zanieczyszczeń powietrza na zdrowie oraz szkodliwość spalania odpadów w piecach domowych)	Gmina	↑
11.2	Prowadzenie działań mających na celu pobudzenie u mieszkańców odpowiedzialności za stan teraźniejszy i przyszły środowiska (materiały informacyjne dot. gospodarki odpadami komunalnymi)	Gmina	↑

źródło: opracowanie własne na podstawie *Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Gryfino na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023*

↑ - zadanie zrealizowane (w tym także działania realizowane w ramach bieżącej działalności)

O – zadanie realizowane w przypadku wystąpienia potrzeby,

→ - zadanie w trakcie realizacji

↓ - zadanie niezrealizowane;

← - zadanie zrealizowane w latach poprzednich

Ochrona klimatu i jakości powietrza

1.1 Podłączanie budynków do sieci ciepłowniczej

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, GTBS

Stopień realizacji: **zrealizowano w latach poprzednich**

Podłączanie budynków komunalnych, mieszkalnych wielorodzinnych, mieszkalnego jednorodzinnego oraz przemysłowego do sieci ciepłowniczej zostało zrealizowane w latach ubiegłych. W 2019 roku w ramach termomodernizacji budynku komunalnego przy ul. Piastów 23 w Gryfinie dokonano przyłączenia obiektu do sieci c.o. W okresie sprawozdawczym nie podłączono nowych obiektów do sieci c.o.

1.2 Termomodernizacja budynków:

- 1) Termomodernizacja budynku administracyjno-biurowego przy ul. Łużyckiej – do 2020 r.
- 2) Termomodernizacja budynku przy ul. Niepodległości 35-37
- 3) Termomodernizacja budynków mieszkalnych jednorodzinnych

Podmiot odpowiedzialny: Gmina

Stopień realizacji: **zrealizowano częściowo**

- Zadanie 1.2.1 zostało przełożone w czasie do realizacji, z uwagi na brak środków.
- Zadanie 1.2.2. wykonano w latach ubiegłych.
- Zadanie 1.2.3. w 2020 roku rozpoczęto projekt „Termomodernizacja budynków jednorodzinnych zlokalizowanych na terenie gminy Gryfino, w latach 2020-2022”, którego zakończenie przesunięto na rok 2023. Przedmiotem projektu jest udzielenie 20 grantów mieszkańcom gminy na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska obejmujących termomodernizację 20 budynków jednorodzinnych wraz z wymianą 20 kotłów lub pieców na węgiel, które nie służą prowadzeniu działalności gospodarczej. Całkowita wartość projektu wynosi 1 075 250,00 zł (w tym 966 250,00 zł dofinansowania z UE).

Dodatkowo w ramach realizacji zadań inwestycyjnych z Funduszu Sołectw w roku 2021 wydatkowano kwotę 441 580,05 zł na realizację zadań w 19 sołectwach. Wykonano m.in.: remont elewacji i ocieplenie świetlicy wiejskiej w Chwarstnicy, modernizację świetlicy wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu placu rekreacyjno-sportowego w Czepinie, prace remontowe w świetlicy wiejskiej w Drzeninie, remont elewacji świetlicy wiejskiej w Starych Brynkach⁷.

⁷ Raport o stanie gminy Gryfino za rok 2021

1.3 Remont i modernizacja Pałacyku pod Lwami

Podmiot odpowiedzialny: Gmina

Stopień realizacji: w trakcie realizacji

Prace remontowe rozpoczęto w 2018 roku. Z uwagi na brak środków zadanie nie zostało zakończone kompleksowo. W 2022 roku Gmina pozyskała środki zewnętrzne na rewitalizację Pałacyku pod Lwami. Obecnie trwają prace koncepcyjne.

1.4 Zmiana systemu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie, w tym wymiana ogrzewania węglowego na gazowe, olejowe lub geotermalne

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, GTBS

Stopień realizacji: zrealizowano

- Gmina Gryfino w latach 2020-2021 realizowała projekt dofinansowany z Funduszy Europejskich - Regionalnego Programu Operacyjnego - pn.: „Poprawa jakości powietrza na terenie Gminy Gryfino obejmująca wymianę starych kotłów lub pieców w indywidualnych gospodarstwach domowych, zarówno w domach jednorodzinnych i wielorodzinnych, w latach 2020-2021”. Przedmiotem Projektu było udzielenie mieszkańcom Gminy 96 grantów na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska, obejmujących trwałą zmianę systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym. Grant był udzielany na wykonanie zadań w zabudowie jednorodzinnej, jak i lokalach mieszkalnych w zabudowie wielorodzinnej, położonych na terenie Gminy. Kwota grantu wynosiła 7 500,00 zł. Wartość Projektu to 871 125,00 zł, z czego kwota 779 625,00 zł stanowiła dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego. W ramach Projektu zlikwidowano 96 kotłów na węgiel i zmodernizowano systemy grzewcze instalując nowoczesne niskoemisyjne źródła ogrzewania, a mianowicie: 51 kotłów na pelet, 38 kotłów gazowych, 4 pompy ciepła, 3 ogrzewania elektryczne.
- Gmina Gryfino realizuje Projekt „Termomodernizacja budynków jednorodzinnych zlokalizowanych na terenie gminy Gryfino, w latach 2020-2022”, którego zakończenie przesunięto na rok 2023. Przedmiotem projektu jest udzielenie 20 grantów mieszkańcom gminy na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska obejmujących termomodernizację 20 budynków jednorodzinnych wraz z wymianą 20 kotłów lub pieców na węgiel, które nie służą prowadzeniu działalności gospodarczej. Całkowita wartość projektu wynosi 1 075 250 zł (w tym 966 250 zł dofinansowania z UE).
- W zakresie modernizacji budynków i lokali komunalnych wykonano następujące zadania:
  - instalację gazową w lokalach przy ul. Flisaczaj 37/2 i ul. Słowiańskiej 11/1, 2, 5 w Gryfinie;
  - opracowano dokumentację projektową obejmującą przebudowę wewnętrznej instalacji gazowej lokali przy ul. Kościelnej 20/ 3, 4, ul. Łużyckiej 6/8, 9, ul. Kwiatowej 1a/3 w Gryfinie oraz przy ul. Gryfińskiej 97/1, 2 w Daleszewie;
  - opracowano dokumentację projektową przebudowy części wspólnej instalacji-

pionów gazowych w budynku komunalnym przy ul. Łużyckiej 6 w Gryfinie;
- opracowano dokumentację projektową zmiany lokalizacji zaworu głównego wody i gazomierzy w lokalu przy ul. Szczecińskiej 41/2 w Gryfinie.

1.5 Modernizacja istniejących kotłowni

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, GTBS

Stopień realizacji: zrealizowano

Mieszkańcy przeprowadzali modernizacje istniejących kotłowni w przypadku wystąpienia potrzeby, we własnym zakresie. W tym zakresie pozyskiwali dotacje celowe z funduszy gminnych, powiatowych oraz programu Czyste Powietrze.

1.6 Budowa drogi do Steklinka

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, Zarządcy Dróg

Stopień realizacji: nie zrealizowano

W okresie sprawozdawczym zadanie nie było realizowane. Planowane wykonanie zadania przewidziano w latach późniejszych z uwagi na brak środków.

1.7 Przebudowa i modernizacja dróg w m. Żabnica

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, Zarządcy dróg

Stopień realizacji: nie zrealizowano

W okresie sprawozdawczym zadanie nie było realizowane. Planowane wykonanie zadania przewidziano w latach późniejszych z uwagi na brak środków.

1.8 Przebudowa ul. Targowej w Gryfinie

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, Zarządcy dróg

Stopień realizacji: zrealizowano w latach poprzednich

Zadanie zrealizowano w latach 2016-2017.

1.9 Budowa dróg dojazdowych na terenie osiedla w rejonie ul. Jana Pawła II w Gryfinie

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, Zarządcy dróg

Stopień realizacji: w trakcie realizacji

Zadanie realizowane etapowo. Zakres budowy dróg w rejonie Jana Pawła II w Gryfinie z uwagi na zapotrzebowanie i nakłady finansowe jest bardzo duży i będzie stopniowo

realizowany w latach kolejnych w ramach możliwości finansowych i dostępności środków zewnętrznych.

1.10 Budowa dróg dojazdowych w rejonie osiedla Północ w Gryfinie

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, Zarządcy dróg

Stopień realizacji: **w trakcie realizacji**

Zadanie budowy dróg w rejonie osiedla Północ podjęto w roku 2016. Proces budowy dróg przebiegał etapowo. W roku 2021 r. Gmina Gryfino wnioskuje o udzielenie promesy z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadania „Budowa dróg wewnętrznych wraz z przyległymi ciągami pieszymi oraz budową infrastruktury kanalizacyjnej w Gryfinie”. Po uzyskaniu pozytywnej decyzji Prezesa Rady Ministrów o udzieleniu wstępnej promesy Gmina Gryfino rozpoczęła procedurę przetargową, w ramach której wyłoniono Wykonawcę robót budowlanych i podpisano umowę na kwotę 12 476 915,28 zł (95% wartości inwestycji stanowić będzie dofinansowanie z uzyskanej promesy). Inwestycja została podzielona na dwie części. Przedmiotem pierwszej części są roboty budowlane, obejmujące budowę dróg – ul. Śląskiej, Kujawskiej, Podlaskiej oraz odcinków ul. Mazowieckiej i Limanowskiego wraz z przyległymi ciągami pieszymi i budową kanalizacji deszczowej. W ramach drugiej części inwestycji zaprojektowano roboty budowlane, obejmujące budowę ul. Opolskiej wraz z budową sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz przebudowę kanału melioracyjnego w Gryfinie.

1.11 Budowa dróg gminnych w Czepinie

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, Zarządcy dróg

Stopień realizacji: **zrealizowano w latach poprzednich**

Zadanie zrealizowane w poprzednich okresach sprawozdawczych.

1.12 Zintensyfikowanie ruchu rowerowego poprzez likwidację barier technicznych i tworzenie nowych ścieżek rowerowych

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, Powiat, Zarządcy dróg

Stopień realizacji: **w trakcie realizacji**

W ramach projektów dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej i Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych zaplanowano wybudowanie dwóch odcinków ścieżki rowerowej o łącznej długości około 8,5 km. Zakres inwestycji obejmuje przebiegający wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 120 odcinek, od ul. Jana Pawła II w Gryfinie do ul. Leśnej w Wełtyniu oraz odcinek od miejscowości Wełtyń do Strefy Przemysłowej w Gardnie. Z końcem grudnia 2021 r. oddany został do użytku odcinek od miejscowości Wełtyń do Strefy Przemysłowej w Gardnie. Prace na odcinku od Gryfina do Wełtynia zostaną zakończone w 2022 r.

Oba projekty zostały współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020 (Oś Priorytetowa 2 Gospodarka niskoemisyjna, Działanie 2.2 Zrównoważona multimodalna mobilność miejska i działania adaptacyjne łagodzące zmiany klimatu w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego) oraz z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych⁸.

Projekt „Budowa ścieżki rowerowej Gryfino – Wełtyń”:

- całkowita wartość projektu: 4 099 324,70 zł,
- dofinansowanie z RPO WZP: 3 334 413,15 zł,
- dofinansowanie z RFIL: 657 382,35 zł.

Projekt „Budowa ścieżki rowerowej Wełtyń – Strefa Przemysłowa w Gardnie”:

- całkowita wartość projektu: 4 022 031,54 zł,
- dofinansowanie z RPO WZP: 3 256 940,79 zł,
- dofinansowanie z RFIL: 636 270,46 zł.

W ramach projektu wybudowano ścieżkę bitumiczną o szerokości 2,0 m oraz wykonano także kanał technologiczny, zjazdy na posesje i chodnik w m. Gardno.

1.13 Kontrola dotrzymywania standardów emisyjnych przez podmioty korzystające ze środowiska

Podmiot odpowiedzialny: WIOŚ

Stopień realizacji: zrealizowano – w ramach bieżącej działalności

Kontrola dotrzymywania standardów emisyjnych przez podmioty korzystające ze środowiska jest na bieżąco realizowana przez Inspekcję w ramach bieżącej działalności.

1.14 Prowadzenie monitoringu powietrza

Podmiot odpowiedzialny: WIOŚ

Stopień realizacji: zrealizowano

Prowadzenie monitoringu powietrza należy do zadań własnych WIOŚ w Szczecinie i realizowane jest w ramach bieżącej działalności.

1.15 Ograniczenie emisji ze źródeł punktowych obiektu energetycznego spalania paliw poprzez kontrolę instalacji oraz wprowadzanie nowoczesnych technik spalania paliw i stosowanie wysokoparowych urządzeń odpylających

Podmiot odpowiedzialny: WIOŚ, Użytkownicy środowiska, Zakłady przemysłowe

⁸ Raport o stanie Gminy Gryfino za rok 2021

Stopień realizacji: zrealizowano

Począwszy od roku 2019 w PGE GiEK S.A. Oddział Zespół Elektrowni Dolna Odra rozpoczęto prace budowlane i montażowe związane z zabudową instalacji SCR na bloku nr 6 oraz prace projektowe związane z modernizacją absorbera IOS 7-8 (redukcji SO₂). Wszystkie inwestycje w zakresie ochrony środowiska realizowane są w związku z opublikowaniem w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej decyzji wykonawczej komisji (UE) 2017/1442 z dnia 31 lipca 2017 r. ustanawiającej konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do dużych obiektów energetycznego spalania zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE.

1.16 Modernizacja, hermetyzacja i automatyzacja procesów technologicznych w zakładach przemysłowych

Podmiot odpowiedzialny: Podmioty gospodarcze

Stopień realizacji: w trakcie realizacji

W dniu 5 listopada 2020 roku na terenie Elektrowni Dolna Odra w Nowym Czarnowie odbyło się oficjalne przekazanie placu pod budowę dwóch bloków gazowych. Bloki zostaną uruchomione w 2024 r., z których każdy będzie miał moc 700 MW. Zasilą one 2,5 mln gospodarstw domowych.

1.17 Wdrożenie nowoczesnych technologii w zakładach, przyjaznych środowisku oraz systemów zarządzania środowiskiem (ISO 14001)

Podmiot odpowiedzialny: Podmioty gospodarcze, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Powiat, Gmina

Stopień realizacji: zrealizowano -w ramach bieżącej działalności

PGE GiEK S.A. Oddział Zespół Elektrowni Dolna Odra od czerwca 2003 r. posiada certyfikowany System Zarządzania Środowiskowego zgodny z aktualnymi wymaganiami normy PN-EN 14001:2005 w zakresie: Wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła, obrót energią elektryczną, przesył i dystrybucja ciepła. System Zarządzania Środowiskowego jest narzędziem służącym podstawowo polepszeniu efektów działalności środowiskowej, a zarazem integralną częścią Zintegrowanego Systemu Zarządzania funkcjonującego w Oddziale Zespół Elektrowni Dolna Odra. System ten podnosi skuteczność organizacji w zakresie działań prośrodowiskowych oraz efektywność gospodarowania jej zasobami, minimalizując przy tym koszty. System ułatwia spełnienie wymagań prawnych dotyczących ochrony środowiska. W 2009 r. Oddział uzyskał certyfikat Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska potwierdzający wdrożenie i spełnienie wymogów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 122/2009 z dnia 25 listopada 2009 r., w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).

1.18 Rozbudowa i modernizacja sieci gazowej

Podmiot odpowiedzialny: Przedsiębiorstwa

Stopień realizacji: zrealizowano -w ramach bieżącej działalności

Zgodnie z danymi GUS od 01.01.2020 roku do 31.12.2021 r. przybyło 69 gospodarstw domowych będących odbiorcami gazu.

Prace modernizacyjne wykonywane są na bieżąco, w przypadku wystąpienia potrzeby.

1.19 Wspieranie działań inwestycyjnych w zakresie ochrony powietrza podejmowanych przez podmioty gospodarcze

Podmiot odpowiedzialny: Wojewoda, WFOŚiGW, NFOŚiGW, Powiat, Gmina

Stopień realizacji: zrealizowano

W raportowanym okresie WFOŚiGW w ramach programu Czyste Powietrze udzielił dotacji na łączną kwotę 1 852 264,52 zł oraz pożyczek na kwotę 89 110,00 zł. 94 dotacje obejmowały zakup i montaż nowego źródła ciepła, 40 dotacji obejmowało zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej, 4 – zakup i montaż wentylacji mechanicznej wraz z odzyskiem ciepła, 20 – zakup i wymianę stolarki zewnętrznej, 15 – zakup i wymianę drzwi zewnętrznych, 25 – docieplenie przegród budowlanych i wykonanie prac towarzyszących, a 47 wykonanie instalacji c.o. i c.w.u.

Dodatkowo, w październiku 2021 roku zakończono inwestycję rozpoczętą w lutym 2019 roku, polegającą na budowie instalacji fotowoltaicznej na potrzeby oczyszczalni ścieków w Gryfinie. Koszt całkowity zadania wyniósł 766 460,00 zł, z czego 258 000,00 zł stanowiła pożyczka z WFOŚiGW, a 466 583,00 zł dotacja z RPO. Pozostałe 41 877,00 zł stanowiły środki własne podmiotu gospodarczego.

1.20 Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania alternatywnych źródeł energii

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, Powiat, Marszałek, Wojewoda, Prywatni inwestorzy, Organizacje pozarządowe

Stopień realizacji: zrealizowano

- Gmina Gryfino w okresie sprawozdawczym realizując projekty dofinansowane z Funduszy Europejskich - Regionalnego Programu Operacyjnego - pn.: „Poprawa jakości powietrza na terenie Gminy Gryfino obejmująca wymianę starych kotłów lub pieców w indywidualnych gospodarstwach domowych, zarówno w domach jednorodzinnych i wielorodzinnych, w latach 2020-2021” oraz pn.: „Termomodernizacja budynków jednorodzinnych zlokalizowanych na terenie gminy Gryfino, w latach 2020-2022” rozpowszechniała informacje wśród właścicieli nieruchomości o możliwościach pozyskiwania wsparcia finansowego na modernizację budynków i systemów grzewczych, poprzez publikację informacji w

lokalnej prasie, na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie oraz poprzez druk ulotek i plakatów na kwotę 4.000 zł.

- W okresie od czerwca do listopada 2021 roku Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego prowadził kampanię informacyjno-edukacyjną upowszechniającą zapisy uchwały antysmogowej, skierowanej do mieszkańców województwa zachodniopomorskiego pn. „Nie truję – reaguję”. W ramach kampanii przygotowano i rozesłano do wszystkich gmin województwa zachodniopomorskiego animację z zakresu wykonywania kontroli przestrzegania zapisów uchwały antysmogowej, ze szczególnym uwzględnieniem tematyki kontroli pod kątem rodzaju stosowanego paliwa. Na przeprowadzenie wymienionych działań przeznaczono 155 816,40 zł.
- Ponadto od lipca do listopada 2021 roku Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego przeprowadzał warsztaty internetowe w służbie ekologii. W ramach zadania powstała ogólnodostępna platforma internetowa z warsztatami, które w swojej tematyce dotyczyły najważniejszych zagadnień związanych z ochroną powietrza oraz tematami związanymi z termomodernizacją, budownictwem energooszczędnym, jak również wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii na potrzeby własne. Na ten cel przeznaczono 29 950,00 zł.

1.21 Promocja wspierania rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii i zmniejszające materiałochłonność gospodarki

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, Powiat, Marszałek, Wojewoda, Prywatni inwestorzy, Organizacje pozarządowe

Stopień realizacji: **zrealizowano** – patrz zadanie 1.20

1.22 Montaż kolektorów słonecznych w budynku administracyjno-biurowym przy ul. Łużyckiej

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, Administratorzy budynku

Stopień realizacji: **nie zrealizowano**

Odstąpiono od realizacji zadania.

1.23 Instalacja kolektorów słonecznych Centrum Wodne „Laguna”

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, Administratorzy Budynku

Stopień realizacji: **nie zrealizowano**

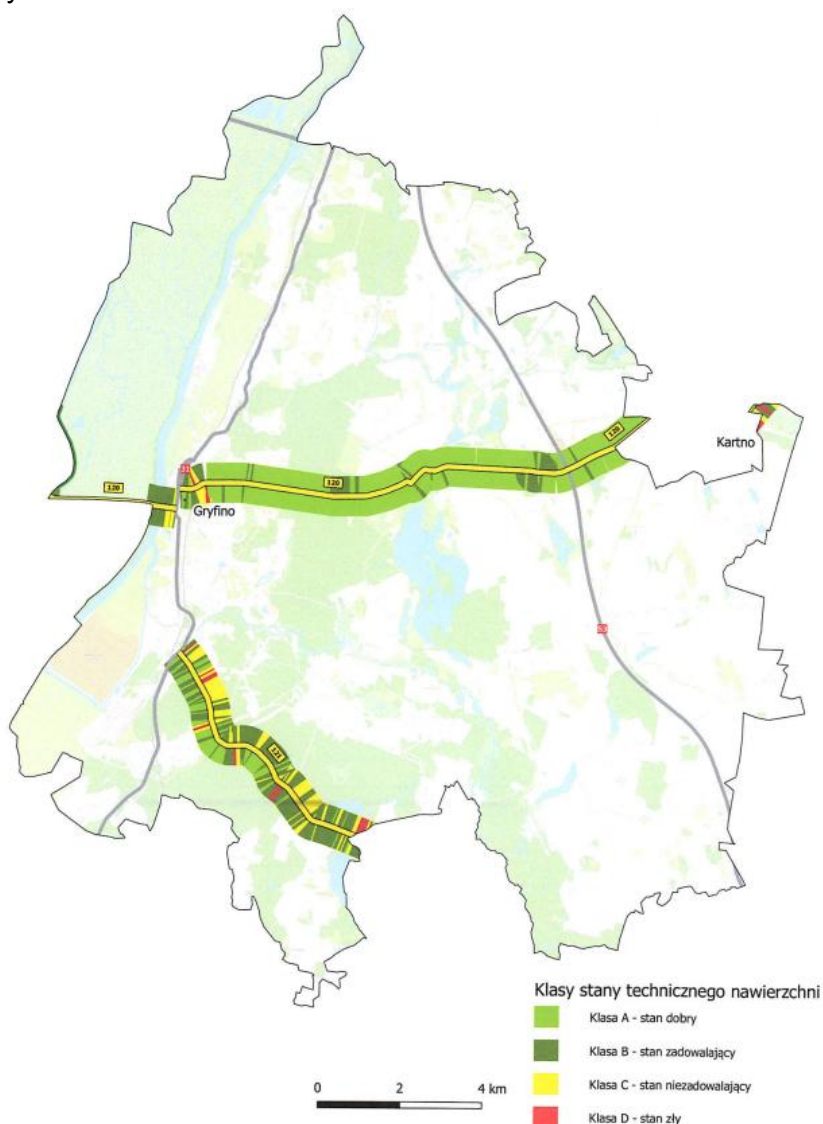
Odstąpiono od realizacji zadania.

DODATKOWE

W 2020 roku został ogłoszony przetarg na budowę obwodnicy Gryfina. Obwodnica o długości 5,6 km będzie mijała Gryfino od strony wschodniej. Nie tylko wyprowadzi ona ruch tranzytowy z miasta, ale także umożliwi rozwój lokalnej sieci połączeń drogowych. Prace zostały rozpoczęte w 2022 roku przez Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział Szczecin.

Zagrożenia hałasem

Na potrzeby sporządzenia raportu pozyskano wyłącznie dane dotyczące dróg wojewódzkich. Zgodnie z danymi Zachodniopomorskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich, średnio 67% dróg wojewódzkich przebiegających przez teren gminy Gryfino posiada nawierzchnię w stanie dobrym, 26,1% w stanie zadowalającym, 5,5% w stanie niezadowalającym, a pozostałe 1,4% w stanie złym.

Rysunek 18. Stan techniczny nawierzchni dróg wojewódzkich.
źródło: ZZDW

2.1 Kontrola jednostek gospodarczych w zakresie emitowanego hałasu

Podmiot odpowiedzialny: WIOŚ

Stopień realizacji: **zrealizowano – w ramach bieżącej działalności**

Kontrola jednostek gospodarczych w zakresie emitowanego hałasu należy do zadań własnych WIOŚ w Szczecinie i realizowana jest w ramach bieżącej działalności.

2.2 Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców ponadnormatywnym hałasem poprzez: budowę obwodnic i dróg alternatywnych do istniejących (wraz ze skutecznymi zabezpieczeniami akustycznymi), przeprowadzenie remontu nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg, zastosowanie zmniejszenia prędkości pojazdów

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, Zarządcy dróg, Policja

Stopień realizacji: **zrealizowano**

- Największą inwestycją z tego obszaru, oddaną do użytku w 2020 r., było Zintegrowane Centrum Przesiadkowe, dofinansowane w blisko 85 % z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020. Zakres inwestycji zrealizowanych objął budowę centrum przesiadkowego, budowę miejsc park&ride, budowę parkingu przy ul. 1 Maja w Gryfinie, przebudowę ul. Sprzymierzonych i 1 Maja. W 2021 roku kontynuowano realizację inwestycji związanych z przebudową dróg łączących się z centrum przesiadkowym i siecią TEN-T.
- W 2020 roku Powiat Gryfiński przeprowadził remont nawierzchni ul. 1 Maja, w Gryfinie. Na ten cel przeznaczono 4 311 240,76 zł, pochodzących ze środków własnych oraz RPO WZ oraz zakończyło inwestycję rozpoczętą w październiku 2019 roku, związaną z rozbudową ul. Jaśminowej w Żórawkach. W ramach działania wykonano remont nawierzchni oraz zamontowano dwa progi zwalniające. Koszt realizacji zadania wyniósł 3 129 070,62 zł i został pokryty ze środków własnych oraz Funduszu Dróg Samorządowych.
- W dniu 27 kwietnia 2021 r. została podpisana umowa na projekt i budowę obwodnicy Gryfina w ciągu drogi krajowej nr 31. Kontrakt o wartości 74,8 mln zł zrealizuje konsorcjum firm Roverpol i Rover Infraestructuras, a zakończenie inwestycji jest planowane w 2025 r. Obecnie odcinek drogi krajowej nr 31 przebiegający przez Gryfino prowadzi głównymi ulicami miasta. Budowa obwodnicy pozwoli na wyprowadzenie z miasta ruchu tranzytowego, a zmniejszenie natężenia ruchu przyczyni się do wzrostu bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego. Obwodnica ominie Gryfino od wschodu. Będzie to jednojezdniowa droga klasy GP (główna ruchu przyspieszonego) o długości 5,6 km. Na trasie obwodnicy przewidziano budowę czterech rond. Zostanie ona wyposażona w urządzenia świetlne związane z bezpieczeństwem ruchu drogowego oraz urządzenia ochrony środowiska (przejścia dla małych zwierząt, przepusty dla płazów). W miejscach wymagających ochrony przed hałasem przewidziano budowę ekranów akustycznych.

2.3 Opracowanie i wdrożenie zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu do środowiska oraz utworzenie obszarów ograniczonego użytkowania (w przypadku braku innych technicznych możliwości)

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, Zarządcy dróg

Stopień realizacji: nie zrealizowano

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły sytuacje wymagające uruchomienia powyższych procedur.

2.4 Ograniczenie uciążliwości akustycznej w miejscach występowania szczególnych uciążliwości akustycznych dla mieszkańców (szczególnie w okolicach takich budynków jak: szpitale, szkoły, przedszkola, internaty, domy opieki społecznej itp.) poprzez: budowę ekranów akustycznych, stosowanie mat antywibracyjnych, wykopów, tuneli, tworzenie pasów zieleni przy głównych trasach komunikacyjnych, zwiększenie izolacyjności akustycznej budynków

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, Zarządcy dróg, linii kolejowych oraz budynków

Stopień realizacji: zrealizowano

W roku 2020-2021 realizowano inwestycje związanych z przebudową dróg lokalnych łączących centrum przesiadkowe w Gryfinie z siecią TEN-T oraz budową Zintegrowanego Centrum Przesiadkowego. Oba projekty są powiązane z dużą inwestycją związaną z Budową Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej. Głównym celem całego przedsięwzięcia jest przede wszystkim zwiększenie liczby osób korzystających z komunikacji publicznej, co nastąpi dzięki poprawie funkcjonalności i dostępności dworców oraz przystanków autobusowych i zapewnieniu niezbędnego zaplecza parkingowego.

Pola elektromagnetyczne

3.1 Prowadzenie monitoringu poziomów pól elektromagnetycznych

Podmiot odpowiedzialny: WIOŚ

Stopień realizacji: zrealizowano – w ramach bieżącej działalności

Prowadzenie monitoringu poziomów pól elektromagnetycznych należy do zadań własnych WIOŚ w Szczecinie i realizowane jest w ramach bieżącej działalności.

3.2 Uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zagadnień pola elektromagnetycznego (pozostawienie w sąsiedztwie linii wysokich napięć wolnych przestrzeni)

Podmiot odpowiedzialny: Gmina

Stopień realizacji: zrealizowano – w ramach bieżącej działalności

Uwzględnianie w MPZP linii wysokiego napięcia w kontekście wolnych przestrzeni wynika m.in. z Rozporządzenia Ministra Leśnictwa z dnia 19 listopada 1952 r. w sprawie wytycznych do zagospodarowania terenów zajętych pod linie wysokiego napięcia, i realizowane jest przez Gminę każdorazowo w ramach bieżącej działalności.

3.3 Budowa i modernizacja sieci elektroenergetycznych na terenie gmin z uwzględnieniem ich małokonfliktowych lokalizacji oraz likwidacja sieci na potrzeby nowych uzbrojeń terenu

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, Gestor sieci

Stopień realizacji: zrealizowano – w ramach bieżącej działalności

W raportowanych latach PSE prowadziło budowę:

- linii 220 kV Pomorzany – nacięcie linii Krajnik – Glinki oraz rozbudowę stacji 110 kV Pomorzany o rozdzielnię 220 kV,
- linii 400 kV Baczyna – Krajnik.

3.4 Przestrzeganie granic stref ochronnych zgodnie z ocenami oddziaływania na środowisko dla urzędzeń nadawczych

Podmiot odpowiedzialny: Właściciele obiektów

Stopień realizacji: zrealizowano – w ramach bieżącej działalności

3.5 Identyfikacja i kontrole zagrożeń promieniowania elektromagnetycznego

Podmiot odpowiedzialny: WIOŚ

Stopień realizacji: zrealizowano – w ramach bieżącej działalności

Identyfikacja i kontrole zagrożeń promieniowania elektromagnetycznego należą do zadań własnych WIOŚ w Szczecinie i realizowane są w ramach bieżącej działalności.

3.6 Prowadzenie rejestru o terenach, na których odnotowano przekroczenia dopuszczalnych pól elektromagnetycznych w miejscach dostępnych dla ludności i przeznaczonych pod zabudowę

Podmiot odpowiedzialny: WIOŚ

Stopień realizacji: brak potrzeby realizacji zadania

3.7 Podnoszenie świadomości społeczeństwa o źródłach i stopniu oddziaływania pól elektromagnetycznych

Podmiot odpowiedzialny: Marszałek, Powiat, Gmina, Użytkownicy emitujący PEM

Stopień realizacji: zrealizowano – w ramach bieżącej działalności

Starostwo Powiatowe w Gryfinie posiada oraz aktualizuje na swojej stronie BIP informacje o instalacjach wytwarzających pola elektromagnetyczne, objętych obowiązkiem zgłoszenia.

Gospodarowanie wodami

4.1 Utrzymywanie koryt cieków, kanałów i obwałowań w należyłym stanie technicznym, remonty budowli wodnych, w tym regulacyjnych, zapewnienie drożności koryt cieków i kanałów, poprawa warunków przepływu wód powodziowych

Podmiot odpowiedzialny: ZZMiUW, RZGW, Gmina, Podmioty korzystające z wód

Stopień realizacji: w trakcie realizacji

Kontrakt 1.A 1:Chlewice-Porzecze. *Wał cofkowy rzeki Odry przy rzece Myśli i modernizacja Polderu Marwickiego etap I i II.* Zakres rzeczowy zadania na terenie gminy Gryfino, rozpoczętego w 2017 r., obejmował modernizację wału przeciwpowodziowego na odcinku Mniszki-Gryfino oraz Marwice - Krajnik, w tym m.in. wykonanie w korpusie wału przesłony przeciwfiltracyjnej. W korpusie wału na odcinku wału Mniszki-Gryfino wykonano około 95% długości przesłony przeciwfiltracyjnej, jednak ze względu na niespełnienie wymagań projektowych przesłona zostanie wykonana ponownie w ramach Kontraktu 1A.4. Na odcinku Marwice-Krajnik wykonano platformę roboczą dla trenchera. W 2019 r. odstąpiono od Kontraktu z powodu nienależytego wykonania umowy. W celu dokończenia robót dnia 20.08.2020 r. podpisano umowę z nowym Wykonawcą na realizację Kontraktu 1A.4 pn. „1A.4 Realizacja robót polegających na dokończeniu wałów przeciwpowodziowych Chlewice, Marwice-Krajnik, Mniszki- Gryfino”.

4.2 Uwzględnienie granic obszarów przedstawionych na mapach zagrożenia i mapach ryzyka powodziowego w dokumentach planistycznych, takich jak plany zagospodarowania przestrzennego szczebla wojewódzkiego oraz mpzp

Podmiot odpowiedzialny: Wojewoda, Samorządy gminne

Stopień realizacji: zrealizowano -w ramach bieżącej działalności

4.3 Budowa i modernizacja systemów zbiorowego zaopatrzenia w wodę

Podmiot odpowiedzialny: Gmina

Stopień realizacji: zrealizowano

Od 01.01.2020 r. do 31.12.2021 r. rozbudowano sieć wodociągową rozdzielczą o 3,0 km. W tym samym okresie przybyło 67 przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania.

4.4 Racjonalizacja gospodarowania zasobami wodnymi dla ochrony przed deficytami wód oraz przed skutkami powodzi

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, WFOŚ

Stopień realizacji: **zrealizowano**

W raportowanych latach WFOŚiGW zawarł 48 umów na dofinansowania w ramach programu Moja Woda. Do dofinansowania kwalifikował się zakup, montaż, budowa i uruchomienie instalacji pozwalających na zbieranie, retencjonowanie i wykorzystywanie wód opadowych oraz roztopowych na terenie nieruchomości objętej przedsięwzięciem. Łącznie, udzielono dofinansowań na kwotę 227 560,80 zł.

4.5 Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych

Podmiot odpowiedzialny: WIOŚ, PIG

Stopień realizacji: **zrealizowano – w ramach bieżącej działalności**

Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych należy do zadań własnych WIOŚ i PIG i realizowane jest w ramach bieżącej działalności.

W raportowanych latach na JCWP obejmujących gminę Gryfino znajdowały się liczne punkty pomiarowo-kontrolne. Wyniki monitoringu wskazują na zły stan wód wszystkich przeanalizowanych JCWP.

Ostatnie badania JCWPd przeprowadzono w 2019 roku i wykazały one dobry stan wszystkich JCWPd.

4.6 Renaturyzacja koryt i dolin rzecznych, w tym ochrona, zachowanie i przywracanie biotopów oraz naturalnych siedlisk przyrodniczych wodnych i od wód zależnych oraz introdukcja rodzimych gatunków ryb

Podmiot odpowiedzialny: RZGW, ZZMiUW, Gmina, Powiat, Lasy Państwowe, organizacje pożytku publicznego

Stopień realizacji: **nie zrealizowano**

4.7 Rewitalizacja jezior oraz zagospodarowywanie terenów wokół jezior dla potrzeb turystyki i rekreacji w sposób zapewniający ochronę wód jeziornych przed zanieczyszczeniem

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, Powiat, Właściciele ośrodków wypoczynkowych

Stopień realizacji: nie zrealizowano

D O D A T K O W E

W 2021 roku Gmina Gryfino uzyskała dofinansowanie w wysokości 4 143 105,65 zł z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego na lata 2014-2021 (tzw. Fundusze Norweskie) na zadanie „Adaptacja do zmian klimatu poprzez rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury w Gryfinie”.

Gospodarka wodno-ściekowa

5.1 Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Wełtyń

Podmiot odpowiedzialny: PUK

Stopień realizacji: zrealizowano

Projekt kanalizacji Wełtynia został zrealizowany w całości w ubiegłych latach, jednak do skanalizowania pozostaje zabudowa nie uwzględniona w projekcie.

5.2 Budowa kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Czechosłowackiej

Podmiot odpowiedzialny: Gmina

Stopień realizacji: nie zrealizowano

5.3 Budowa kanalizacji deszczowej w rejonie ul. Łużyckiej i CW Laguna

Podmiot odpowiedzialny: Nadleśnictwo, Gmina

Stopień realizacji: nie zrealizowano

5.4 Modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej zlokalizowanej w ul. Łużyckiej w Gryfinie wraz z budową przepompowni ścieków oraz rurociągu tłocznego

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, PUK

Stopień realizacji: zrealizowano w latach poprzednich

Zadanie zrealizowano w roku 2015. W przyszłości, planowane są dalsze prace związane z pracami modernizacyjnymi w tym rejonie.

5.5 Przebudowa sieci wodociągowej w rejonie ul. Łużyckiej w Gryfinie

Podmiot odpowiedzialny: Gmina

Stopień realizacji: w trakcie realizacji

Realizacja inwestycji planowana jest na rok 2026. Do momentu opracowywania przedmiotowego *Raportu*, opracowano dokumentację techniczną.

5.6 Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w m. Pniewo i Żórawki

Podmiot odpowiedzialny: Gmina

Stopień realizacji: zrealizowano w latach poprzednich

Zadanie zrealizowano w roku 2016.

5.7 Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w rejonie strefy przemysłowej w Gardnie

Podmiot odpowiedzialny: Gmina

Stopień realizacji: nie zrealizowano

5.8 Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Flisaczej w Gryfinie

Podmiot odpowiedzialny: PUK

Stopień realizacji: zrealizowano w latach poprzednich

Zadanie zrealizowano w roku 2019.

5.9 Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej do strefy przemysłowej w rejonie ul. Pomorskiej w Gryfinie

Podmiot odpowiedzialny: Gmina

Stopień realizacji: zrealizowano w latach poprzednich

Zadanie zrealizowano w roku 2018.

5.10 Wspieranie rozwoju – tam, gdzie jest to uzasadnione, pod względami środowiskowymi i ekonomicznymi – lokalnych systemów oczyszczania ścieków bytowych poprzez wyposażanie nieruchomości w przydomowe oczyszczalnie ścieków

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, Właściciele nieruchomości

Stopień realizacji: zrealizowano

Na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Gryfinie z dnia 25 czerwca 2020 r. Gmina Gryfino udziela dofinansowania na budowę przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków. Zgodnie z uchwałą uprawnionymi do ubiegania się o dotację celową są osoby fizyczne, wspólnoty mieszkaniowe, osoby prawne, przedsiębiorcy, jednostki sektora finansów publicznych, będące gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi, posiadające tytuł prawny do nieruchomości. Dofinansowanie udzielane jest wyłącznie na zakup przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków, spełniających wymogi zharmonizowanej normy PN-EN 12566-3. Kwotę dofinansowania stanowi 50% poniesionych kosztów, nie więcej niż 3 500,00 zł. W 2020 roku na budowę przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków udzielono 6 dofinansowań na kwotę 18 000,00 zł, a w roku 2021 udzielono 3 dotacji na łączną kwotę 10 500,00 zł.

5.11 Weryfikacja obszarów zagrożonych zanieczyszczeniem związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych

Podmiot odpowiedzialny: Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze, RZGW

Stopień realizacji: zrealizowano -w ramach bieżącej działalności

Monitoring azotu mineralnego i fosforu w glebie oraz monitoring zawartości azotanów i fosforanów w wodach w profilu glebowym do 90 cm powierzchni gruntu gleby na zawartość azotu (punkty rozmieszczone w każdej gminie woj. Zachodniopomorskiego znajdującej się w rejonie działania OSChR w Szczecinie) prowadzony jest przez Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze w ramach ich bieżącej działalności.

5.12 Działania podejmowane w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych

Podmiot odpowiedzialny: Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze, RZGW

Stopień realizacji: nie zrealizowano

5.13 Wspieranie budowy szczelnych zbiorników na gnojovicę i/lub gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych prowadzących hodowlę i chów zwierząt

Podmiot odpowiedzialny: Gmina

Stopień realizacji: nie zrealizowano

5.14 Prowadzenie kontroli zrzutu ścieków przemysłowych i komunalnych

Podmiot odpowiedzialny: Gmina

Stopień realizacji: nie zrealizowano

D O D A T K O W E

Poza zadaniami ujętymi w POŚ dla Gminy Gryfino spółka Komunalna - Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Gryfinie w roku 2021 zrealizowała następujące roboty spośród wskazanych w planie remontów i inwestycji:

- budowa dwóch studni głębinowych wraz z rurociągami przyłączeniowymi oraz instalacją elektryczną na ujęciu wody Krzypnica,
- przebudowa azbestocementowej sieci wodociągowej w Gardnie,
- modernizacja stacji uzdatniania ujęcia wody Steklnio,
- remont budynków Stacji Uzdatniania Wody Dębce,
- remont budynku rozdzielni i agregatu SUW Pomorska,
- remont budynku SUW Chwarstnica,
- montaż i uruchomienie dmuchowy do płukania SUW Tywa,
- wymiana zasuw sekcyjnych na sieci wodociągowej w ul. Krasińskiego,
- przebudowa sieci wodociągowej w rejonie ul. Słowiańskiej wraz z modernizacją hydroforni przy ul. Krzywoustego,
- przebudowa sieci wodociągowej w miejscowości Sobiemyśl – przygotowano dokumentację projektową, realizację prac zaplanowano na rok 2023,
- przebudowa sieci wodociągowej w miejscowości Drzenin – przygotowano dokumentację projektową, realizację zaplanowano na rok 2022,
- budowa odcinka sieci wodociągowej w miejscowości Czepino w rejonie ul. Kolejowej – przygotowano dokumentację projektową,
- wymiana pomostów roboczych przy prasie na oczyszczalni w Gryfinie,
- budowa dwóch instalacji fotowoltaicznych na potrzeby Oczyszczalni Ścieków w Gryfinie,
- likwidacja oczyszczalni ścieków w Gardnie – budowa rurociągu tłoczego pomiędzy miejscowościami Gardno i Wełtyń,
- remont dwóch przepompowni ścieków (PS1 Daleszewo i PS3 Czepino),
- remont przepompowni ścieków oraz konserwacja lamp oświetleniowych na oczyszczalni w Steklnie,
- remont budynku obsługi technicznej na oczyszczalni w Sobiemyślu,
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Krajnik,
- przebudowa rurociągów wód popłucznych z ujęcia Krzypnica,
- remont sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Krasińskiego,
- rozpoczęcie przebudowy sieci wodociągowej Krajnik – Nowe Czarnowo, realizowanej przez Spółkę we własnym zakresie z ewentualnym udziałem firm zewnętrznych przy wykonaniu przewiertów sterowanych, przecisków kontrolowanych oraz odtworzeniu nawierzchni – planowane zakończenie robót ustalono na grudzień 2022 r⁹.

⁹ Raport o stanie gminy Gryfino za rok 2021

Zasoby geologiczne

6.1 Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego wszystkich znanych złóż w granicach ich udokumentowania wraz z zapisami o ochronie ich obszarów przed trwałym zainwestowaniem

Podmiot odpowiedzialny: Gmina

Stopień realizacji: zrealizowano - w ramach bieżącej działalności

Każdorazowo, w przypadku opracowywania MPZP, uwzględnianie są wszystkie złoża występujące na terenie gminy Gryfino, wraz z zapisami o ich ochronie.

6.2 Kontrola w zakresie wykonywania postanowień udzielanych koncesji oraz eliminacja nielegalnych koncesji

Podmiot odpowiedzialny: OUG, Geolog Wojewódzki, Powiat

Stopień realizacji: zrealizowano -w ramach bieżącej działalności

W 2021 roku na terenie powiatu gryfińskiego przeprowadzono łącznie 4 kontrole w ramach nadzoru nad ruchem zakładów górniczych wydobywających kopalinę objętą prawem własności nieruchomości gruntowej: 2 kontrole dotyczyły zagadnień górniczych oraz ochrony środowiska oraz 2 w zakresie mechanicznym i elektrycznym. W 2021 roku wykonano łącznie 2 kontrole: w zakresie mechanicznym, elektrycznym mierniczym i górniczym.

W latach 2020-2021 do Okręgowego Urzędu Górniczego wpłynęły 3 informacje dotyczące nielegalnego pozyskiwania kopaliny na terenie powiatu gryfińskiego. W jednym przypadku postępowanie zakończono wydaniem decyzji naliczającej, 2 sprawy są obecnie w toku.

6.3 Podjęcie działań mających na celu racjonalne i efektywne gospodarowanie kopalinami oraz innymi surowcami i materiałami z nich pochodzącymi

Podmiot odpowiedzialny: Gmina

Stopień realizacji: zrealizowano

W ramach działań dokonano zgłoszeń nielegalnego pozyskiwania kopaliny do organu nadzorczego – Okręgowego Urzędu Górniczego w Poznaniu.

Gleby

7.1 Promocja rolnictwa ekologicznego i integrowanego, poprzez szkolenia rolników

Podmiot odpowiedzialny: ZODR

Stopień realizacji: zrealizowano

W ramach powyższego zadania ZODR przeprowadził następujące szkolenia:
2020:

- *Z1K1.1. Upowszechnianie dobrych praktyk rolniczych mających na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, programu azotanowego oraz wymagań ramowej dyrektywy wodnej,*
- *Z1D1.1. Upowszechnianie wiedzy i promocja produkcji zdrowej żywności w zakresie rolnictwa ekologicznego,*
- *Z1O1 Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna.*

2021:

- *C1D. Rolnictwo ekologiczne,*
- *C1D.1 Produkcja metodami ekologicznymi,*
- *C1.L. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska.*

7.2 Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb, zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi

Podmiot odpowiedzialny: Zarząd Województwa, ZODR,
Właściciele gospodarstw rolnych

Stopień realizacji: zrealizowano

W 2020 roku w celu zapobiegania zanieczyszczeniom gleb, ZODR przeprowadził szkolenie *Z1B1.1 Wsparcie realizacji ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie, w szczególności poprzez upowszechnianie wiedzy nt. pozytywnej roli wapnowania w procesie produkcji roślinnej.*

7.3 Ochrona gleb przed erozją i zakwaszeniem, ograniczenie zjawisk nadmiernej eksploatacji i zanieczyszczenia gleb

Podmiot odpowiedzialny: Zarząd Województwa, ZODR,
Właściciele gospodarstw rolnych

Stopień realizacji: zrealizowano

Celem realizacji w/w zadania ZODR w 2020 roku przeprowadził kilkakrotnie szkolenie *Z.1.K.1.1 Upowszechnianie dobrych praktyk rolniczych mających na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, programu azotanowego oraz wymagań ramowej dyrektywy wodnej.*

Dodatkowo, w raportowanych latach WFOŚiGW zawarł 9 umów na udzielenie dofinansowania celem regeneracji zdegradowanych gleb poprzez ich wapnowanie. Łącznie wypłacono 29 402,59 zł dofinansowania co pozwoliło na przeprowadzenie wapnowania na gruntach o łącznej powierzchni 93,86 ha.

7.4 Rozwój systemu identyfikacji i monitoringu terenów zdegradowanych, w tym: prowadzenie monitoringu azotu mineralnego w glebie, prowadzenie monitoringu azotu i fosforu w wodach do głębokości 90 cm pod powierzchnią gleby oraz prowadzenie monitoringu siarki siarczanowej i ogólnej w glebie

Podmiot odpowiedzialny: Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze

Stopień realizacji: **zrealizowano - w ramach bieżącej działalności**

7.5 Rekultywacja i/lub rewitalizacja terenów zdegradowanych działalnością przemysłową, gospodarczą, wojskową oraz na skutek zjawisk naturalnych

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, Właściciele terenu

Stopień realizacji: **brak potrzeby realizacji**

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

8.1 Intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno – edukacyjnej w tym zakresie

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, Powiat, Marszałek, Wojewoda, Organizacje pozarządowe

Stopień realizacji: **zrealizowano**

W raportowanych latach realizowano wyżej wymienione zadanie m.in. poprzez:

- dostarczanie do wszystkich punktów wywozowych na terenie gminy ulotek promujących i wyjaśniających zasady segregacji odpadów,
- publikację na łamach dwóch gazet informacji dotyczących zasad segregacji, w tym informacji o PSZOKach,
- wykorzystanie powierzchni bocznych pojazdów obsługujących gminny system gospodarki odpadami – oklejenie aut grafiką promującą segregację odpadów,
- usunięcie i zagospodarowanie odpadów w ramach akcji ekologicznych,
- zakup rękawic i worków na odpady komunalne do realizacji akcji ekologicznych,
- zakup narzędzi ogrodowych, cebul krokusów i sadzenie krokusów w ramach akcji ekologicznej dot. segregacji i recyklingu odpadów komunalnych pt. „Mam wpływ na moje środowisko”.

Koszt wymienionych działań wyniósł 31 417,41 zł i został pokryty ze środków własnych Gminy.

8.2 Wyeliminowanie praktyk niewłaściwej eksploatacji i rekultywacji składowisk odpadów

Podmiot odpowiedzialny: Marszałek, Gmina

Stopień realizacji: **zadanie realizowane w przypadku wystąpienia potrzeby**

8.3 Wydawanie decyzji związanych z realizacją celów spełniających założenia wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, koszty likwidacji "dzikich wysypisk odpadów"

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, Powiat, Wojewoda, Marszałek

Stopień realizacji: zrealizowano -w ramach bieżącej działalności

8.4 Zakończenie uporządkowania składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, Zarządcy Składowisk

Stopień realizacji: zrealizowano

W związku z prowadzonym monitoringiem poeksploatacyjnym zrehabilitowanego składowiska odpadów komunalnych w Gryfinie zlecono badania fizyko-chemiczne wód podziemnych oraz gazu składowiskowego wraz ze sprawdzeniem sprawności istniejącego systemu odprowadzania gazu, a także pomiar osiadania powierzchni składowiska. Wymienione działania generują koszt 5 000 zł rocznie.

8.5 Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych: w 2020 r. więcej niż 35%, w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, Przedsiębiorcy

Stopień realizacji: zrealizowano

W okresie sprawozdawczym poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania wyniósł 0%.

8.6 Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recykling materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości, odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych minimum 50% masy do 2020 roku

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, Przedsiębiorcy

Stopień realizacji: nie zrealizowano

W 2020 r. poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła wyniósł 27,59%. W 2021 r. poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła wyniósł 17,26%.

8.7 Monitoring dzikich składowisk, koszty likwidacji "dzikich wysypisk odpadów"

Podmiot odpowiedzialny: Gmina

Stopień realizacji: **zrealizowano**

W raportowanych latach ze środków własnych Gminy wydano 13 379,04 zł na zlokalizowanie i usunięcie dzikich wysypisk odpadów komunalnych z terenów gminy Gryfino.

8.8 Prowadzenie bazy danych PCB

Podmiot odpowiedzialny: Marszałek

Stopień realizacji: **zrealizowano – w ramach bieżącej działalności**

8.9 Monitoring prawidłowego postępowania z olejami odpadowymi (w pierwszej kolejności odzysk poprzez regenerację, a jeśli jest niemożliwy ze względu na stopień zanieczyszczenia poddanie olejów odpadowych innym procesom odzysku)

Podmiot odpowiedzialny: WIOŚ

Stopień realizacji: **nie zrealizowano**

8.10 Zwiększenie nadzoru nad prowadzeniem gospodarki odpadami przez małych wytwórców odpadów medycznych i weterynaryjnych w małej ilości (źródła rozproszone)

Podmiot odpowiedzialny: WIOŚ, PIS (dla wytwórców odpadów medycznych)

Stopień realizacji: **nie zrealizowano**

8.11 Prowadzenie cyklicznych kontroli poszczególnych podmiotów wprowadzających pojazdy, punktów zbierania pojazdów, stacji demontażu prowadzących strzępiarki, w zakresie przestrzegania przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji

Podmiot odpowiedzialny: WIOS

Stopień realizacji: **nie zrealizowano**

8.12 Zwiększenie wykorzystania osadów ściekowych w trakcie prowadzenia inwestycji w zakresie budowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków

Podmiot odpowiedzialny: Zarządcy oczyszczalni ścieków

Stopień realizacji: **nie zrealizowano**

8.13 Realizacja działań zawartych w dokumencie pn. Program Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest dla Gminy Gryfino na lata 2009 – 2032 – Aktualizacja I

Podmiot odpowiedzialny: Gmina

Stopień realizacji: w trakcie realizacji

Na terenie Gminy Gryfino, systematycznie od wielu lat, realizowany jest „Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Gryfino na lata 2009–2032”. Na otrzymane wnioski mieszkańców, wykonano usługi polegające na demontażu, odbiorze, transporcie oraz unieszkodliwianiu materiałów zawierających azbest z terenu Gminy w poniższych ilościach:

W roku 2020

- demontaż materiałów zawierających azbest – 499,8 m²,
- odbiór, transport oraz unieszkodliwienie materiałów zawierających azbest – 34,88 Mg.

Koszt usuwania wyrobów azbestowych za 2020 roku 21 690,42 zł.

W roku 2021

- demontaż materiałów zawierających azbest – 337,51 m²,
- odbiór, transport oraz unieszkodliwienie materiałów zawierających azbest – 25,62 Mg.

Całkowita wartość wykonanych prac w 2021 roku wyniosła 20 460,62 zł¹⁰.

Zasoby przyrodnicze

9.1 Opracowanie planów zadań ochronnych, planów ochrony oraz programów/strategii ochrony dla najcenniejszych gatunków

Podmiot odpowiedzialny: RDOŚ, Instytucje naukowe

Stopień realizacji: zrealizowano

W raportowanych latach RDOŚ opracował:

- dokumentację do planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Tywy PLH320050 za kwotę 99 630 zł pokrytą ze środków UE w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020¹¹,
- dokumentację do planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Wełtyńska PLH320068.

9.2 Tworzenie nowych form ochrony przyrody na podstawie wyników inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej

Podmiot odpowiedzialny: Gmina, RDOŚ

¹⁰ Raport o stanie gminy Gryfino za rok 2021

¹¹ koszt odnosi się do całości obszaru Natura 2000, leżącego na terenie kilku gmin

Stopień realizacji: brak potrzeby realizacji

W raportowanych latach nie powstały nowe formy ochrony przyrody.

Uwaga: z uwagi na zmiany prawne i nieokreślony statut istniejącego od 2006 roku Pomnika przyrody – Krzywy Las zaistniała konieczność ponownego ustanowienia tej formy ochrony przyrody. Stosownie do tego Uchwałą nr XLII/328/21 Rady Miejskiej w Gryfinie z dnia 28 października 2021 r. w sprawie ustanowienia powierzchniowego pomnika przyrody "Krzywy Las" dokonano czynności prawnej potwierdzającej statut Krzywego Lasu.

9.3 Monitoring stanu gatunków i siedlisk na obszarach Natura 2000 i pozostałych obszarach cennych przyrodniczo oraz przeciwdziałanie pogorszeniu się tego stanu

Podmiot odpowiedzialny: RDOŚ, RDLP, Organizacje pozarządowe, Instytucje naukowe

Stopień realizacji: zrealizowano

W okresie sprawozdawczym dokonano oceny stanu ochrony obszaru Natura 2000 Dolna Odra.

W raportowanych latach RDOŚ wykonał:

- ekspertyzę przyrodniczą na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy dla 2 przedmiotów ochrony na obszarze Natura 2000 Wzgórza Bukowa PLH320020 – płazy: 1166 traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, 1166 kumak nizinny *Bombina bombina*,
- inwentaryzację stanowisk i siedlisk gatunku. Ocena stanu ochrony gatunku na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003 – ptaki: A052 cyraneczka, A151 batalion, A166 brodziec leśny, A067 gągoł (populacje migrujące),
- ekspertyzę na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy dla 1 przedmiotu ochrony na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003 – ptaki: 067 gągoł – populacja zimująca,
- ekspertyzę na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy dla 1 przedmiotu ochrony na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003 - ptaki: A072 trzmielojad *Pernis apivorus*, A215 puchacz *Bubo bubo*, A094 rybołów *Pandion haliaetus*, A103 sokół wędrowny *Falco peregrinus*,
- ekspertyzę na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy przedmiotów ochrony na obszarze Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003 - ptaki: A222 uszatka błotna (sowa błotna) *Asio flammeus*, A084 błotniak łąkowy *Circus pygargus*, A119 kropiatka *Porzana porzana*, A120 zielonka *Porzana parva*, A130 ostrzygojad *Haematopus ostralegus*, A292 brzęczka *Locustella luscinioides*, A323 wąsatka *Panurus biarmicus*, A048 ohar *Tadorna tadorna*, A052 cyraneczka *Anas crecca* - populacje lęgowe,
- ekspertyzę przyrodniczą na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy w obszarach Natura 2000 województwa zachodniopomorskiego: Dolna Odra PLH320037. Inwentaryzowane przedmioty ochrony: koza 1149 *Cobitis taenia*, boleń 1130 *Aspius aspius*, kielb białopłetwy 6144 *Romanogobio albipinatus*,
- ekspertyzę przyrodniczą na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy dla 1 przedmiotu ochrony na obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320003 – 1337 bóbr europejski *Castor fiber*,

- ekspertyzę przyrodniczą na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy przedmiotów ochrony na obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320003 – płazy: 1166 traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, 1166 kumak nizinny *Bombina bombina*,
- ekspertyzę przyrodniczą na potrzeby uzupełnienia stanu wiedzy dla 1 przedmiotu ochrony na obszarze Natura 2000 Dolna Odra PLH320003 – 1352 wilk *Canis lupus* (w 2021 roku przeprowadzono badania terenowe),

Nadleśnictwo Gryfino na bieżąco w ramach swojej działalności prowadzi monitoring gatunków i siedlisk. Służba Leśna wykonywała wymienione zadanie w ramach swoich obowiązków służbowych.

9.4 Czynna ochrona siedlisk cennych przyrodniczo (np. terenów podmokłych, łąk i pastwisk, wrzosowisk)

Podmiot odpowiedzialny: RDOŚ, RDLP, Organizacje pozarządowe

Stopień realizacji: **nie zrealizowano**

9.5 Przebudowa drzewostanów pod kątem zgodności z siedliskiem, w szczególności na terenach obszarów chronionych

Podmiot odpowiedzialny: RDLP

Stopień realizacji: **zrealizowano - w ramach bieżącej działalności**

Nadleśnictwo Gryfino na bieżąco w ramach swojej działalności dokonuje przebudowy drzewostanów niezgodnych z siedliskiem. W raportowanych latach przebudowano drzewostany niezgodne z siedliskiem poprzez wykonywanie odpowiednich cięć rębnych i wprowadzania odpowiedniego składu gatunkowego.

9.6 Wsparcie ochrony bioróżnorodności na obszarach wiejskich poprzez szkolenie i wsparcie rolników we wdrażaniu programów rolnośrodowiskowych

Podmiot odpowiedzialny: ZODR, ARiMR

Stopień realizacji: **zrealizowano**

W celu realizacji w/w zadania ZODR w 2020 roku przeprowadził szkolenie *Z1A1.1 Wdrażanie działań na rzecz transferu wiedzy pomiędzy nauką a praktyką rolniczą i promowanie innowacyjnych rozwiązań w produkcji roślinnej; Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska; Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne.*

9.7 Prowadzenie waloryzacji przyrodniczej obszarów leśnych

Podmiot odpowiedzialny: Lasy Państwowe, Właściciele lasów prywatnych

Stopień realizacji: zrealizowano – w ramach bieżącej działalności

Zadanie wykonywane było w raportowanych latach przez Służbę Leśną w ramach swoich obowiązków służbowych.

9.8 Wyznaczenie ostoje różnorodności biologicznej

Podmiot odpowiedzialny: Lasy Państwowe

Stopień realizacji: zrealizowano w latach poprzednich

Zadanie zrealizowano w latach 2016-2017.

9.9 Promocja turystyki związanej z gospodarką leśną, łowiectwem, turystyki ekologicznej i rowerowej

Podmiot odpowiedzialny: Lasy Państwowe

Stopień realizacji: zrealizowano

Dobra współpraca Gminy Gryfino z Polską Grupą Energetyczną i Lasami Państwowymi zaowocowała w 2020 r. wspólnym projektem rewitalizacji Krzywego Lasu. Zarząd Fundacji Polskiej Grupy Energetycznej przyznał Gminie Gryfino na ten cel kwotę 250 000,00 zł. Dotacja ma uchronić obecny zespół drzew przed zniszczeniem, wyeksponować go dla ruchu turystycznego oraz stworzyć nowe plantacje. Koncepcja zagospodarowania terenu Krzywego Lasu zakłada udostępnienie unikatowego obszaru dla ruchu turystycznego bez ingerencji w jego naturalną substancję. W pobliżu powstaną dwie nowe 10-arowe plantacje, które zwiększą zasób unikatowego drzewostanu. Inwestycja przewidziana jest do realizacji w latach 2021-2022. W czerwcu 2020 roku w Krzywym Lesie odbyła się prezentacja założeń z udziałem burmistrza, prezesa PGE oraz dyrektora RDLP.

W 2021 roku zainicjowano cykl plenerowych wydarzeń promujących walory krajoznawcze Gminy Gryfino pod nazwą „Spotkajmy się”. W jego ramach odbyły się trzy wydarzenia na ścieżce rowerowej Blue Velo (czerwiec - rowerowa akcja informacyjna przy trasie rowerowej Blue Velo w Chwarstnicy, sierpień - rowerowy piknik rodzinny w Chwarstnicy, wrzesień - rowerowa gra terenowa na trasie Szczawno – Chwarstnica). Celem wydarzeń było zainteresowanie rowerzystów i turystów walorami krajoznawczymi gryfińskich okolic Blue Velo. Wydarzenia zostały zrealizowane we współpracy z Centrum Informacji Turystycznej w Gryfinie oraz Sołectwem Chwarstnica¹².

W roku 2021 pozyskano dofinansowanie w kwocie 42 543 zł na projekt „Kompleksowy pakiet krajoznawczy obszaru sołectw Gminy Gryfino” w ramach programu „Promowanie obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju” Dolnoodrzańskiej Inicjatywy Rozwoju Obszarów Wiejskich. Założeniem projektu jest zebranie aktualnych informacji o walorach turystycznych

¹² Raport o stanie gminy Gryfino za rok 2021

gryfińskich sołectw oraz przełożenie ich na różne kanały komunikacji: interaktywne prezentacje multimedialne w internecie, ilustrowaną mapę krajoznawczą, oznakowanie kodami QR w terenie oraz drukowany przewodnik. Ma być to pierwszy multifunkcyjny pakiet wiedzy o sołectwach, który ma na celu zachęcenie mieszkańców Gminy i gości spoza niej do turystycznego eksplorowania wiejskich obszarów Gminy. W 2021 r. odbył się etap formalizowania poszczególnych elementów działania, w 2022 r. nastąpi proces produkcyjny.

Nadleśnictwo Gryfino w raportowanych latach prowadziło liczne akcje promocyjne, wystawy, prelekcje, warsztaty oraz szkolenia. Koszty tych wydarzeń pokrywano ze środków własnych oraz funduszu leśnego i środków CILP.

9.10 Podkreślanie znaczenia walorów przyrodniczych i ich ochrony w kampaniach promocyjnych poszczególnych regionów

Podmiot odpowiedzialny: Samorządy, Organizacje pozarządowe

Stopień realizacji: **zrealizowano – w ramach bieżącej działalności**

W 2021 roku kontynuowano realizację projektu rewitalizacji Krzywego Lasu, realizowanego we współpracy Gminy Gryfino, Nadleśnictwa Gryfino i Fundacji Polskiej Grupy Energetycznej. Celem działania jest ochrona obecnego kompleksu krzywulców, posiadającego status pomnika przyrody oraz odtworzenie w postaci nowej powierzchni zastępczej. Projekt wsparty jest działaniami informacyjnymi i promocyjnymi:

- stworzenie pakietu internetowego (strona www + profile społecznościowe na Facebooku i Instagramie), dedykowanego Krzywemu Lasowi, celem utworzenia oficjalnego źródła wiedzy na temat tej atrakcji przyrodniczej,
- emisja 4-odcinkowego edukacyjnego cyklu wideo pod nazwą „Energia Krzywego Lasu”, obrazującego proces tworzenia nowej powierzchni zastępczej (zbiór szyszek z drzew Krzywego Lasu, wyłuszczenie nasion w Dębnie, hodowanie sadzonek w Szkółce Leśnej, sadzenie powierzchni zastępczej w Nowym Czarnowie),
- zorganizowanie we współpracy z Nadleśnictwem Gryfino i Fundacją PGE konkursu artystycznego „Krzywy Las – miejsce niezwykle”, na który wpłynęło 257 prac o różnorodnym charakterze (dzieła plastyczne, poezja, proza, fotografia) – zwycięzcy konkursu i osoby wyróżnione zostali nagrodzeni podczas akcji sadzenia nowego Krzywego Lasu w dniu 24 listopada 2021 r.,
- przeprowadzenie akcji pierwszych nasadzeń nowego Krzywego Lasu (listopad 2021 r.) na powierzchni zastępczej w Nowym Czarnowie z udziałem mediów, uczestników finału konkursu plastycznego „Krzywy Las – miejsce niezwykle” oraz reprezentantów gryfińskich środowisk i instytucji. Było to działanie, mające na celu podtrzymanie tradycji przyrodniczej i krajoznawczej Krzywego Lasu dla następnych pokoleń. Miejsce to będzie pełniło również funkcję edukacyjną – planuje się realizację w jego przestrzeni kompleksowego programu ekologicznego dotyczącego Krzywego Lasu dla przedszkolaków i uczniów szkół podstawowych oraz innych zainteresowanych środowisk.¹³

¹³ Raport o stanie gminy Gryfino za rok 2021

D O D A T K O W E

Bieżącą pielęgnacją zieleni miejskiej zarówno niskiej jak i wysokiej w ubiegłych latach zajmowało się Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Gryfinie. Zadania wchodzące w zakres utrzymania zieleni na terenach gminnych polegały w szczególności na:

- pielęgnacji trawników,
- pielęgnacji kwiatów na rabatach, skwerach, w donicach i kwietnikach,
- pielęgnacji żywopłotów,
- przeprowadzaniu cięć pielęgnacyjnych drzew,
- usuwania wywrotów i złomów,
- usuwaniu drzew,
- usuwaniu krzewów,
- przeprowadzaniu cięć pielęgnacyjnych krzewów,
- sadzeniu drzew wraz z palikowaniem,
- sadzeniu krzewów,
- podlewaniu drzew i krzewów,
- przesadzaniu drzew i krzewów.

Na wykonanie m.in. wymienionych zadań, w 2020 roku Gmina poniosła koszt w wysokości 530 571,29 zł. Był on o prawie 175 tys. zł niższy niż koszt poniesiony w roku 2019, co wynikało m.in. ze zmniejszenia częstotliwości koszenia gminnych trawników¹⁴.

W 2021 roku na realizację powyższych zadań Gmina Gryfino poniosła w koszt w wysokości 752 563,03 zł, z czego 571 423,30 zł poniesiono na utrzymanie zieleni niskiej, a 181 139,79 zł – na utrzymanie zieleni wysokiej. Ponadto, za 58 830,63 zł dokonano zakupu kwiatów sezonowych.

Dodatkowo, Gmina zaaranżowała m.in. nowy kompleks nasadzeń przy nowo wybudowanej hali widowiskowo-sportowej przy ul. Niepodległości 16 w Gryfinie, w ramach którego za kwotę 18 870,08 zł w 2020 roku posadzono poniższe gatunki:

- bukszpan wiecznie zielony (forma kulista) – 10 sztuk,
- laurowiśnia wschodnia „Otto Luyken” – 78 sztuk,
- paulownia puszysta – 1 sztuka,
- robinia akacjowa „Umbraculifera” – 16 sztuk,
- sosna czarna (szczepiona na pniu) – 2 sztuki,
- sosna górską – 12 sztuk,
- tawuła japońska „Golden Princess” – 123 sztuki,
- wiąz holenderski „Wredei” – 9 sztuk,
- wiśnia piłkowana „Kaznan” (forma pienna) – 5 sztuk,
- żywotnik zachodni „Smaragd” – 6 sztuk,
- żywotnik zachodni „Danica” – 70 sztuk.

Ponadto, w 2020 roku Gmina przeprowadziła wiosenne ukwiecanie miasta, kupując i zlecając do posadzenia sezonowe kwiaty rabatowe. Z uwagi na dobór gatunkowy kwiatów ukwiecanie miasta prowadzone było w dwóch obsadach – na przełomie marca i kwietnia

¹⁴ Raport o stanie Gminy Gryfino za 2020 rok

oraz maja i czerwca. W pierwszym terminie na ustalonych przez Gminę skwerach, rabatach oraz w zlokalizowanych na terenie miasta donicach nasadzono ponad 11 800 sztuk różnokolorowych bratków i stokrotek, natomiast w drugim terminie niemal 6 400 sztuk roślin takich gatunków, jak wilec ziemniaczany, różne odmiany pelargonii, begonia, starzec oraz szalwia. Łączny koszt zakupu kwiatów sezonowych wyniósł w 2020 roku 32 573,01 zł.

W 2020 roku przeprowadzono projekt „Polsko-Niemieckie Warsztaty Ogrodnicze”, zrealizowany w ramach Funduszu Małych Projektów Interreg V A Komunikacja – Integracja – Współpraca z Programu Współpracy V A Meklemburgia – Pomorze Przednie / Brandenburgia / Polska. W ramach projektu Gmina zorganizowała jednodniowe warsztaty ogrodnicze, w których uczestnicy, pod nadzorem eksperta, tworzyli własne kompozycje krzewów w 20 ekologicznych donicach, wykonanych z europalet. Założeniem projektu było zainicjowanie przygranicznej, polsko-niemieckiej współpracy mieszkańców miejscowości położonych po obu stronach Odry w dobie obserwowanych zmian klimatycznych. Efektem warsztatów było powstanie tzw. „miniogrodów”, które będą następnie utrzymywane przez mieszkańców Bartkowa i Wirowa. Prowadzony w trakcie akcji instruktaż miał na celu przedstawienie uczestnikom warsztatów wymagań stanowiskowych i glebowych poszczególnych gatunków drzewek i krzewów, zasad tworzenia odpowiednich kompozycji, ich sadzenia, późniejszej pielęgnacji oraz znaczenia zakładania nowych terenów zieleni dla zmian klimatu. Uczestnikom warsztatów zapewniono sadzonki sosny kosodrzewiny, żywotnika zachodniego ‘Jantar’, lawendy wąskolistnej, trzmieliny Fortune’a ‘Emerald’n’Gold’, turzycy ‘Frosted Curls’ i ‘Bronze Perfection’ (łącznie 200 szt.), odpowiednią ziemię, agrowłókninę, nawóz, korę oraz wspomniane donice. Przed rozpoczęciem właściwej części warsztatów uczestników zaproszono do serwisu kawowego ze słodką przekąską, natomiast po utworzeniu kompozycji uczestnicy warsztatów wzięli udział we wspólnym, ciepłym posiłku, podczas którego wymieniali się własnymi doświadczeniami. Łączny koszt realizacji projektu wyniósł 15 181,75 zł. Wskazana kwota obejmowała wyłącznie wydatki przewidziane w budżecie projektu, niezbędne do jego przeprowadzenia (koszt sadzonek, instruktażu, transportu, cateringu). W ramach wskazanego kosztu wykonano również 40 szt. naklejek informacyjnych, promujących sam projekt, jak i Program Współpracy Interreg V A. Dokumentacja rozliczeniowa projektu została złożona w grudniu ub.r. w Zespole ds. Wdrażania Projektów FMP Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Pomerania i oczekuje na ostateczne zatwierdzenie, efektem czego będzie zwrot 85% poniesionych przez Gminę wydatków.

Zagrożenia poważnymi awariami

10.1 Prowadzenie kontroli na terenach zakładów przemysłowych

Podmiot odpowiedzialny: WIOŚ

Stopień realizacji: **zrealizowano**

W latach 2020-2021 WIOŚ przeprowadził 4 kontrole w zakładzie PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Zespół Elektrowni Dolna Odra – dwie w Elektrowni Dolna Odra Nowe Czarnowo i dwie w składowisku odpadów paleniskowych Elektrowni Dolna Odra. Wszystkie kontrole były planowe i nie wykazały naruszeń.

10.2 Bezpieczne dla ludzi i środowiska lokalizowanie inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Podmiot odpowiedzialny: Gmina

Stopień realizacji: zrealizowano – w ramach bieżącej działalności

Lokalizowanie nowych inwestycji musi przebiegać zgodnie z założeniami Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego, których nadrzędnym celem jest ochrona ludzi i środowiska. Zatem każde ewentualne lokalizowanie nowych inwestycji, szczególnie tych mogących znacząco oddziaływać na środowisko, przebiega w sposób zgodny z zapisami zawartymi w dokumentach planistycznych.

D O D A T K O W E

W 2021 r. Gmina Gryfino pozyskała dla Jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej dotacje na zakup sprzętu i umundurowania oraz na inne cele statutowe z:

- Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie,
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego,
- Powiatu Gryfińskiego,
- Nadleśnictwa Gryfino.

Łączna suma pozyskanych dotacji wyniosła 116 872,31 zł, przy wkładzie własnym Gminy w wysokości 50 600,00 zł. OSP Radziszewo zakupiła 3 szt. radiotelefonów nasobnych Motorola DP 4600 za 6 600,00 zł. Jednostka otrzymała wsparcie finansowe z Powiatu Gryfińskiego w wysokości 4 000,00 zł. Pozostałą kwotę 2 600,00 zł dofinansowała Gmina Gryfino¹⁵.

OSP w Gryfinie zakupiła 5 szt. umundurowania (kombinezonów) za kwotę 4 263,00 zł. Jednostka otrzymała dofinansowanie z Gminy Gryfino w wysokości 3 785,00 zł, pozostałą kwotę 478,00 zł stanowiły środki własne OSP. OSP Chwarstnica zakupiła wyważacz do drzwi Lukas w ramach realizacji zadania „Wyposażenie wozów strażackich w ramach wspierania jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenów wiejskich” za kwotę 11 000,00 zł.

OSP Weltyń zakupiła pilarkę spalinową do drewna za 4 286,00 zł. Jednostka otrzymała dofinansowanie z Gminy Gryfino w wysokości 2 000,00 zł i kolejne 2 000,00 zł z Nadleśnictwa Gryfino. Pozostałą kwotę 286,00 zł stanowiły środki własne jednostki. OSP Chwarstnica wykonała za 13 500,00 zł posadzkę żywiczną w garażu remizy w ramach „Grantu Strażackiego”, realizując zadanie „Remont podłogi w remizie Ochotniczej Straży Pożarnej w Chwarstnicy”. Na realizację zadania jednostka otrzymała wsparcie finansowe z Województwa Zachodniopomorskiego w wysokości 10 000,00 zł, pozostałą kwotę 3 500,00 zł dofinansowała Gmina Gryfino.

¹⁵ *Raport o stanie gminy Gryfino za rok 2021*

OSP Radziszewo zakupiła za 4 180,00 zł sprzęt uzbrojenia i techniki specjalnej oraz sprzęt informatyki i łączności, w ramach realizacji zadania „Zapewnienie gotowości bojowej jednostki ochrony przeciwpożarowej włączonej do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego”. Na realizację zadania jednostka otrzymała dofinansowanie z Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej w wysokości 3 500,00 zł. Pozostałą kwotę 680,00 zł dofinansowała Gmina Gryfino.

OSP Sobieradz zakupiła za 4 180,00 zł sprzęt uzbrojenia i techniki specjalnej oraz sprzęt informatyki i łączności w ramach realizacji zadania „Zapewnienie gotowości bojowej jednostki ochrony przeciwpożarowej włączonej do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego”. Jednostka otrzymała dofinansowanie z Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej w wysokości 2 500,00 zł. Pozostałą kwotę 1 680,00 zł dofinansowała Gmina Gryfino. OSP Wełtyń zakupiła sprzęt uzbrojenia i techniki specjalnej oraz sprzęt informatyki i łączności w ramach realizacji zadania „Zapewnienie gotowości bojowej jednostki ochrony przeciwpożarowej włączonej do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego” za 4 210,00 zł. Na realizację zadania jednostka otrzymała dofinansowanie z Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej w wysokości 2 500,00 zł, pozostałą kwotę 1 710,00 zł dofinansowała Gmina Gryfino.

OSP Wełtyń, OSP Radziszewo i OSP Wełtyń zakupiły po 5 szt. ubrań specjalnych za łączną kwotę 29 145,00 zł. Każda jednostka otrzymała dofinansowanie z Gminy Gryfino na realizację zadania w wysokości 9 715,00 zł. OSP Wełtyń zakupiła 4 szt. masek ODO oraz 10 szt. hełmów MDP w ramach programu "Animator życia społecznego na obszarach wiejskich OSP", organizowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego. Koszt zadania wyniósł 5 000,00 zł. Jednostka otrzymała dofinansowanie z Województwa Zachodniopomorskiego na realizację w wysokości 5 000,00 zł.

OSP Sobieradz zakupiła sprzęt i umundurowanie w ramach dofinansowania ze środków funduszu przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych zaangażowanych w udzielanie pomocy w transporcie osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień przeciwko wirusowi SARS-COV-2. Koszt zakupów wyniósł 5 051,61 zł. Na realizację zadania jednostka otrzymała dofinansowanie z Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej w wysokości 5 000,00 zł, pozostałą kwotę 51,61 zł stanowiły środki własne OSP. OSP w Gryfinie zakupiło sprzęt i umundurowanie w ramach dofinansowania ze środków funduszu przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych zaangażowanych w udzielanie pomocy w transporcie osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień przeciwko wirusowi SARS-COV-2. Koszt zakupów wyniósł 5 066,70 zł. Na realizację zadania jednostka otrzymała dofinansowanie z Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej w wysokości 5 000,00 zł. Pozostałą kwotę 66,70 zł stanowiły środki własne OSP. OSP Chwarstnica zakupiła sprzęt w ramach dofinansowania ze środków funduszu przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych zaangażowanych w udzielanie pomocy w transporcie osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień przeciwko wirusowi SARS-COV-2. Koszt zakupów wyniósł 5 000,00 zł. Jednostka otrzymała dofinansowanie z Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej w wysokości 5 000,00 zł.

OSP Radziszewo zakupiła umundurowanie w ramach dofinansowania ze środków funduszu przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych zaangażowanych

w udzielanie pomocy w transporcie osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień przeciwko wirusowi SARS-COV-2. Koszt zakupów wyniósł 5 160,00 zł. Jednostka otrzymała dofinansowanie z Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej w wysokości 5 000,00 zł. Pozostałą kwotę 160,00 zł stanowiły środki własne OSP. OSP Wełtyń zakupiła umundurowanie w ramach dofinansowania ze środków funduszu przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych zaangażowanych w udzielanie pomocy w transporcie osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień przeciwko wirusowi SARS-COV-2. Koszt zakupów wyniósł 5 106,00 zł. Jednostka otrzymała dofinansowanie z Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej w wysokości 5 000,00 zł. Pozostałą kwotę 106,00 zł stanowiły środki własne OSP. Gmina Gryfino, oprócz dofinansowywania zadań publicznych, realizowanych przez jednostki OSP, dba o bezpieczeństwo strażaków ochotników podczas podejmowanych działań poprzez zakup niezbędnego sprzętu i umundurowania. Burmistrz Miasta i Gminy Gryfino Mieczysław Sawaryn wraz z Zastępcą Burmistrza Pawłem Nikitińskim i Radnym Rady Miejskiej w Gryfinie Zenonem Trzepaczem, przekazali jednostkom OSP Chwarstnica, OSP Radziszewo, OSP Sobieradz i OSP Wełtyń sprzęt ochrony indywidualnej – 20 szt. hełmów strażackich Rosenbauer Heros. Całkowity koszt zakupu wyniósł 34 000,00 zł. Przekazane hełmy spełniają wszystkie normy i posiadają niezbędne certyfikaty, w tym świadectwo dopuszczenia wydane przez Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpożarowej. Służby będą podczas prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczych i usuwania skutków miejscowych zagrożeń.

Edukacja ekologiczna

11.1 Prowadzenie akcji edukacyjnych w zakresie odnawialnych źródeł energii, efektywności energetycznej, ochrony powietrza (jedna kampania rocznie, przed sezonem grzewczym uświadamiająca mieszkańcom wpływ zanieczyszczeń powietrza na zdrowie oraz szkodliwość spalania odpadów w piecach domowych)

Podmiot odpowiedzialny: Gmina

Stopień realizacji: **zrealizowano**

Na terenie gminy Gryfino prowadzone są akcje profilaktyczne: „Czad Cichy Zabójca”. Akcje prowadzone są w placówkach oświatowych, jednostkach organizacyjnych oraz spółkach gminnych. Ich celem jest uświadomienie niebezpieczeństw związanych z tlenkiem węgla oraz pokazanie jak można zapobiec zatruciom. Działania te mają również na celu eliminację niebezpieczeństw związanych ze smogiem, zacczadzeniem i pożarami, których główną przyczyną są źle eksploatowane lub zaniedbane przewody kominowe i urządzenia grzewcze. Działania prowadzone są z Komendą Powiatową Policji i Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej.

Ponadto, prowadzone są akcje profilaktyczne o tematyce wypalania traw i nieużytków we współpracy z Ochotniczą Strażą Pożarną w Chwastnicy, Sobieradzu, Radziszewie, Wełtyniu i Gryfinie oraz Komendą Powiatową Straży Pożarnej w Gryfinie. Akcje mają na celu uświadomienie bezcelowości wypalania traw i nieużytków oraz poznanie negatywnych

skutków tych działań. Akcje prowadzone są w placówkach oświatowych, jednostkach organizacyjnych i spółkach gminnych.

11.2 Prowadzenie działań mających na celu pobudzenie u mieszkańców odpowiedzialności za stan teraźniejszy i przyszły środowiska (materiały informacyjne dot. gospodarki odpadami komunalnymi)

Podmiot odpowiedzialny: Gmina

Stopień realizacji: zrealizowano

Mam wpływ na moje środowisko – to kontynuacja akcji rozpoczętej w 2020 r. Jej pierwszym etapem były działania edukacyjne w zakresie prawidłowej segregacji odpadów i recyklingu, drugim – akcja wspólnego, międzypokoleniowego sadzenia 10 tysięcy cebulek krokusów w Parku Miejskim im. Stanisławy Siarkiewicz w Gryfinie. Tym samym, powiększona została istniejąca już powierzchnia nasadzeń krokusowych w Parku. W akcję zaangażowały się gryfińskie środowiska: Środowiskowy Dom Samopomocy w Gryfinie, Dzienny Dom „Senior+” w Gryfinie, Gryfiński Uniwersytet Trzeciego Wieku, gryfińskie przedszkolaki oraz uczniowie ze Szkoły Podstawowej Nr 1 w Gryfinie.

Dodatkowo, działania podejmowane przez Gminę, wpisujące się w owe zadanie omówiono szerzej w zadaniu 8.1. *Intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno – edukacyjnej w tym zakresie.*

4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska

Jak wynika z tabeli nr 9. w ramach Programu Ochrony Środowiska wyznaczono 90 zadań. Z tych 90 zadań, w okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2021 r. podjęto się realizacji 70. Oznacza to, że stopień realizacji Programu Ochrony Środowiska wynosi **77,77%**, co stanowi dobry wynik. Zadania dotyczyły zagadnień takich jak: poprawa stanu środowiska jako czynnika determinującego jakość życia mieszkańców, utrzymanie standardów jakości powietrza przy zachowaniu bezpieczeństwa energetycznego, ochrona powierzchni ziemi i utrzymanie wysokich standardów jakości gleb, budowa systemu gospodarki odpadami oraz gospodarki wodno-ściekowej, poprawa klimatu akustycznego na obszarach narażonych na nadmierny hałas, utrzymanie emisji promieniowania elektromagnetycznego poniżej norm dopuszczalnych, ograniczenie ryzyka wystąpienia awarii, zapobieganie zagrożeniom naturalnym oraz minimalizacja skutków oddziaływania na środowisko i ludność w przypadku ich wystąpienia, ochrona i zachowanie bogactwa przyrodniczego oraz walorów krajobrazowych, zwiększanie świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz promocja zarządzania środowiskowego. Należy podkreślić, iż wiele zadań wpisuje się w realizację więcej niż jednego strategicznego celu długoterminowego.

Tabela 9. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska

Lp.	Priorytet	Liczba zadań wyznaczonych	Liczba zadań zrealizowanych /realizowanych
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	23	19
2.	Zagrożenia hałasem	4	3
3.	Pola elektromagnetyczne	7	6
4.	Gospodarowanie wodami	7	5
5.	Gospodarka wodno-ściekowa	14	8
6.	Zasoby geologiczne	3	3
7.	Gleby	5	5
8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	13	8
9.	Zasoby przyrodnicze	10	9
10.	Zagrożenia poważnymi awariami	2	2
11.	Edukacja ekologiczna	2	2
Suma		90	70

źródło: opracowanie własne

5. Ocena systemu monitoringu

W celu oceny wpływu realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska na poprawę środowiska na terenie gminy Gryfino zestawiono wartości wskaźników monitoringu, porównując stan z 2019 roku z rokiem 2021.

Tabela 10. Wskaźniki monitoringu Programu Ochrony Środowiska

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2019	2020	2021	Zmiana wskaźnika*
1.	Ludność według faktycznego miejsca zamieszkania	osoba	31 827	31 626	31 421	
2.	Gęstość zaludnienia	os/km ²	125,0	125,0	124,0	
Ochrona powietrza						
Wyniki klasyfikacji strefy pod kątem ochrony zdrowia dla strefy zachodniopomorskiej						
3.	Dwutlenek siarki (SO ₂)	-	A	A	A	
	Dwutlenek azotu (NO ₂)	-	A	A	A	
	pył zawieszony PM10	-	A	A	A	
	pył zawieszony PM2,5	-	A1	A1	A1	
	Benzen (C ₆ H ₆)	-	A	A	A	
	Tlenek węgla (CO)	-	A	A	A	
	Ołów (Pb)	-	A	A	A	
	Arsen (As)	-	A	A	A	
	Kadm (Cd)	-	A	A	A	
	Nikiel (Ni)	-	A	A	A	
	Benzo(a)piren (B _(a) P)	-	C	C	C	
Ozon (O ₃)	-	D2	D2	D2		

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2019	2020	2021	Zmiana wskaźnika*
4.	Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań	MWh	20 279,7	21 395,3	23 877,4	
5.	Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp.	1 573	1 669	1 837	
6.	Długość ścieżek rowerowych	km	8,0	8,0	11,0	
Gospodarka wodno-ściekowa						
7.	Długość czynnej rozdzielczej sieci wodociągowej	km	156,7	157,4	160,4	
8.	Przyłącza wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	3 096	3 147	3 214	
9.	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	%	90,7	90,7	90,8	
10.	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	1 075,4	872,2	1 020,8	
11.	Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	33,7	27,5	32,4	
12.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	138,0	138,4	143,0	
13.	Przyłącza kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2 498	2 541	2 588	
14.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej w ogóle ludności	%	82,8	82,7	82,8	
15.	Ilość zbiorników bezodpływowych	szt.	452	657	768	
16.	Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	248	263	274	
Gospodarka odpadami						
17.	Ilość zlikwidowanych dzikich wysypisk	szt.	1	2	2	
18.	Udział odpadów zebranych selektywnie w ogóle odpadów	%	23,0	26,5	14,1	
19.	Masa zebranych odpadów komunalnych	Mg	12 605,12	12 806,87	11 940,84	
Zasoby przyrodnicze						

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2019	2020	2021	Zmiana wskaźnika*
20.	Lesistość	%	20,6	20,6	20,6	
21.	Całkowita powierzchnia gruntów leśnych	ha	5 395,66	5 395,96	5 396,44	
22.	Powierzchnia gruntów leśnych publicznych	ha	5 197,24	5 197,05	5 197,17	
23.	Powierzchnia gruntów leśnych prywatnych	ha	198,42	198,91	199,27	
24.	Całkowita powierzchnia lasów	ha	5 242,45	5 231,59	5 232,05	
25.	Powierzchnia lasów publicznych	ha	5 044,03	5 032,68	5 032,78	
26.	Powierzchnia lasów prywatnych	ha	198,42	198,91	199,27	
27.	Obszary prawnie chronione	ha	2 387,97	2 387,97	2 388,16	

źródło: GUS

*Gdzie:

poprawa lub brak zmian

pogorszenie wartości wskaźnika

5.1. Ochrona powietrza

Emisję zanieczyszczeń do powietrza powodują zarówno źródła naturalne, jak i antropogeniczne. Do tych pierwszych zaliczamy zjawisko wietrzenia skał, pożary czy procesy biologiczne (rozkład materii organicznej, pylenie roślin). Zanieczyszczeniami związanymi z działalnością człowieka są natomiast: przemysł energetyczny, transportowy, sektor komunalno-bytowy. Zanieczyszczanie powietrza dzieli się na pyłowe i gazowe. Do zanieczyszczeń pyłowych zalicza się pyły zawieszane PM10 i PM2,5, które uważa się za najpoważniejsze zagrożenie zdrowia ludzi. Ma to związek ze zróżnicowaniem wielkości ich cząsteczek oraz składu chemicznego. Mogą zawierać metale ciężkie, pierwiastki promieniotwórcze i rakotwórcze oraz toksyczne związki organiczne, takie jak wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA). Ponadto pyły zawieszane mogą być nośnikiem bakterii i wirusów, które są przyczyną podrażnień układu oddechowego i alergii. Pyły mają również szkodliwy wpływ na rośliny, gdyż osadzając się na powierzchni liści pochłaniają światło i zatykają aparaty szparkowe, utrudniając proces fotosyntezy. Największy wpływ na wielkość ich emisji mają źródła bytowo-komunalne, określane jako źródła powierzchniowe tzw. niska emisja. Drugą istotną przyczyną tych zanieczyszczeń są emisje pochodzące z energetyki zawodowej i transportu.

Tabela 11. Wyniki monitoringu powietrza przedstawione w rocznych ocenach jakości powietrza.

Rok	Symbol klasy wynikowej												
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	O ₃ (dt)*	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
2019	A	A	A	A	A	D2	A	A	A	A	A	C	A1
2020	A	A	A	A	A	D2	A	A	A	A	A	C	A1
2021	A	A	A	A	A	D2	A	A	A	A	A	C	A1

* poziom celu długoterminowego

PM2,5 wg poziomu dopuszczalnego II fazy

źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim, raport wojewódzki za rok 2021; 2020 oraz 2019.*

W strefie zachodniopomorskiej, w roku 2021, wystąpiło przekroczenie poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu zawartego w pyle zawieszonym PM10 i strefa ta uzyskała klasę C. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie stężenia tego zanieczyszczenia rejestrowano w okresach grzewczych. Główną przyczyną występowania przekroczeń tego zanieczyszczenia jest niska emisja pochodząca z indywidualnego ogrzewania budynków. Obowiązujący dla średniorocznego stężenia benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM10 poziom docelowy, który wynosi 1 ng/m³, został przekroczony na jednym spośród ośmiu stanowisk pomiarowych w województwie zachodniopomorskim. Przekroczenie wartości kryterialnej wystąpiło w Myśliborzu (ul. Za Bramką), gdzie średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM10 wyniosło 1,5 ng/m³. Należy jednak zaznaczyć, że w roku 2021 średnioroczne stężenia tego zanieczyszczenia uzyskały najniższe wartości na przestrzeni lat 2012-2021. Na podstawie pomiarów i metod obiektywnego szacowania opartych o wyniki modelowania matematycznego, w ocenie jakości powietrza za 2021 rok, wyznaczonych zostało 26 obszarów przekroczeń średniorocznego stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pyle zawieszonym PM10 na obszarze strefy zachodniopomorskiej. Łącznie, obszar przekroczeń objął powierzchnię 180,3 km², co stanowi 0,8% powierzchni całego

województwa. Liczba ludności narażonej wyniosła 267 890 osób, czyli 22,6% całkowitej liczby ludności w strefie zachodniopomorskiej.

Ocenie jakości powietrza ze względu na ochronę roślin podlegała strefa zachodniopomorska. Ocena dotyczyła dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x) i ozonu (O₃). W 2021 roku w strefie tej nie zostały przekroczone dopuszczalne poziomy zanieczyszczeń powietrza, zarówno przez średnioroczne stężenie NO_x i SO₂ jak i przez średnie stężenie SO₂ z okresu zimowego (październik-marzec). Nie została także przekroczona wartość wskaźnika AOT40, obowiązująca dla poziomu docelowego dla ozonu. Ze względu na ochronę roślin strefa zachodniopomorska została sklasyfikowana w klasie A dla wszystkich tych trzech zanieczyszczeń. W strefie zachodniopomorskiej wystąpiło natomiast przekroczenie obowiązującego dla ozonu dodatkowego kryterium poziomu celu długoterminowego ze względu na ochronę roślin (klasa D2). Wartość AOT40 zmierzona na stanowisku pomiarowym w Widuchowej wyniosła 8 673 µg/m³*h. Wskazano obszar przekroczeń o powierzchni 13 710,5 km², co stanowi 61% powierzchni całkowitej województwa, natomiast wielkość obszarów ekosystemów objętych przekroczeniem wyniosła 13 141,9 km².

Rysunek 19. Podział województwa zachodniopomorskiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza za rok 2021

źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim, raport wojewódzki za rok 2021*

5.2. Hałas

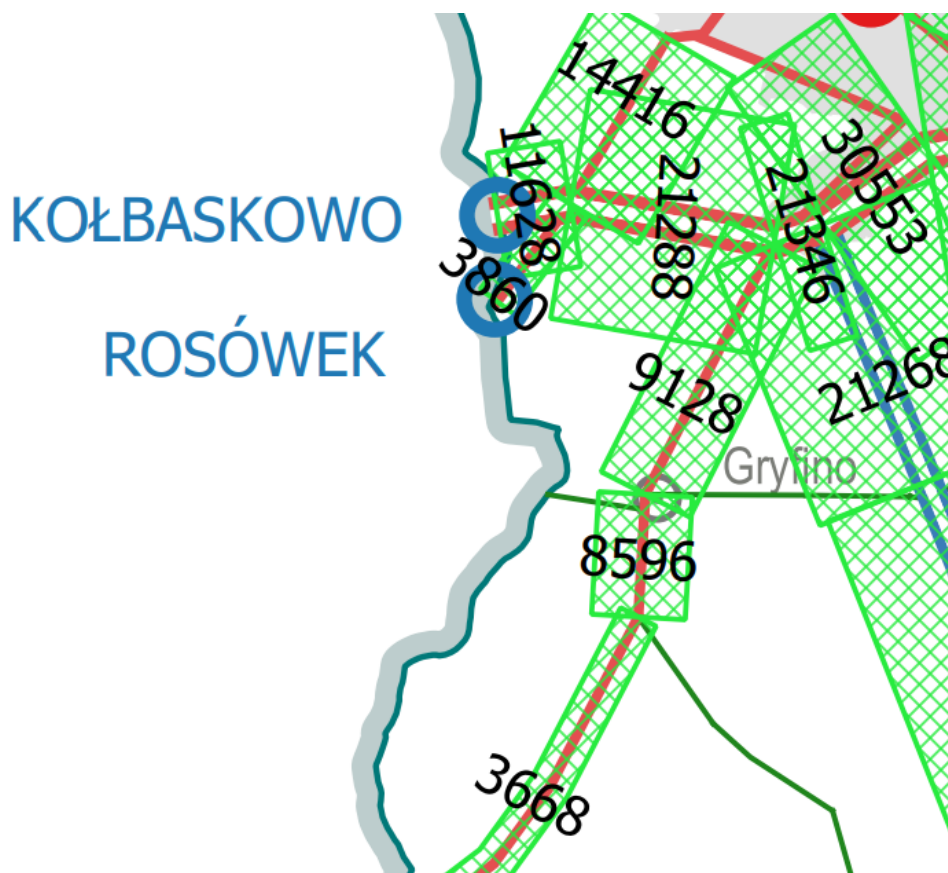
Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska, charakteryzującym się dużą ilością i różnorodnością źródeł oraz powszechnością występowania. Hałas jest uznawany za czynnik, który w największym stopniu wpływa na jakość warunków zamieszkania i wypoczynku ludzi. Nadmierny hałas może wywoływać niekorzystne zmiany w organizmie człowieka. Powoduje on między innymi zaburzenia snu i wypoczynku, wpływa niekorzystnie na układ nerwowy, utrudnia pracę i naukę, zwiększa podatność na choroby psychiczne.

Występujący w środowisku naturalnym hałas spowodowany działalnością człowieka można podzielić na komunikacyjny i przemysłowy (instalacyjny). Czynniki wpływającymi na poziom hałasu komunikacyjnego są natężenie i płynność ruchu, procentowy udział pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów, prędkość strumienia pojazdów, położenie drogi oraz rodzaj nawierzchni, ukształtowanie terenu, przez który przebiega trasa komunikacyjna, charakter obudowy trasy i rodzaj sąsiadującej z trasą zabudowy. Źródłami hałasu przemysłowego są dźwięki emitowane przez różnego rodzaju maszyny i urządzenia, a także wyposażenie zakładów przemysłowych, rzemieślniczych i usługowych oraz procesy technologiczne w nich zachodzące.

RWMS w Szczecinie nie prowadził w raportowanych latach monitoringu hałasu drogowego na terenie gminy Gryfino.

Natomiast, w raportowanym okresie GDDKiA w Szczecinie prowadziła monitoring i przygotowywała zebrane dane pod opracowanie Strategicznych map hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie w województwie zachodniopomorskim o łącznej długości 437,861 km. Mapowaniem objęty był odcinek autostrady A3 oraz odcinek drogi ekspresowej S3, przebiegające przez teren gminy Gryfino.

Generalny Pomiar Ruchu (GPR) 2020/2021, który stanowi podstawowe źródło informacji o ruchu drogowym w Polsce został przeprowadzony na istniejącej sieci dróg krajowych (w tym także na odcinkach koncesyjnych), z wyjątkiem tych odcinków dróg, które znajdują się w miastach na prawach powiatu i w związku z tym nie są administrowane przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA), a także na drogach wojewódzkich przez właściwych terytorialnie zarządców. Ze względu na pandemię COVID-19 i związane z nią ograniczenia, wpływające m.in. na natężenie i rozkłady ruchu na drogach, przeprowadzenie GPR wymagało od wszystkich zaangażowanych podmiotów zastosowaniu szeregu działań zaradczych i zmian organizacyjnych i metodologicznych (m.in. wydłużono okres realizacji pomiarów na drogach krajowych na rok 2021). W rezultacie wprowadzonych działań prezentowane poniżej wyniki mogą być wykorzystywane m.in. do podejmowania decyzji o budowie nowych dróg, oceny potrzeb modernizacji istniejącej sieci dróg krajowych, zarządzania ruchem, analiz ekonomicznych i środowiskowych oraz analiz bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Rysunek 20. Średni dobowy ruch roczny pojazdów silnikowych na drogach krajowych w pobliżu gminy Gryfino.

źródło: *Generalny Pomiar Ruchu 2020/2021*

5.3. Gospodarka wodna

Na terenie gminy Gryfino badania jakości wód powierzchniowych prowadzone były w latach 2019-2021 w ramach *Programu wykonawczego monitoringu wód powierzchniowych* (monitoring diagnostyczny lub operacyjny).

W latach 2019-2021 monitoringowi poddano poniższe JCWP:

Marwicka Struga

- klasa elementów biologicznych – 3,
- obserwacje hydromorfologiczne, klasa – 3,
- klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 – 3.5) - >2,
- klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) – 2,
- umiarkowany stan ekologiczny,
- stan chemiczny poniżej dobrego,
- ocena stanu JCWP – zły stan wód.

Omulna

- klasa elementów biologicznych – 5,
- obserwacje hydromorfologiczne, klasa – 1,

- klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 – 3.5) - >2,
- klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) – 2,
- zły stan ekologiczny,
- stan chemiczny poniżej dobrego,
- ocena stanu JCWP – zły stan wód.

Pniewa

- klasa elementów biologicznych – 2,
- obserwacje hydromorfologiczne, klasa – 1,
- brak możliwości klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego,
- ocena stanu JCWP – brak możliwości wykonania oceny,
- uwagi – suchy ciek.

Tywa od dopływu z Tywic do ujścia

- klasa elementów biologicznych – 3,
- obserwacje hydromorfologiczne, klasa – 1,
- umiarkowany potencjał ekologiczny,
- stan chemiczny poniżej dobrego,
- ocena stanu JCWP – zły stan wód.

Krzekna od źródeł do jez. Będgoszcz

- klasa elementów biologicznych – 3,
- obserwacje hydromorfologiczne klasa – 4,
- klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 – 3.5) - >2,
- klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) – 2,
- umiarkowany potencjał ekologiczny,
- stan chemiczny poniżej dobrego,
- ocena stanu JCWP – zły stan wód.

Odra od Odry Zachodniej do Parnicy

- klasa elementów biologicznych – 4,
- obserwacje hydromorfologiczne, klasa – 2,
- klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) – 2,
- słaby potencjał ekologiczny,
- stan chemiczny poniżej dobrego,
- ocena stanu JCWP – zły stan wód.

Ostrowica od źródeł do wypływu z jez. Będgoszcz

- klasa elementów biologicznych – 3,
- obserwacje hydromorfologiczne, klasa – 1,
- klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 – 3.5) - >2,
- klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) – 2,

- umiarkowany stan ekologiczny,
- stan chemiczny poniżej dobrego,
- ocena stanu JCWP – zły stan wód.

Ostatnie pomiary jakości wód JCWPd wykonano w 2019 roku. Wszystkie JCWPd, w zasięgu których leży gmina Gryfino posiadają stan dobry chemicznie oraz ilościowo.

5.4. Gospodarka odpadami¹⁶

Na terenie Gminy Gryfino funkcjonują dwa Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) prowadzone przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o.:

1. na terenie Składowiska odpadów Gryfino-Wschód, działka 96/16 obręb Wełtyń II, czynny w dniach poniedziałek-sobota 7:00-17:00,
2. przy ul. Targowej 9 w Gryfinie, czynny w dniach poniedziałek-piątek 7:00-17:00.

Mieszkańcy Gminy Gryfino do PSZOK mogą dostarczyć odpady segregowane:

1. metale i tworzywa sztuczne,
2. papier,
3. szkło,
4. odpady ulegające biodegradacji (w tym odpady zielone),
5. odpady problemowe będących odpadami komunalnymi powstającymi w gospodarstwach domowych, w tym m.in.: baterie, akumulatory, żarówki, świetlówki, resztki farb, lakierów, rozpuszczalników, środków do impregnacji drewna, środków ochrony roślin i nawozów, pojemniki po aerozolach, olejach mineralnych i syntetycznych, tłuszczach, benzynie, środkach chemicznych, środkach ochrony roślin, przeterminowane leki i opakowania po lekach, sprzęt elektryczny i elektroniczny, opony (odpady te nie wymagają specjalnych pojemników; powinny być zbierane w oryginalnych opakowaniach transportowych chroniących ludzi i środowisko),
6. odpady wielkogabarytowe (odpady te nie wymagają specjalnych pojemników do zbierania),
7. odpady budowlane i rozbiórkowe – wyłącznie w PSZOK na terenie Składowiska odpadów Gryfino-Wschód.

Od 1 stycznia 2021 r. segregacja odpadów komunalnych jest obowiązkiem. Każdy mieszkaniec Gminy Gryfino jest zobowiązany segregować odpady zgodnie z dotychczasowymi zasadami, tj. podziałem na 4 frakcje:

- niebieski - papier,
- zielony - szkło,
- żółty - metale i tworzywa sztuczne,
- brązowy - bioodpady.

Oznacza to, że mieszkańcy nie mogą dokonać wyboru pomiędzy segregacją i jej brakiem, natomiast brak segregacji spowoduje naliczenie opłaty podwyższonej, stanowiącej dwukrotność opłaty podstawowej.

---

¹⁶ gryfino.pl

Od 1 stycznia 2021 r. Gmina nie odbiera odpadów z nieruchomości niezamieszkałych. Właściciele nieruchomości niezamieszkałych, a więc wszelkiego rodzaju obiektów użyteczności publicznej, hosteli, restauracji, firm, zakładów przemysłowych, handlowych, czy usługowych, w tym również takich, które położone są w budynkach wielorodzinnych (blokach) podpisują indywidualną umowę z podmiotem odbierającym odpady komunalne.

Tabela 12. Odpady zebrane selektywnie w latach 2020-2021.

Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku [t]		2020	2021
Ogółem	Ogółem	3 388,29	1 682,95
	Z gospodarstw domowych	2 547,83	1 592,84
	Z innych źródeł	840,46	90,11
Papier i tektura	Ogółem	429,97	274,05
	Z gospodarstw domowych	329,37	251,85
	Z innych źródeł	100,60	22,20
Szkło	Ogółem	445,89	295,09
	Z gospodarstw domowych	334,42	289,21
	Z innych źródeł	111,47	5,88
Tworzywa sztuczne	Ogółem	0,00	46,10
	Z gospodarstw domowych	0,00	43,45
	Z innych źródeł	0,00	2,65
Metale	Ogółem	0,00	5,42
	Z gospodarstw domowych	0,00	4,07
	Z innych źródeł	0,00	1,35
Niebezpieczne	Ogółem	0,00	0,01
	Z gospodarstw domowych	0,00	0,01
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne razem	Ogółem	35,19	47,75
	Z gospodarstw domowych	26,02	47,75
	Z innych źródeł	9,17	0,00
Wielkogabarytowe	Ogółem	946,47	461,46
	Z gospodarstw domowych	709,86	456,48
	Z innych źródeł	236,61	4,98
Biodegradowalne	Ogółem	1 122,73	508,36
	Z gospodarstw domowych	842,05	483,12
	Z innych źródeł	280,68	25,24
Opakowania wielomateriałowe	Ogółem	0,00	0,95
	Z innych źródeł	0,00	0,95
Pozostałe	Ogółem	0,06	0,00
	Z gospodarstw domowych	0,06	0,00
Baterie i akumulatory razem	Ogółem	0,26	0,03
	Z gospodarstw domowych	0,26	0,03
Baterie i akumulatory niebezpieczne	Ogółem	13,93	16,50
	Z gospodarstw domowych	13,93	16,50
Zmieszane odpady opakowaniowe	Ogółem	407,72	43,73
	Z gospodarstw domowych	305,79	16,87
	Z innych źródeł	101,93	26,86
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne - niebezpieczne	Ogółem	13,93	16,50
	Z gospodarstw domowych	10,45	16,50

Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku [t]	2020	2021
Z innych źródeł	3,48	0,00

źródło: GUS

Tabela 13. Udział odpadów selektywnie zebranych w ogóle odpadów w latach 2020-2021.

Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów [%]	2020	2021
Ogółem	26,5	14,1
Z gospodarstw domowych	30,9	19,8
Papier i tektura, metale, szkło i tworzywo sztuczne	6,8	5,2
Biodegradowalne	8,8	4,3

źródło: GUS

6. Koszty realizacji Programu

Poniżej przedstawiono koszty poniesione w latach 2020-2021 na realizację Programu Ochrony Środowiska dla gminy Gryfino.

Tabela 14. Poniesione koszty podczas realizacji Programu Ochrony Środowiska.

Obszar interwencji	Źródło finansowania	Poniesione nakłady finansowe za lata 2020-2021 [zł]
Ochrona klimatu i jakości powietrza <i>Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych</i> Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Budżet Gminy	5 601 454,61
	RFIL	1 293 652,81
	RPO WZ	7 837 561,94
	WFOŚiGW	2 199 374,52
	UM WZ	185 766,40
	Pozostałe	65 534,79
	RAZEM	17 167 187,28
Zagrożenia hałasem <i>Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców na ponadnormatywny hałas</i> Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców	Starostwo Powiatowe	3 720 155,69
	RPO WZ	3 720 155,69
	RAZEM	7 440 311,38
Pola elektromagnetyczne <i>Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych</i> Ograniczenie narażenia mieszkańców na oddziaływanie pól elektromagnetycznych	-	-
	RAZEM	-
Gospodarowanie wodami <i>Zwiększenie retencji w zlewniach i ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych</i> Zapewnienie dobrej jakości wód użytkowych i racjonalne ich wykorzystanie Przywrócenie i ochrona ciągłości ekologicznej koryt rzek, jezior	WFOŚiGW	227 560,80
	Fundusze Norweskie	4 143 105,65
	RAZEM	4 370 666,45
Gospodarka wodno-ściekowa <i>Poprawa jakości wód, osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych</i>	Budżet Gminy	28 500,00
	RAZEM	28 500,00
Zasoby geologiczne <i>Minimalizacja strat w eksploatowanych złożach oraz ochrona środowiska przed negatywnym oddziaływaniem przemysłu wydobywczego</i>	-	-
	RAZEM	-
Gleby <i>Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem rolnictwa i innych rodzajów działalności gospodarczej</i> Inwentaryzacja i rekultywacja gleb zdewastowanych i zdegradowanych	WFOŚiGW	29 402,59
	RAZEM	29 402,59

Obszar interwencji	Źródło finansowania	Poniesione nakłady finansowe za lata 2020-2021 [zł]
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów <i>Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO 2014</i> <i>Prawidłowa gospodarka odpadami komunalnymi</i> <i>Prawidłowa gospodarka odpadami niebezpiecznymi</i>	Budżet Gminy	96 947,49
	RAZEM	96 947,49
Zasoby przyrodnicze <i>Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych</i> <i>Stworzenie prawno-organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody</i> <i>Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej</i> <i>Ochrona ekosystemów leśnych</i> <i>Wdrożenie zasad turystyki zrównoważonej na obszarach chronionych</i> <i>Promocja przyrodniczych walorów turystycznych</i>	Budżet Gminy	1 349 759,16
	POIŚ	99 630,00
	Budżet PGE	250 000,00
	ROW	42 543,00
	RAZEM	1 741 932,16
Zagrożenia poważnymi awariami <i>Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii</i>	Budżet Gminy	50 600,00-
	Dofinansowania (KG PSP, UM WZ, Starostwo Powiatowe, Nadleśnictwo Gryfino)	116 872,31
	RAZEM	167 472,31
Edukacja ekologiczna <i>Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców</i>	Budżet Gminy	Pkt 8.1.
	RAZEM	-

źródło: opracowanie własne

7. Podsumowanie

Zadania wyznaczone w ramach Programu Ochrony Środowiska dla gminy Gryfino zostały w większości zrealizowane zgodnie z zamierzeniami inwestycyjnymi.

Wiele z wyznaczonych zadań zostało zrealizowanych we wcześniejszych latach.

Władze gminy oraz inne podmioty odpowiedzialne za realizację Programu główne nakłady finansowe przeznaczały na działania inwestycyjne takie jak budowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej, montaż instalacji odnawialnych źródeł energii, remonty dróg, budowa ścieżek rowerowych. Urzędy i podmioty wybierają te inwestycje, które z punktu widzenia potrzeb omawianych jednostek samorządu terytorialnego są najważniejsze i najpilniejsze, w stosunku do jakości środowiska i zdrowia mieszkańców. Oprócz zadań inwestycyjnych, które angażowały największe nakłady finansowe, jednostki rozdysponowywały również środki na szeroko prowadzoną edukację ekologiczną i promocję zdrowego stylu życia. Przeprowadzono liczne badania monitoringowe i kontrole z zakresu przestrzegania przepisów prawa o ochronie środowiska. Podmioty wyznaczone do realizacji zadań zawartych w Programie pozyskiwały środki finansowe ze źródeł zewnętrznych, głównie z funduszy krajowych i unijnych.

Ostatecznie realizację Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gryfino za lata 2020-2021 ocenia się **pozytywnie**. Ocenę potwierdza przeprowadzona analiza wskaźnikowa realizacji Programu na terenie gminy Gryfino.

Zaleca się kontynuację realizacji wyznaczonych zamierzeń, pozyskiwanie jak największej liczby partnerów inwestycyjnych oraz korzystanie z zewnętrznych środków finansowania.

Spis tabel

Tabela 1. Ludność gminy Gryfino w latach 2019-2021	9
Tabela 2. Liczba ludności na terenie gminy Gryfino wg płci.....	9
Tabela 3. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w gminie Gryfino w latach 2019-2021.....	9
Tabela 4. Udokumentowane złoża surowców mineralnych z terenu gminy i miasta Gryfino .	10
Tabela 5. Charakterystyka zanieczyszczenia środowiska na terenie gminy Gryfino.	14
Tabela 6. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze gminy Gryfino	17
Tabela 7. Charakterystyka JCWPd.....	19
Tabela 8. Stan realizacji zadań.....	29
Tabela 9. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska	71
Tabela 10. Wskaźniki monitoringu Programu Ochrony Środowiska.....	72
Tabela 11. Wyniki monitoringu powietrza przedstawione w rocznych ocenach jakości powietrza.....	75
Tabela 12. Odpady zebrane selektywnie w latach 2020-2021.	81
Tabela 13. Udział odpadów selektywnie zebranych w ogóle odpadów w latach 2020-2021.	82
Tabela 14. Poniesione koszty podczas realizacji Programu Ochrony Środowiska.	83

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gminy Gryfino na tle powiatu i województwa.....	6
Rysunek 2. Gmina Gryfino na tle mezoregionów.	7
Rysunek 3. Przebieg linii kolejowej przez teren gminy Gryfino	8
Rysunek 4. Złoża kopalin znajdujące się na terenie gminy Gryfino.....	11
Rysunek 5. Kompleksy rolniczej przydatności gleb.....	12
Rysunek 6. Lokalizacja zanieczyszczenia powierzchni ziemi w gminie Gryfino.	14
Rysunek 7. Średnie temperatury i opady występujące na terenie gminy Gryfino	15
Rysunek 8. Zlewnie JCWP, w zasięgu których leży gmina Gryfino.....	16
Rysunek 9. JCWP jeziorne występujące na terenie gminy Gryfino.	17
Rysunek 10. Przebieg głównej rzeki przez gminę Gryfino	18
Rysunek 11. Obszary zagrożone powodzią wód gruntowych.	18
Rysunek 12. Gmina Gryfino na tle JCWPd.....	20
Rysunek 13. Lokalizacja obszarów Natura 2000 Dyrektywy ptasiej.....	24
Rysunek 14. Rezerwat przyrody leżący na terenie gminy Gryfino	25
Rysunek 15. Parki Krajobrazowe znajdujące się na terenie gminy Gryfino	26
Rysunek 16. Rozmieszczenie użytków ekologicznych.....	27
Rysunek 17. Lokalizacja zespołu przyrodniczo-krajobrazowego na obszarze gminy Gryfino	28
Rysunek 18. Stan techniczny nawierzchni dróg wojewódzkich.....	45
Rysunek 19. Podział województwa zachodniopomorskiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza za rok 2021	76
Rysunek 20. Średni dobowy ruch roczny pojazdów silnikowych na drogach krajowych w pobliżu gminy Gryfino.....	78